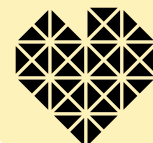

Palvelujen pirunpolskaa

Asiantuntijanäkemyksiä rikoksilla oireilevien nuorten palveluverkoston kehittämisestä

HANNA-KAISA PERNAA | JUHA LINDELL | JENNI KUOPPALA

Copyright © Vaasan yliopisto.

Johtamisen yksikkö, sosiaali- ja terveyshallintotiede.

ISBN 978-952-395-047-4 (painettu)
978-952-395-048-1 (verkkoaineisto)

ISSN 2489-2580 (Vaasan yliopiston raportteja 34, painettu ja verkkoaineisto)

URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-395-048-1>

Hansaprint Oy, Turenki, 2022.

Tiivistelmä

Koneen säätiön rahoittama Palvelujen pirunpolskasta nuorten nuotteihin -tutkimushanke (2021–2024) käynnistyi tarpeesta tutkia rikoksilla oireileville nuorille tarjottavien palvelujen nykyistä tilaa ja etsiä ratkaisuja siihen, miten palvelurakenteita voidaan kehittää vastaamaan paremmin nuorten tarpeita. Kyseessä on Vaasan yliopiston sosiaali- ja terveyshallintotieteen tutkijoiden ja Aseman Lapset ry:n yhteinen hanke, jossa rikoksilla oireilevien nuorten nykyisten palvelujen tilaa tutkitaan laajan asiantuntijaryhmän kanssa.

Raportissa kuvataan hankkeen alussa tehtyä taustoittavaa tutkimusta, jossa hahmotettiin nuorten parissa työskentelevien eri alojen ammattilaisten näkemyksiä palvelujärjestelmän kehittämisen tarpeista.

Hankkeen aloittavassa kick off -tilaisuudessa ja sen jälkeen Webropolin avulla kerätyn arviointimateriaalin tarkastelussa hyödynnetään kompleksisuus- ja systeemijattelua.

Asiasanat: nuoret rikoksentekijät, hyvinvointipalvelut, systeemijattelu, kompleksisuusteoria

KONEEN SÄÄTIÖ

Sisältö

TIIVISTELMÄ.....	III
1 JOHDANTO	1
1.1 Pirunpolska-tutkimushanke ja sen lähtökohdat	1
1.2 Tutkimushankkeen tavoitteet ja tutkimuskysymykset	2
2 KOMPLEKSISUUS JA KOMPLEKSISUUSTEORIA	4
2.1 Kompleksisuus hyvinvointipalvelujen ominaisuutena	5
2.2 Systeminen hyvinvointipalvelujen kehittäminen.....	7
2.3 Nuorten palvelut systeemisenä toimintajärjestelmänä	9
3 RAPORTIN TUTKIMUSAINEISTO	11
3.1 Empiirisen aineiston keruun menetelmät	12
3.1.1 World Café -menetelmä	12
3.1.2 Dotmocracy	14
4 TULOSTEN ANALYYSI	18
4.1 Engeströmin toimintajärjestelmä	18
4.2 Toimintajärjestelmän osat ja väitteet	20
4.2.1 Kohde: Nuoren yksilöllinen tuen ja avun tarve	21
4.2.2 Tekijä: Nuoren hyvinvointia tukevat ammattilaiset... ..	23
4.2.3 Välineet: Toiminta- ja vuorovaikutustavat	27
4.2.4 Säännöt: Toimintaa ohjaavat säännöt	30
4.2.5 Yhteisö: Nuoren arjen läheiset ihmiset	32
4.2.6 Työnjako: Eri toimijoiden roolit nuoren palveluissa ..	37
5 TULOSTEN YHTEENVETO.....	40
6 POHDINTA.....	44
LÄHTEET.....	48
LIITE	54

Kuviot

Kuvio 1.	Rikoksilla oireilevan nuoren palveluverkosto.	10
Kuvio 2.	Dotmocracy -lomake	15
Kuvio 3.	Dotmocracy -lomake Webropoliin vietyinä.	17
Kuvio 4.	Nuorten palvelujärjestelmän osa-alueet nimettynä ja mukautettuna Engeströmin (1987) toimintajärjestelmän rakenteeseen.	18
Kuvio 5.	Tiivistys tutkimuksen tuloksista mukautettuna Engeströmin toimintajärjestelmän rakenteeseen.....	41

Taulukot

Taulukko 1.	Systeemin muutoksen tarkastelu reduktionistisen ja kompleksisuusajattelun keinoin.....	8
Taulukko 2.	Kohde: rikoksilla oireilevan nuoren yksilöllinen tuen ja avun tarve.	21
Taulukko 3.	Tekijä: nuoren hyvinvointia tukevat ammattilaiset.....	24
Taulukko 4.	Välineet: toiminta- ja vuorovaikutustavat.	27
Taulukko 5.	Välineet: toimintaa ohjaavat pykälät ja ohjeet, kirjoittamattomat säännöt.	30
Taulukko 6.	Yhteisö: nuoren arjen läheiset ihmiset.	33
Taulukko 7.	Työnjako: eri toimijoiden roolit nuoren palveluissa.	37

1 JOHDANTO

”Palvelujen pirunpolskasta nuorten nuotteihin” -tutkimushanke (2021–2024) käynnistyi tarpeesta tutkia rikoksilla oireileville nuorille tarjottavien palvelujen nykyistä tilaa ja etsiä ratkaisuja siihen, miten palvelurakenteita voidaan kehittää vastaamaan paremmin nuorten tarpeita. Pirunpolska-tutkimushanke on Koneen Säätiön rahoittama, Vaasan yliopiston sosiaali- ja terveyshallintotieteen tutkijoiden ja Aseman Lapset ry:n yhteinen hanke, jossa rikoksilla oireilevien nuorten nykyisten palvelujen tilaa tutkitaan laajan asiantuntijaryhmän kanssa. Hankkeen ytimessä ovat myös nuorten näkemykset hyvinvointipalveluista.

Pirunpolska-hankkeen tavoitteena on tehdä näkyväksi nuorisoriikollisuuden ilmiön kompleksisuutta ja nykyisestä palvelurakenteesta muodostuvia haasteita siihen vastaamisessa. Hankkeessa analysoidaan palvelujärjestelmän hallinnonrajat ylittävää yhteistoimintaa ja yhteiskehittämistä, sektorien välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä estäviä tekijöitä nuorisoriikollisuuden ilmiöön vastaamisen näkökulmasta.

1.1 Pirunpolska-tutkimushanke ja sen lähtökohdat

Hallinnonrajat ylittävässä Pirunpolska-tutkimushankkeessa mahdollistuu tutkimuksen, palvelujen asiakkaiden ja käytännön toimijoiden näkemysten yhdistäminen. Nuorten parissa pitkään työskennelleet Heikki Turkka¹ ja Julia Saarholm² kokivat kompleksisuusajattelun toimivaksi tavaksi tarkastella nuorisoriikollisuuden ilmiötä ja tekivät Vaasan yliopiston kompleksisuustutkimusryhmälle aloitteen yhteisestä tutkimushankkeesta syksyllä 2020.

Tutkimushankkeessa hyödynnetään mm. Aseman Lapset ry:n Pasila-hankkeen ja työmuodon³ myötä rakennettua ammattilaisten verkostoa. Tutkimuksen kohteena olevien, rikoksilla oireilevien nuorten tavoittamisessa ja haastattelujen käytännön järjestelyissä avustivat Aseman Lapset ry:n toimijat. Hankkeen tutkimuksellisesta

---

¹ Heikki Turkka, tiimipäällikkö. Sosiaalikasvattaja, kriisi- ja perhetyön kouluttaja, tiimivalmentaja. Aseman Lapset ry:ssä vuodesta 2011 luoden erilaisia toimintamalleja vaikeasti rakastettavien nuorten ja heidän lähipiiriensä arkeen paikkaamaan palvelujärjestelmän sudenkuoppia (mm. Löytävä nuorisotyö, katusovittelu, K-o, Pasila-työ, Ripa-hanke).

² Julia Saarholm, tutkimuskoordinaattori ja kouluttaja. Sosiaali- ja rikosseuraamusalan sosionomi YAMK. Aseman Lapset ry:ssä vuodesta 2017: katusovittelu ja Bunkkeritiimi (K-o, Pasila, Ripa-hanke).

³Lisätietoa työmuodosta Aseman Lapset ry:n verkkosivuilta: <https://asemanlapset.fi/toimintamuotomme/katusovittelu-kiusaamiseen-puuttuminen-ja-pasila-hanke/pasila-hanke/> sekä Oikeusministeriön Haaste -julkaisusta (Forss, Turkka & Saarholm 2020).

puolesta vastaavat Vaasan yliopiston tutkijat, professori emerita Pirkko Vartiainen, tutkijatohtori Hanna-Kaisa Pernaa, yliopistonlehtori Juha Lindell ja dosentti, kriminologi Henrik Elonheimo (THL) sekä tutkimusavustaja Jenni Kuoppala. Nuorisoriikollisuuden teemaa ja interventioiden kehittämistä tarkastellaan nuorten tarpeiden lähtökohdista ja monialaisen yhteistyön kehittämisen näkökulmasta. Tarkastelussa hyödynnetään kompleksisuus- ja systeemiajattelua, hyvinvointipalvelujen kontekstissa.

Kiitämme Koneen säätiötä, Aseman Lapset ry:n toimijoita ja yhteistyökumppaneita tutkimushankkeen mahdollistamisesta. Hankkeen aloittavan kick off -tilaisuuden osallistujille esitämme lämpimän kiitoksemme aktiivisesta työryhmiin osallistumisesta, mielenkiintoisista keskusteluista sekä arvokkaiden näkemysten jakamisesta.

1.2 Tutkimushankkeen tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Tutkimushankkeessa on merkittävässä roolissa rikoksilla oireilevilta nuorilta haastattelemalla kerättävä aineisto. Tutkimuksen tärkein anti nojaakin rikoksilla oireilevien nuorten äänten kuulemiseen ja heidän näkemyksiinsä ja palvelukokeuksiinsa perehtymiseen. Nuorten haastattelujen ja heidän lähiverkostonsa kartoituksella lisätään ymmärrystä palvelurakenteiden ja nuorten tarpeiden kohtaamisesta.

Hankkeen päätutkimuskysymys on

- minkälaisia ovat kompleksisiksi luokiteltavat, palvelurakenteesta muodostuvat haasteet, jotka haittaavat pitkittyneesti rikoksilla oireilevien nuorten tarpeisiin vastaamista?

Tämän lisäksi tutkimushanke vastaa kysymyksiin siitä,

- minkälaisia yhteistoiminnan ja vuorovaikutuksen tapoja on hallinnonrajat ylittävässä yhteistyössä pitkittyneen nuorisoriikollisuuden osalta, ja
- minkälaisia yhteistoiminnan vuorovaikutuksen esteitä eri hallinnonalojen rajapinnoille muodostuu?

Tutkimushankkeessa pyritään luomaan ymmärrystä myös siitä,

- minkälainen yhteistoiminta ja vuorovaikutus palvelisi rikoksilla oireilevien nuorten kompleksisiin haasteisiin vastaamisessa, ja

- kuinka palvelujärjestelmä voisi huomioida kokonaisvaltaisesti, oikea-aikaisesti ja oikealla intensiteetillä rikoksilla oireilevien nuorten yksilölliset tarpeet ja erot, niin että kyseiset nuoret eivät jäisi palvelurakenteiden väliin?

Tämän raportin lähtökohtana on hankkeen alussa tehty taustoittava työ, jossa hahmotettiin

1. rikoksilla oireilevien nuorten palveluverkoston, ja
2. nuorten parissa työskentelevien, eri alojen ammattilaisten näkemyksiä palvelujärjestelmän kehittämisen tarpeista.

Raportissa tarkastellaan empiiristä, Dotmocracy -menetelmään pohjautuvaa arviointia, jonka runko luotiin hankkeen aloittavassa kick off -tilaisuudessa, ja jolle ammattilaiset antoivat anonyymit numeeriset ja laadulliset arvionsa tilaisuuden jälkeen.

Ammattilaisten arvioinnista saatuja tuloksia hyödynnetään nuorten haastatteluai-
neistosta saatujen tulosten tarkastelussa syksyllä 2022 ja keväällä 2023. Tulosten rinnakkaisella tarkastelulla saadaan kokonaisvaltainen näkemys nuorten palveluille asettamista tarpeista ja toisaalta, ammattilaisten näkökulmista niiden saavuttamisesta.

Raportin alussa luodaan katsaus tutkimuksen teoreettiseen viitekehykseen, kompleksisuus- ja systeemiajatteluun. Tämän jälkeen tarkastellaan suomalaisten hyvinvointipalvelujen kehittämistä näiden valossa. Raportin kolmannessa ja neljännessä luvussa kuvataan tutkimuksen empirian keräämistä ja analyysin toteutusta sekä tutkimuksen tuloksia. Lopuksi tuloksia tarkastellaan palvelujen systeemisen kehittämisen näkökulmasta ja niiden hyödyntämisen tapoja hankkeen fokuksessa olevien, rikoksilla oireilevien nuorten tarpeiden tarkastelussa.

2 KOMPLEKSISUUS JA KOMPLEKSISUUSTEORIA

Maaailma muuttuu alituisen. Erityisesti informaatioteknologia ja globalisoituminen (ks. esim. Virtanen, Stenvall & Rannisto 2015, 7) osanaan esimerkiksi sosiaalinen media luovat maailmasta verkottuneemman ja yhteenkietoutuneemman kuin aikaisemmin. Näiden myötä myös toimijoiden välillä liikkuu aikaisempaa enemmän tietoa. Tällaisessa tilanteessa ei ole tarkoituksenmukaista tukeutua perinteisenä nähtävään siiloutumiseen ja sektoroitumiseen, vaan vuoropuhelun kehittämiseen (Raisio ja muut 2018, 8). Näin palveluiden rakenteita muokkaavat mallit voisivat saavuttaa samat lainalaisuudet, kuin mitkä pätevät palveluiden arjessa (Mertala 2011, 17, 221).

Tieteellisessä keskustelussa on herännyt huoli siitä, kuinka paljon 1900-luvun alkupuoliskolla syntyneet perinteiset teoriat onnistuvat selittämään nykypäivän ilmiöitä. Tämä on johtanut nykykehityksen paremmin huomioivien teorioiden etsintään (Rhodes & Eppel 2018). Kompleksisuusteoria on yksi tällainen teoria, jonka esitetään soveltuvan dynamiikaltaan verkottuneen ja yhteen kietoutuneen nykyajan ymmärtämiseen ja selittämiseen (ks. esim. Pernaa 2020; Vartiainen & Raisio 2020; Lindell 2017).

Kompleksisuusteoria perustuu premisseihin, joiden mukaan 1) kokonaisuus on enemmän kuin osiensa summa, 2) ilmiöt eivät toimi konemaisen selvästi ja 3) asioiden laita on enemmän paradoksaalisesti sekä-että, kuin suoraviivaisesti joko-tai. Käsitteestä kompleksisuus (*complex*) ei vallitse yksimielisyyttä. Tässä yhteydessä sillä tarkoitetaan yhteen kietoutunutta ja monitulkintaista (ks. Luoma & Lindell 2020; Gellman-Mann 1995; Jalonen 2006). Kompleksisuuden taustalta löytyy tieteellinen teoriaperhe, jonka eri näkökulmat pyrkivät ymmärtämään yhteen kietoutuneita ja keskinäisriippuvaisia ilmiöitä eri näkökulmista (ks. Richardson & Cilliers 2001; Richardson 2008). Kompleksisuuden ja siihen liittyvän tutkimuksen ytimeksi muotoutuu näin yhteenkietoutuneisuuden dynamiikan huomioiminen ja ymmärtäminen (Vartiainen ja muut 2020; Lindell 2017).

Kompleksisuuden dynamiikka muodostuu heikosti ennakoitavasta vuorovaikutuksesta, jossa syy –seuraussuhteita on hankalaa, ellei mahdotonta, hahmottaa. Kompleksiselle dynamiikalle ja kompleksiselle ilmiölle on ominaista, että ne eivät ole keskitetysti hallittavissa, vaan organisoituvat itsestään jatkuvasti lukemattomissa vuorovaikutuksissa ja saattavat kumuloitua yllättäviksi yhteisvaikutuksiksi (ks. esim. Allen 2008; Puustinen & Hanén 2018; Lindell 2017).

Puustinen & Jalonen (2020) sekä Naaldenberg & Aarts (2020) muistuttavat, että hyvinvointipalvelujen toiminnan tarkastelussa ei ole kyse joko-tai -ajattelusta: organisaatioiden toiminnassa ja kehittämisessä on sekä mekanistisen toiminnan

elementtejä, että eri asteisesti kompleksisia kokonaisuuksia. Parhaimmillaan toiminnan kehittäjät ja johtajat tunnistavat niiden erilaiset piirteet ja ymmärtävät niihin vastaamisen tavat toisiaan täydentävinä ja vahvistavina (Uhl-Bien 2017).

2.1 Kompleksisuus hyvinvointipalvelujen ominaisuutena

Hyvinvointia ja hyvinvointipalveluja voidaan tarkastella kompleksisina kokonaisuuksina monesta eri näkökulmasta. Viime vuodet ovat osoittaneet, että yksilön hyvinvointiin ja hyvinvointipalveluihin ovat yhä suuremmin yhteydessä palvelujen *globaalien tason* muutokset. Terveysteen liittyvän kansallisen ja kansainvälisen ohjauksen ja talouden suhde, sekä näiden tasapainottelun seuraukset ovat nousseet ikävällä tavalla esiin Covid-19 pandemian aikana. Vaikka viruksen ja sen eri muotojen suorat vaikutukset ovat tieteellisen tutkimuksen ja nopean tiedonsaannin myötä maailmanlaajuisesti tiedossa, niihin vastaamisen kompleksisuutta lisää laaja kirjo kansallisia ja alueellisia tekijöitä, kuten esimerkiksi sosiaaliset normit, julkisten hyvinvointipalvelujen infrastruktuuri ja väestön demografinen rakenne (ks. esim. Spiegel & Tookes 2021; Askitas, Tatsiramos & Verheyden 2020). Näiden ja monien muiden – osin vielä ennakoimattomien – tekijöiden yhteisvaikutusten seurauksia tuleville vuosikymmenille ja seuraaville sukupolville voidaan vastavastustella.

Kansallisella ja alueellisella tasolla palvelujen kehittäminen on epäsuorassa yhteydessä poliittiseen päätöksentekoon palvelujen vaikuttavuuden ja kansallisen tuottavuuden kautta (esim. Pierson 2000; Seaford 2014). Palvelujen tarkastelussa korostuvat hallinnolliset ratkaisut, joiden pohjalta hyvinvointipalveluja järjestetään ja uudistetaan. Erilaisia kansallisia uudistamishankkeita voidaan tarkastella kompleksisuuden osatekijöiden kautta. Raisio, Jalonen ja Uusikylä (2018, 21) arvioivat pääministeri Juha Sipilän hallituksen (2015–2019) viittä eri kärkihanketta kompleksisuuden osatekijöiden perusteella. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen ja maakuntauudistukseen tähtäävät reformit luokiteltiin ”erittäin kompleksiksi, ristiriitaisiksi ja merkittäviä yhteiskunnallisia näkemyseroja sisältäviksi” ongelmiksi. Lähemmässä tarkastelussa kirjoittajat havaitsivat ristiriitaa päätöksentekijöiden tarpeiden ja tutkijoiden havainnoissa: siinä missä päätöksentekijät toivovat tutkimukselta tarkkoja ja oman hallinnonalansa näkökulmat huomioivia – mielellään nopeita – ratkaisuja, tutkijat havaitsevat tarpeen pitkäaikaiselle ja eri hallinnonalat kattavalle haasteiden tarkastelulle (s. 47–48). Edellä mainittuun kiteytyy päätöksentekijöiden tarve hahmottaa ja määrittellä edessä olevat haasteet selkeinä ja mahdollisimman tehokkaasti ratkaistavina. Kompleksisuuden perusolemus huomioiden tähän sisältyy perustavaa laatua oleva ristiriita.

Palvelujen tuottajien näkökulmia hyvinvointipalveluista leimaavat lukemattomat eri tekijät, alkaen toiminnan tarkoituksesta ja lähtökohdista. Kun kokonaisuutta tarkastellaan systeemisenä kokonaisuutena, sen tarkastelu verkostona jää riittämättömäksi (Rossi & Tuurnas 2021). Palvelujen verkostoa luonnehditaan yhä useammin *palveluekosysteemiksi*, jossa eri toimijoiden yhtäaikainen, päällekkäinen ja limittäinen toiminta ymmärretään kaikkia osapuolia hyödyttäväksi paitsi palvelujen asiakkaan, myös toiminnan kehittämisen (Vargo ja muut 2015) näkökulmasta. Palveluekosysteemiajattelussa toimijoiden erilainen aseointi esimerkiksi palvelujen käyttäjiin tai muihin toimijoiden nähden voidaan nähdä rikkautena ja toiminnan innovoinnin mahdollisuutena silloin, kun kaikkiin toimijoihin ja erilaisiin toiminnan tapoihin suhtaudutaan kunnioittavasti, uteliaasti ja avoimesti (Vink ja muut 2019). Näiden lisäksi edellytyksenä on yhteisten, fyysisten ”areenojen” mahdollistaminen keskinäiselle toiminnan tarkastelulle.

Palvelujen käyttäjien näkökulma jää palvelujen tarkastelussa edellä mainittujen näkökulmien rinnalla auttamatta jalkoihin siitäkkin huolimatta, että lainsäädännöllisesti asiakkaan asema on määritelty lukuisissa eri laeissa ja säädöksissä⁴. Palvelujen käyttäjien näkökulma liitetään usein asiakkuuden (esim. Valkama 2012), osallisuuden (esim. Kohonen & Tiala 2002; Raisio ja muut 2017), yhteiskehittämisen (esim. Jalonen 2019) tai palvelumuotoilun (esim. Häyhtiö 2017) tematiikkaan. Sosiaali- ja terveystieteiden yksilöllisellä suunnittelulla ja tarjoamisella viitataan yleisellä tasolla asiakkuuden ja asiakkaan roolin muutokseen palvelujen tasaver-taiseksi kehittäjäksi ja niihin liittyvän päätöksenteon vaikuttajaksi (Pohjola ja muut 2017). Lainsäädännöllä turvattu yksilön oikeus omaa hyvinvointia koskevaan päätöksentekoon voidaan tulkita myös palvelujen käyttäjää velvoittavana seikkana: sen sijaan, että asiakkaalla tai potilaalla olisi automaattisesti oikeus tiettyihin palveluihin, hän on velvollinen aktiiviseen osallistumiseen saadakseen ja säilyttääkseen paremman palvelutason. Tämän voidaan tulkita vahvistavan kytköstä ihanteellisen, aktiivisen kansalaisen tai asiakkaan ominaisuuksien ja palvelujen laadun ja yksilöllisyyden välillä. Kytköksessä on huolestuttavia piirteitä silloin, kun sitä tarkastellaan hyvinvointipalvelujen suurkuluttajille luonteenomais-ten valmiuksien – tai niiden puutteiden – näkökulmasta. (Kotkas 2010; Perttola & Pernaa 2016).

---

⁴ Suomen perustuslaki (731/1999); Kuntalaki (410/2015); Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992); Sosiaalihuoltolaki (1301/2014); Sosiaalihuollon asiakaslaki (812/2000); Terveystieteiden huoltolaki (1326/2010) ja Vammaispalvelulaki (380/1987).

2.2 Systeminen hyvinvointipalvelujen kehittäminen

Hyvinvointipalvelujen tarkastelu mukautuvina, kompleksisina ja systeemisinä kokonaisuuksina on lisännyt niiden syvemmän luonteen ymmärtämistä (Plsek & Wilson 2001). Ymmärryksen lisääntyessä tulisi myös palvelujen kehittämistä tarkastella systeemisesti, niiden kompleksisuus huomioiden (Greenhalgh & Papoutsi 2018).

Yhteiskuntatieteissä systeemisellä lähestymistavalla viitataan ajattelutapaan, jossa systeemin osien välillä ymmärretään olevan dynaaminen, keskinäinen vuorovaikutussuhde. Ludwig von Bertalanffyn 1950-luvulla esittelemään, eri tieteenalat ylittävään ja yhdistävään yleiseen systeemien teoriaan (*General Systems Theory, GST*) perustuvassa ajattelussa tunnistetaan kaikille systeemeille yhteiset piirteet huolimatta niiden kehityshistoriasta tai (konkreettisen tai abstraktin) toiminnan tarkoituksesta (Skyttner 2006, 40–41).

Stenvall ja Virtanen (2021, 74) kuvaavat yhteiskunnan systeemistä rakentumista näin:

Yhteiskunta toimii systeemisenä kokonaisuutena koostuen toinen toisiinsa linkittyneistä osasysteemeistä. - - [Tulkinnan] ääneen lausumisen uutuusarvoa nostaa se, että systeemisyteen liittyy kiinnostavalla tavalla kompleksisuutta, monimutkaisuutta ja ihmiskeskeisyyttä korostavat käsitteelliset ja toiminnalliset pohdinnat. Yhteiskunta on systeminen kokonaisuus, jossa nykyisin ilmenevällä monimutkaisuudella ja koko ajan voimistuvalla kompleksisuudella on merkittävät roolit.

Stenvall ja Virtanen (2021, 77–80) kuvaavat organisaatioiden systeemisyttä niiden ääripäiden, *suljettujen ja avointen systeemien* kautta. Siinä missä suljettu systeemi reagoi muutokseen sen sisältä tulevien signaalien seurauksena, avoin systeemi poimii muutoksen herätteitä yhteisistä, eri systeemien muodostamista verkostoista tai ekosysteemeistä. Toiminnan muutoksen ja sopeutumisen näkökulmasta suljetun systeemin tavoitteena on sisäisen tehokkuuden edistäminen, kun avoimen systeemin toiminnan kehittäminen tapahtuu systeemien välisten yhteisten intressien ja keskinäisen avun kautta. Tämä heijastuu myös julkisten organisaatioiden johtamisajattelun kehittymiseen. Viime vuosituhannen puolella vallinneista suljettujen ja siiloutuneiden organisaatioiden johtamisen malleista on siirrytty systeemisempään ajatteluun, yhteistyön tekemiseen ja yhteisten toiminnan tavoitteiden määrittelyyn.

Alla olevan taulukon avulla havainnollistetaan minkä tahansa systeemin (esimerkiksi hyvinvointipalveluihin liittyvän kokonaisuuden) kehittämisen piirteitä reduktionistisen, ja toisaalta kompleksisuusajattelun lähestymistavoin.

Taulukko 1. Systeemin muutoksen tarkastelu reduktionistisen ja kompleksisuusajattelun keinoin (mukaillen Naaldenberg & Aarts 2020).

	<i>Reduktionistinen muutosajattelu</i>	<i>Kompleksisuusteoreettinen muutosajattelu</i>
Muutokseen tarvittavan tiedon kerääminen	Kokonaisuuden osien ja niiden yksityiskohtien tarkastelu	Kokonaisuuden muodostavien tekijöiden ja niiden välisten vuorovaikutusten, riippuvuuksien ja suhteiden tarkastelu
Ongelman/haasteen syntymekanismi	Enintään muutaman tekijän välinen syy-seuraussuhde	Tekijöiden ja niiden muodostamien vuorovaikutuksessa, keskinäisissä suhteissa ja riippuvuuksissa emergoituminen
Ongelman/haasteen luonne	Yksittäinen	Toistuva, polkuriippuvainen
Innovointi	Täytäntöön pantava toiminnan malli	Prosessi
Muutos	Näyttöön perustuvan toiminnan tulos	Emergentti, tilanteeseen mukautumisen, sosiaalisen oppimisen ja itseorganisoitumisen tulos

Perinteisemmässä, reduktionistisessa ajattelussa pyrkimys on erotella ja eristää tarkasteltavat ongelmat ja niihin vaikuttavat syy-seuraussuhteet. Reduktionistinen muutoksen tarkastelu perustuu ajatteluun, jossa organisaatio nähdään mekaanisena kokonaisuutena, joka on purettavissa osiin ja koottavissa uudelleen. Tämän ajattelumallin mukaisesti organisaation toiminta voidaan ”korjata” ja toiminta palauttaa tai muuttaa haluttuun muotoon (esim. Puustinen & Jalonen 2020). Kompleksisuusajattelua hyödyntäen muutoksen keskiössä on toimijoiden välinen vuorovaikutus, eikä muutoksen oleteta tapahtuvan eristyksissä, vaan keskinäisissä suhteissa muiden toimijoiden kanssa (Naaldenberg & Aarts 2020).

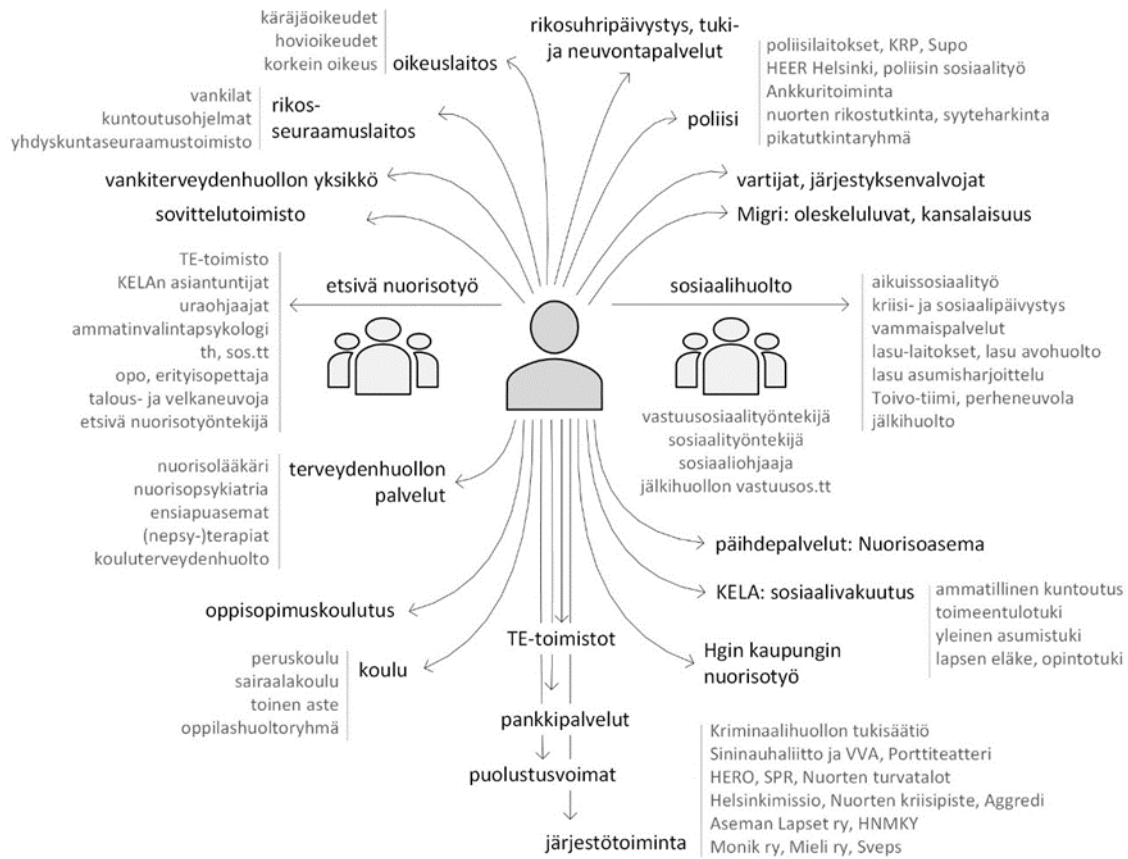
Esimerkkinä reduktionistiseen ajatteluun pyrkimisestä toimii palvelujen kehittäminen niiden vaikuttavuuden näkökulmasta. Julkisen toiminnan kustannustehokkuuden tavoittelu sai jalansijaa 1990-luvun uusliberalistisen talousajattelun myötä. Näyttöön perustuvan (*evidence based*) toiminnan kehittämisen taustalla

on pyrkimys toiminnan tehokkuuteen ja byrokratian vähentämiseen (Finne 2021). Siltalan (2013) mukaan yksityiseltä sektorilta rantautuneen uuden julkisjohtamisen opin (*New Public Management*, NPM) soveltamisen seurauksena on ollut julkisen toiminnan siiloutumisen vahvistuminen ja tulostavoittelu, byrokratian kasvu, ja lopulta julkisten palvelujen heikentyminen.

Näyttöön perustuvaan toimintaan pohjautuva päätöksenteko sisältää varmuuden toiminnan vaikuttavuudesta tiettyyn ongelmaan ja luo siten yleistettävän kausaliteetin toiminnan ja siitä seuraavan tuloksen välille. Sackett ym. (2000, 1) kuvausta lääketieteellisestä näyttöön perustuvasta toiminnasta käytetään usein sen määrittelmänä: ”*parhaiden tutkimustulosten yhdistäminen käytännön ammattitaitoon ja potilaan arvoihin*”. Hyvinvointipalvelujen kontekstissa erilaisin tieteellisin ja laskennallisina menetelmin todistetaan jonkin hoitomuodon tai palvelun vaikuttavan positiivisesti tiettyyn terveydelliseen tai sosiaaliseen haasteeseen (esim. Wallen ja muut 2010). Nykyaikainen lääketiede ja sen eksponentiaalinen kehitys perustuu paljolti reduktionistiseen tieteelliseen tarkasteluun, jossa tiettyjen säännönmukaisuuksien perusteella toimintaa voidaan yleistää vastaavanlaisiin tilanteisiin (esim. Greenhalgh 2019). Ajattelun sopiminen sosiaalityön kontekstiin on ollut vähintäänkin jännitteistä (Welbourne 2011; Finne 2021) ja yhä enenevästi eri tieteenaloilla ymmärretään, ettei erilaisia hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä tai niiden osia voida tarkastella tyhjiöissä tai tarkoin suunnitelluissa ympäristöissä (Naaldenberg & Aarts 2020).

2.3 Nuorten palvelut systeemisellä toimintajärjestelmänä

Palvelujen pirunpolskasta nuorten nuotteihin-tutkimushankkeen alkumetreillä tutkijat pyrkivät luomaan kokonaiskuvan rikoksilla oireilevien nuorten palvelujärjestelmästä ja siihen liittyvistä toimijoista. Kokonaisuuden konkretisoinnin apuna toimi miellekartta (kuvio 1.), jossa eri julkisten, yksityisten tai yhteisöllisten toimijoiden muodostama verkosto kuvastaa sen monimuotoisuutta ja laajuutta. Miellekartta ei ole kattava, eikä perusoletuksena ei ole se, että kaikki rikoksilla oireilevat nuoret olisivat kaikkien palvelujen piirissä. Sen sijaan oletamme palvelujen tarpeiden ja moninaisuuden lisääntyvän sitä mukaa, kun nuoren rikoksilla oireilu toistuu ja/tai nuoren kohtaamien haasteiden kompleksisuus lisääntyy.

Kuvio 1. Rikoksilla oireilevan nuoren palveluverkosto.

Kokonaisuus antaa kuvan eri toimijoiden muodostamasta laajasta vyyhdistä. Kaksiulotteinen kuva kuitenkin yksinkertaistaa todellisuuden. Kun tarkasteluun lisätään aikaulottovuus, erilaisten ja eri organisaatioissa käynnissä olevien palvelujen ja päätöksenteon prosessit ja niiden vaikutukset, sekä eri toimijoiden välinen vuorovaikutus emergenteine vaikutuksineen, päästään lähemmäksi kokonaisuuden kompleksisuutta. Kuvion keskiössä olevan nuoren tilannetta voi kuvata vähintään haastavaksi. Kokonaisuuden ymmärtäminen, saatavilla olevien palvelujen hahmottaminen, sekä eri organisaatioiden ja toimijoiden toimintatapojen sisäistäminen ja noudattaminen edellyttävät nuorilta taitoja, joita heillä ei oman kompleksisen tilanteensa ja taustatekijöidensä vuoksi välttämättä ole. Omat haasteensa tilanteeseen tuovat tästä kuviosta puuttuva nuoren lähipiiri, joka voidaan edelleen eritellä esim. läheisiksi, eriasteisiksi ystäväpiireiksi ja muiksi sosiaalisiksi verkostoiksi. Rikoksilla oireilevien nuorten todellisuus ja sen myötä palvelutarpeiden kokonaisuus muodostuu siis lukuisista kompleksisista systeemeistä, jotka leikkaavat toisiaan vaihtelevalla menestyksellä.

3 RAPORTIN TUTKIMUSAINEISTO

Raportin empirian muodostaa Pirunpolska-hankkeen kick off -seminaarin ja sen jälkeen kerätty, nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten tuottama materiaali palvelujärjestelmän kehittämisen tarpeista. Hankkeen aloittava seminaari järjestettiin 12.2.2021 ja siihen kutsuttiin niiden ammattiryhmien jäseniä, jotka tekevät nuorten parissa rikollisuudesta irrottautumista tukevaa työtä. Osallistumiskutsuja lähetettiin yhteensä 86 henkilölle eri ammattiryhmistä. Tapahtuma järjestettiin koronarajoituksista johtuen verkkoseminaarina.

Verkossa toteutetussa seminaarissa oli yhteensä noin 70 osallistujaa, jotka edustivat Helsingin ja Rovaniemen poliisista ennalta estävän toiminnan työntekijöitä sekä Helsingin poliisista myös nuorten rikostutkintaa. Sosiaalityöntekijöiden ammattiryhmästä mukana oli Helsingin kaupungin esihenkilötason sosiaalityöntekijöitä, poliisisosiaalityöntekijöitä sekä Pasila-nuorten vastuusosiaalityöntekijöitä. Lisäksi tilaisuuteen osallistui Rovaniemeltä Riko-hankkeen sosiaalityöntekijöitä. Opetushenkilöstön puolelta seminaarissa oli läsnä sekä valtion koulukotien johtavia rehtoreita ja rehtoreita sekä Espoosta sairaalakoulun opettajia. Mukana olleiden ammattiryhmien joukossa oli myös nuorisotyöntekijöitä (Nuorisotyö raiteilla) sekä Laurea ammattikorkeakoulun KEIJO-koulutuksen käyneitä kokemusasiantuntijoita. Myös Rikosseuraamuslaitoksen, Helsingin yhdyskuntaseuraamuslaitoksen, sovittelutoimiston sekä Vantaan vankilan työntekijöitä osallistui seminaariin. Terveydenhuollon edustajia olivat nuorisolääkärit sekä vankiterveydenhuollon ja Taysin erityisen vaikeahoitoisten alaikäisten psykiatrisen tutkimus- ja hoitoyksikön (EVA) työntekijät. Aseman Lapset ry:stä seminaariin osallistui katusovittelun, Pasila-hankkeen, K-o ja löytävän nuorisotyön työntekijöitä. Seminaariin osallistui lisäksi aiheen parissa toimivia tutkijoita Itä-Suomen ja Lapin yliopistoista.

Seminaaripäivän aamu rakentui Pasila-hankkeen ja Pirunpolska-tutkimushankkeen esittelyistä ja näiden muodostaman kokonaisuuden ja verkoston hahmottamisesta. Tämän jälkeen oli vuorossa kolme alustavaa puheenvuoroa: professori emerita Pirkko Vartiainen lähestyi seminaarin teemaa pirullisten ongelmien ja yliopistonlehtori Juha Lindell kompleksisuuden näkökulmasta. Kriminologi Henrik Elonheimo syventyi puheenvuorossaan nuorisorikollisuuden ilmiöön tutkimuksellisesta näkökulmasta. Seminaarin osallistujilla oli mahdollisuus esittää puheenvuorojen jälkeen tarkentavia kysymyksiä. Puheenvuorojen oli tarkoitus antaa ideoita ja tarttumapintaa iltapäivällä käytäviin World Café – muotoisiin keskusteluihin. Samalla ne toimivat deliberatiivisiin keskusteluihin liittyvänä tiedonantosuutena (ks. World Café -menetelmän tarkempi kuvaus, luku 3.1.1.), minkä tarkoituksena oli muodostaa keskustelijoille kuva Pirunpolska-hankkeen taustalla

vaikuttavasta ajattelusta ja ilmiön lähestymistavasta, sekä hankkeen teemaan liittyvän toiminnan haasteista ja tavoitteista.

Puheenvuorojen jälkeen World Café -keskusteluihin osallistujat ohjeistettiin ilta-päivän keskusteluiden saloihin. Tämä sisälsi World Café -menetelmän alustuksen sekä opastuksen siitä, kuinka keskusteluissa nousseet, palvelujen kehittämistä koskevat ideat kerättäisiin talteen ja arvioitaisiin Dotmocracy -lomakkeilla keskusteluiden jälkeen. Lisäksi osallistujia vielä muistutettiin keskusteluiden säännöistä, jotta laadukas ja keskinäisen kunnioituksen omaava keskustelu toteutuisi.

3.1 Empiirisen aineiston keruun menetelmät

Raportin empiirisenä aineistona toimii seminaarin ja sitä seuraavien viikkojen aikana kerätty, nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten tuottama aineisto. Aineiston keräämisessä hyödynnettiin World Café -tyyppistä ryhmäkeskustelun menetelmää, yhdistettynä Dotmocracy -menetelmää soveltavaan Webropol -kyselyyn.

Iltapäivän keskustelijat jaettiin ammattikunnittain tai ”lähellä” olevan työtehtävän mukaan kolmeentoista, maksimissaan seitsemän hengen pienryhmään. Lähellä olevalla työtehtävällä tarkoitetaan tässä tapauksessa esimerkiksi sosiaalityön tai opetuksen eri erikoisaloja. Keskustelut pienryhmissä toteutettiin Zoom -ohjelman virtuaalisissa ryhmäkeskustelutiloissa ja ne kestivät 45min.

3.1.1 World Café -menetelmä

Ryhmäkeskustelut toteutettiin deliberatiivisia periaatteita noudattavan World Café -menetelmän avulla. World Caféta kuvataan helposti lähestyttäväksi tavaksi osallistaa tehokkaasti suuri määrä ihmisiä rennon kahvilamaisiin keskusteluihin, esimerkiksi ideoinnin merkeissä. Menetelmän syntyyn liittyy sen toimintaperiaatetta hyvin kuvaava tarina. Juanita Brownin, joka oli yksi menetelmän alkuperäisistä kehittäjistä, oli tarkoitus kollegoidensa kanssa keskustella päivänpolttavista aiheista hänen kotipuutarhassaan. Sade kuitenkin esti keskustelemisen yhdessä isossa ryhmässä ulkona. Keskustelijat olivat pakotettuja jakautumaan sisätiloihin pienempiin huoneisiin ja näin myös pienempiin ryhmiin. Muodostunut keskusteluasetelma pienryhmissä osoittautui toimivaksi. Rennon kodikkaan ilmapiirin lisäksi keskusteluissa vallitsi *keskinäinen kunnioitus*, oli *aikaa keskustella tärkeistä asioista*, *erilaisia näkökantoja kuunneltiin* ja *toisia ei tuomittu*. (ks. esim. Brown & Isaacs 1995). World Café oli syntynyt.

Brown ja Isaacs tekivät World Cafén ensimmäiset käytännön kokeilut vuonna 1995. Kokeilut liittyivät teemallisesti yrityksiin, johtajuuteen ja organisatoriseen kommunikointiin, ja toivat ikään kuin keskustelun liiketoimintaprosessin ydintekijäksi (Brown & Isaacs 1995). Sitten World Café -keskustelut ovat laajentuneet ideoinnin ja päätöksenteon välineeksi lukuisille aloille, ja esimerkiksi kansalaismielipiteen muodostukseen (Raisio ja muut 2013), korkeakouluopetuksen kehittämiseen (Raisio & Lindell 2019) ja kansallisen turvallisuuden sekä maanpuolustuksen piiriin (Raisio, Puustinen, Hyytiäinen & Wiikinkoski 2017).

World Caféssa moninäkökulmaisten ja eri mielipiteitä sallivien pienryhmäkeskustelujen avulla ideoidaan ja tehdään päätöksiä (Brown & Isaacs 2008) ja siitä on kehittynyt ajan saatossa kirjava valikoima erilaisia toteutustapoja (Raisio ja muut 2017; Settlementiliitto 2015; Raisio & Lindell 2013; Carson 2011). Pirunpolskahankkeen kick off -tilaisuudessa toteutettu World Café noudatteli menetelmän alkuperäistä ideaa laadukkaan keskusteluilmapiirin siivittämistä pienryhmäkeskusteluista.

World Café -keskusteluihin on tuotu mukaan *deliberatiivisia* vaikutteita (ks. esim. Carson 2011), joilla viitataan deliberatiivisen demokratian teoriaan. Tässä yhteydessä deliberatiivisella demokratialla viitaamme keskusteluun tai aiheen puntaointiin perustuvaan demokratian muotoon. Deliberatiivisiin keskusteluihin liittyy kiinteästi ajatus perusteellisesta ja ratkaisukeskeisestä punninnasta sekä pohdinnasta. Menetelmien deliberatiivisuutta on yleisesti konkretisoitu kolmen elementin kautta, joita ovat inkluusio, deliberatiivinen keskustelu sekä vaikuttavuus (Carson & Hartz-Karp 2005). Näiden on nähty mahdollistavan deliberatiiviselle demokratialle ominaisen laadukkaan keskustelun ja osallistumisen:

- *Inkluusio*: osallistujajoukko on edustava suhteessa kohdejoukkoon.
- *Deliberatiivinen keskustelu*: laadukas ratkaisukeskeinen punnitseva ja pohdiskelleva keskustelu, mikä alustetaan faktatiedolla eri näkökulmista, toimitaan riittävän aikaraamin sisällä ja pyritään keskusteluihin, missä kaikki saavat puhua ja kaikkia kuunnellaan.
- *Vaikuttavuus*: deliberatiivisen menetelmän ratkaisukeskeinen ja tavoitteellinen puoli – keskustelujen kohteena olevaa asiaa halutaan edistää.

Näillä kolmella elementillä mitattuna kick off -tilaisuuden World Cafén keskustelut mukailivat deliberatiivisuuden ideaa seuraavasti:

- *Inkluusio*: keskustelijoiden joukko muodostui lähes täysin kick offiin osallistuneista henkilöistä. Muutamilla ei ollut mahdollisuutta osallistua

iltapäivän World Café -tilaisuuteen. Seminaarin suunnitteluvaiheessa inklusioon kiinnitettiin huomiota ja Pasila-hankkeen verkostot pyrittiin saamaan koko laajuudessaan mukaan kick off -tilaisuuteen ja World Café -keskusteluihin. Tämä verkosto kattoi laajasti nuorisoriikollisuuteen linkittyvät palvelut aina vankien terveydenhoidosta etsivään nuorisotyöhön (ks. luku 3: kick off -tilaisuuden kuvaus).

- *Deliberatiivinen keskustelu*: keskustelija alustava tieto muodostui neljästä seminaariesityksestä. Näitä olivat Aseman lasten esittely, kaksi katsausta kompleksisuuteen sekä kriminologian näkökulma nuorisoriikollisuuteen. Keskustelijat jaettiin pienryhmiin ammattikunnittain tai ammattiryhmiä lähellä olevien työtehtävien mukaan. Ajatuksena oli, että väitteiden muotoilu lähtisi mahdollisimman vaivattomasti käyntiin tiukan aikaraamin puitteissa (45min). Ennen pienryhmäkeskustelua kerrattiin World Cafén säännöt, kuten toisten kuunteleminen ja argumenttien perustelevinen, jotta laadukas deliberatiivinen keskustelu toteutuisi parhaalla mahdollisella tavalla muuten itsenäisesti toimivissa ryhmissä.
- *Vaikuttavuus*: World Cafén tarkoituksena oli kartoittaa hankkeessa tutkittavia ydinteemoja. Se tarjosi suuntausta koko Pirunpolska -hankkeen kehittymiselle. Lisäksi World Café -keskusteluista kerätyistä idealomakkeita ja niistä tehtyä analyysiä on määrää hyödyntää hankkeen edetessä erilaisissa julkaisuissa.

Keskusteluissa nousseista ideoista 3–5 merkittävintä kirjattiin ylös Dotmocracy -lomakkeisiin. Nämä ideat olivat niitä, jotka ryhmä halusi koko laajemman keskusteluihin osallistuneen joukon arviointiin. Ideoita syntyi yhteensä 53 kappaletta. Pienryhmäkeskusteluiden jälkeen keskustelijat kokoontuivat jälleen yhdeksi isoksi ryhmäksi, jossa käytiin vielä läpi pienryhmissä syntyneitä ideoita ja selkeytettiin niiden kuvausta tarvittaessa. Lisäksi keskustelijoille annettiin tässä yhteydessä ohjeistus Dotmocracy -lomakkeiden täyttämiseen.

3.1.2 Dotmocracy

Idealomakkeet (*idea rating sheets*) tai tarkemmin rajattuna Dotmocracy-menetelmä voidaan yksinkertaistetusti mieltää osallistavaksi ja läpinäkyväksi päätöksentekotyökaluksi (Diceman 2010). Se perustuu Dotmocracy -lomakkeeseen (Kuvio 2.). Lomake rakentuu neljästä osiosta, joita ovat yläreunan idea/väite rivistö, äänestämisosio hymiöineen lomakkeen keskellä, kirjallisten kommenttien osio lomakkeen alareunassa sekä paikka allekirjoituksille lomakkeen oikeassa laidassa.

The image shows a Dotmocracy form. At the top left is a large box labeled "IDEA / VÄITE:" with horizontal dashed lines for writing. To the right of this box is a vertical column of horizontal lines labeled "Allekirjoitukset:". Below the main box is a row of six smaller boxes, each with a different icon and label: a happy face for "Täysin samaa mieltä", a neutral face for "Ostaisin samaa mieltä", a sad face for "Neutraali", a neutral face for "Ostaisin eri mieltä", a sad face for "Täysin eri mieltä", and a question mark for "Ei osaa sanoa". Each of these boxes contains a grid of small squares. Below the grid boxes are two columns of horizontal dashed lines. The left column is labeled "MAHDOLLISUUDET JA VAHVUUDET:" and the right column is labeled "HAASTEET JA HEIKKOUEDET:". At the bottom right of the form is the text "dotmocracy.org".

Kuvio 2. Dotmocracy -lomake

Tyypillisesti Dotmocracy-lomakkeita hyödynnetään tilanteessa, jossa lukuisten pienryhmien tuotokset halutaan koko laajan osallistujajoukon arvioitaviksi. Lomake toimii siten, että pienryhmäkeskustelujen aikana kirjataan idea/väite rivistölle sellainen idea/väite, joka halutaan myöhemmin altistaa koko laajemman osallistujajoukon arviointiin. Pienryhmäkeskustelujen jälkeen lomakkeet asetetaan kaikkien osallistujien nähtäville ja ideoiden/väitteiden äänestäminen ja kommentointi alkaa. Jokaisella äänestäjällä on käytössään yksi ääni lomaketta kohden ja äänestäjät voivat valita, mitä lomakkeita he haluavat äänestää. Kaikkien ei ole siis pakko äänestää kaikkia lomakkeita. Äänet ”täplitetään” lomakkeen hymiöillä havainnollistettuun äänestämisosioon. Lisäksi äänestäjät voivat halutessaan kommentoida kirjallisesti ideaa/väitettä. Niin halutessaan äänestäjiä voidaan myös pyytää allekirjoittamaan lomake. Allekirjoituksen on nähty tietyissä tapauksissa lisäävän äänestämisen virallisuutta ja esitetty, että silloin äänestäjät suhtautuvat äänestämiseen enemmän tosissaan. Allekirjoituksen käyttämisestä on olemassa ristiriitaisia kokemuksia.

Dotmocracy -prosessin vahvuutena on sen läpinäkyvyys. Osallistujien on mahdollista tarkastella konkreettisesti eri ideoiden/väitteiden äänestystuloksia. Lisäksi

prosessiin osallistujat itse voivat päättää, mistä ideoista lomakkeissa äänestetään ja kommentoidaan. Prosessissa on mahdollista helposti hallita suurikin määrä ideoita (Raisio & Lindell 2013). Dotmocracy lomakkeella on mahdollista kerätä keskusteluista samalla kertaa niin määrällistä kuin laadullista aineistoa. Aineistoa on helppo jatkojalostaa, kun keskusteluiden tuloksia halutaan levittää eteenpäin tai hakea niille vaikuttavuutta eri tahoilta.

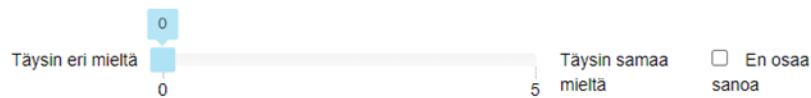
Yleisimpänä Dotmocracy -prosessin heikkoutena voidaan pitää niin sanottua *bandwagon*-efektiä (ks. esim. Diceman 2019). Tällä tarkoitetaan ilmiötä, jossa ihmiset tekevät jotain siksi, että myös muut tekevät näin, eivätkä siksi, että he itse varsinaisesti haluaisivat tehdä siten. Kyse on ikään kuin ryhmäajattelusta, mitä esimerkiksi sosiaalinen paine voi aiheuttaa. Dotmocracyn kohdalla *bandwagon* voi realisoitua ideoiden arvioitilanteessa, jolloin arvioija näkee Dotmocracy -lomakkeesta aikaisempien lomakkeen arvioineiden arviot: kuinka täplät jakautuvat tai millaisia kirjallisia kommentteja ideasta on annettu. Tämä voi ohjata osaltaan äänen jakautumista ja mitä kirjallisesti kommentoidaan. Diceman (2019) on ehdottanut ilmiön kohtaamista siten, että itse arviointitilanteessa keskustelijoiden ei olisi vielä mahdollista nähdä äänien jakautumista tai kirjallisia kommentteja. Näin ne eivät pääsisi vaikuttamaan lopputulokseen. Pirunpolskan kick off -tilaisuuden yhteydessä *bandwagon* ilmiö voitiin ottaa haltuun – verkossa toimimisen pakottamana – viemällä Dotmocracy -lomakkeet verkkopohjaiseksi Webropol-kyselyksi. Tästä syystä jokainen lomakkeiden arvioija sai eteensä aina arvioinnin puolesta tyhjän lomakkeen. Näin se, mitä valintoja muut arvioijat olivat tehneet ei päässyt vaikuttamaan lopputulokseen.

Perinteisesti pienryhmäkeskustelujen jälkeen paperiset Dotmocracy -lomakkeet asetettaisiin nähtäville ja kaikkien keskustelijoiden äänestettäväksi ja kommentoitaviksi. Nyt kun kyseessä oli verkkoseminaari, tuli myös Dotmocracy -lomakkeiden äänestys ja arviointi hoitaa verkossa. Tästä syystä lomakkeet käännettiin Webropol -ohjelmalla digitaaliseen muotoon (Kuvio 3.)

Pirunpolska 12.2.2021

Idea/väite: Tieto ajankohtaisesta lastensuojelun asiakkuudesta ja nuorelle nimetystä sosiaalityöntekijästä pitäisi saada kirjautumaan automaattisesti terveydenhuollon potilastietojärjestelmiin. Tieto voisi myös poistua, kun ei enää ajankohtainen.

Oma arvioni ideasta/väitteestä

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

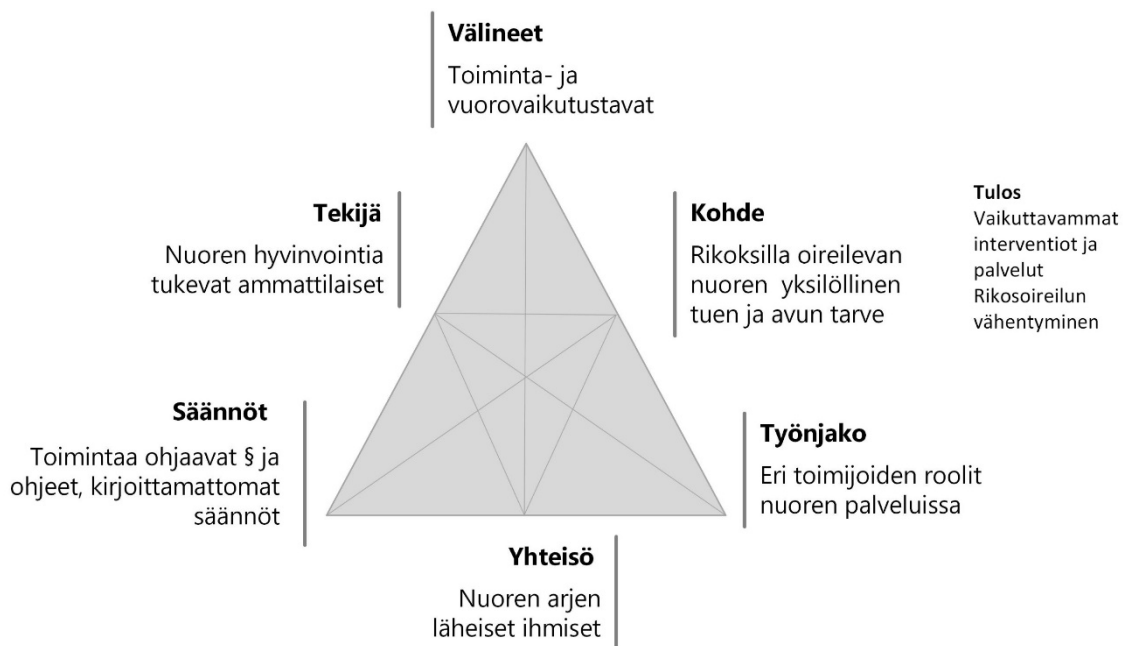
Kuvio 3. Dotmocracy -lomake Webropoliin vietynä.

Lomakkeita oli mahdollista äänestää ja kommentoida paikasta ja ajasta riippumatta. Keskustelijoille annettiin viikko aikaa tutustua ehdotuksiin ja antaa niistä arvionsa. Vielä tämän jälkeen keskustelijoilta tuli toiveita lisääjasta. Loppujen lopuksi lomakkeet olivat keskustelijoiden äänestettävissä ja kommentoitavissa aikavälillä 22.2.–9.3.2021, yhteensä 16 päivää. Näiden lomakkeiden niin määrällisten kuin laadullisten seikkojen analyysin tulokset esitämme seuraavassa luvussa.

4 TULOSTEN ANALYYSI

4.1 Engeströmin toimintajärjestelmä

Nuorisorikollisuus on ilmiönä kompleksisen (ks. luku 2), jota ei kompleksisuusteellisen tarkastelun mukaan voida lähestyä yleisten toimintamallien mukaisesti (esim. Yankelovich 2015). Tässä tutkimuksessa nuoriin kohdistuvien palvelujen systeemisen hahmottamisen tavaksi ja annettujen vastausten analyysikehikoksi valittiin Yrjö Engeströmin toimintajärjestelmän rakennemalli (Engeström 1987, 78), joka ilmentää toimintajärjestelmän osatekijöiden vuorovaikutusta suhteessa toisiinsa. Mallin avulla luodaan kokonaiskuva palvelujärjestelmän kehittämisen tarpeista, kun sitä tarkastellaan nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten näkökulmasta. Engeströmin mallin käyttö mahdollistaa poikkeamisen perinteisten organisaatioiden yhteistyön ja/tai verkostojen tarkastelun malleista siten, että sen avulla voidaan häivyttää organisaatioiden väliset toiminnan ja hallinnon rajat (kuvio 4.).

Kuvio 4. Nuorten palvelujärjestelmän osa-alueet nimettynä ja mukautettuna Engeströmin (1987) toimintajärjestelmän rakenteeseen.

Kuviossa ilmaistaan tähän tutkimukseen mukautetut osa-alueet alkuperäisten osa-alueiden otsikoiden (tummennettuna) alla. Kuvion muodostamia kolmioita voidaan tulkita myös erillisinä kokonaisuuksina siten, että sisemmän kolmion

(*kohde, tekijä ja yhteisö*) muodostavat toimijoiden keskinäiset suhteet ja vuorovaikutuksen, jonka ulomman kolmion (*välineet, säännöt ja työnjako*) mahdollistavat (Blackler ym. 1999).

Engeström on käyttänyt Suomessa kehitettyä, alkujaan työntutkimuksessa käytettyä mallia yksilön ja yhteisön välisen suhteen, sen osaprosessien ja niiden välisen kollektiivisen kehittämisen kuvaamiseen (Engeström 1995, 41–48). Työntutkimuksen historialliset juuret ulottuvat hallinnon tutkimuksen ja julkisen hallinnon kehittämisen kanssa yhteiseen maaperään, alkaen taylorismista ja Weberin byrokrattisen organisaation kuvauksesta (esim. Engeström 1995, 24–35; Hyyryläinen & Lehto 2014, 15–18), minkä vuoksi malli nähtiin luontevana tapana analysoida nuorten parissa toimivien, eri viranomaisten ja toimijoiden käsitystä toiminnan kehittamisestä.

Engeströmin toimintajärjestelmän tarkastelun mallissa on tunnistettavissa joukko kompleksisuus- ja systeemiajattelussa tunnistettuja ilmiötä. Nämä piirteet tukevat Engeströmin mallin käyttöä nuorten palvelujen tarkastelussa:

- Toiminta ymmärretään ihmisten välisenä vuorovaikutuksena laajemmassa järjestelmässä, jossa on erilaisia kokonaisuuksia, tavoitteita, sääntöjä ja normeja. Toimintaa tutkitaan pikemminkin todellisen elämän käytäntöinä kuin kokonaisuudesta irrallaan olevina analysoituina tietämyksen tiloina. (Esim. Jonassen & Rohrer-Murphy 1999).
- Mallissa toiminta ymmärretään dynaamisena ja kehittyvänä, ei staattisena eikä absoluuttisiin malleihin perustuvana (Blackler ja muut 1999; Engeström 2015, 32).
- Toimintaa analysoidaan "kontekstuaalisena tai ekologisena ilmiönä", ja malli keskittyy yksilön ja ympäröivän ympäristön välisiin vuorovaikutussuhteisiin (Jonassen & Rohrer-Murphy 1999; Engeström 2015, 32–33).
- Sen sijaan, että mallissa keskityttäisiin yksittäisten osa-alueiden välisiin suhteisiin, sen käyttämisen taustalla on ajatus toiminnan ymmärtäminen systeemisenä kokonaisuutena (Engeström 2015, 62).
- Lähestymistavassa ymmärretään toiminnan kohteeseen liittyvien tavoitteiden yksilöllisyys ja jatkuva muutos, jossa toiminnan sisällä, vuorovaikutuksessa emergoituu uusia tarpeita ja toiminnan tavoitteita (Engeström 1999).

Perinteisesti mallia käytetään organisaation ja sen eri osa-alueiden toiminnan ja niiden kehittämisen analyysiin, tässä tutkimuksessa sitä sovelletaan yleisemmin,

rikoksilla oireilevien nuorten palvelujärjestelmän tarkasteluun. Mallin avulla pyritään nostamaan esiin nuorten parissa toimivien käsityksiä siitä sosiaalisesta todellisuudesta, jossa he ammattilaisina toimivat. Malli toimii myös moniammatillisen ja -toimijaisen kokonaisuuden tarkastelun välineenä siten, että sen avulla saatetaan tietoisuuteen toimijoiden välisten yhteisten tavoitteiden ja toimintatapojen merkitys ja siten madalletaan yhteistyölle ajan saatossa rakentuneita esteitä (Blackler & Crump 2000).

Engeströmin jaottelua käyttäen analyysissä fokusoidaan nykyisen toimintajärjestelmän osiin ja erilaisiin jännitteisiin, joita palvelujärjestelmän kehittämiseen nykyisessä toimintajärjestelmässä liittyy. Systeemille luontaiset, sisäiset jännitteet syntyvät osa-alueiden välillä niiden keskinäisessä vuorovaikutuksessa, ja toimivat omalla tavallaan sekä toiminnan seurauksena, että sen ylläpitäjinä: systeemissä väistämättä aiheutuva kitka kohdataan luovuuden, ammattitaidon ja toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen avulla (Blackler ja muut 1999). Jännite tulkitaan tässä tutkimuksessa myös – kompleksisuusajattelun mukaisesti – paineeksi, joka kertoo systeemin mahdollisesta muutosvalmiudesta (Uhl-Bien 2017) ilman erityistä negatiivista konnotaatiota. Ne motivoivat parhaimmillaan toimijoita kollektiiviseen toiminnan kehittämiseen ja sitä kautta järjestelmän hahmottamiseen (Blackler ja muut 1999).

4.2 Toimintajärjestelmän osat ja väitteet

Pirunpolska-hankkeen kick off -tilaisuudessa ja sen jälkeen kerätyn aineiston analyysi toteutettiin jaottelemalla kaikki toiminnan kehittämiseen annetut ideat tai väitteet yllä kuvatun toimintajärjestelmän osa-alueisiin. Analyysin ensimmäinen vaihe toteutettiin siten, että niistä poimittiin osa-alueittain kolme eniten numeerista kannatusta saanutta väitettä. (Lista kaikista 53 väitteestä, sekä niiden numeerisista ja laadullisista arvioista ovat saatavilla raportin liitteessä 1). Tämän jälkeen tarkasteltiin näiden väitteiden yhteydessä annettuja laadullisia kommentteja.

Seuraavissa alaluvuissa esitellään toimintajärjestelmän osat ja niihin sijoittuvista väitteistä kolme suosituinta. Luokiteltujen väitteiden numeeristen tulosten analyysissä painottuivat väitteen saama keskiarvo (ka) ja keskihajonta (s). Näiden lisäksi numeeristen tulosten koosteissa ilmaistaan väitteiden saama keskiarvo (ka) ja mediaani (Med). Väitteiden saamien numeeristen tulosten esittelyn jälkeen kuvataan asiantuntijoiden laadullisista kommentteista koostetun analyysin tuloksia.

Kuten alla olevasta tulosten jaottelusta on nähtävissä, teemat ovat toisiinsa nähden limittäisiä ja osin päällekkäisiä. Asiakokonaisuuksien ryhmittely palvelee

tutkimusanalyysiä, mutta viimeistään yksittäisiä kommentteja tarkastellessa nousee esiin aihealueiden yhteen kietoutuneisuus.

4.2.1 Kohde: Nuoren yksilöllinen tuen ja avun tarve

Toiminnan **kohde** (*object*) on merkittävin toimintajärjestelmän osa. Sen problematiikka kaartuu koko tutkimuksen (ja toimintajärjestelmän tarkastelun) yli ja yhdistää koko järjestelmää sen toiminnan motiivina (Engeström 1999; Jonassen & Rohrer-Murphy 1999). Tässä tarkasteltavassa kokonaisuudessa kohteeksi on määriteltä rikoksilla oireilevan nuoren yksilöllinen tuen ja avun tarve.

Tämä osio keräsi yhteensä kuusi väittämää. Niiden teemat liittyivät lähes yksinomaan nuoren aitoon, arvostavaan ja ajan kanssa tapahtuvaan kohtaamiseen ja luottamuksen rakentamiseen. Tärkeänä pidettiin myös terveysongelmien selvittämistä nuoren rikoksilla oireilun juurisyynä. Väitteistä kolme suurimman keskiarvon kerännyttä esitellään taulukossa 2.

Taulukko 2. Kohde: rikoksilla oireilevan nuoren yksilöllinen tuen ja avun tarve.

väite	ka	Md	summa	s
<i>Aito, arvostava kohtaaminen jokaiselle, myös haastavalle nuorelle</i>	4,94	5	158	0,25
<i>Aikaa rakentaa luottamusta</i>	4,81	5	154	0,54
<i>Palvelut saatava asiakaslähtöisemmiksi byrokraatiakeskeisyyden sijaan</i>	4,68	5	145	0,48

Korkeimman keskiarvon kohteeseen linkittyneistä 6 väittämästä keräsi väittämä ”aito, arvostava kohtaaminen jokaiselle, myös haastavalle nuorelle”. Lähes kaikki äänestäneet olivat väittämän kanssa samaa mieltä, sillä mediaaniksi muodostui 5 eli ”täysin samaa mieltä” ja äänestyksen minimiarvoksi 4 eli ”osittain samaa mieltä”.

Kommenteissa jokaiselle kuuluvaa arvostavaa kohtaamista pidettiin hyvänä lähtökohtana ja perustavanlaatuisena asiana, jota nuoret kaipaavat: ”hän, joka on saanut vähiten tarvitsee eniten kun oireilee”. Tämän koettiin myös rakentavan luottamusta palveluita ja ylipäättään aikuisia kohtaan. Haastavuutta siihen sisältyi nuoren itsensä aiheuttamien tekijöiden vuoksi. Näistä mainittiin esimerkiksi päihetyystila, aggressiot, tai kohtaamiseen liittyvä pelko. Yhtä lailla haasteita nähtiin

palvelujärjestelmään ja viranomaisiin liittyvissä seikoissa, kuten toimintaa estävissä viranomaisrakenteissa, ajan puutteessa ja työntekijöiden uupumisessa. Tiettyissä tilanteissa, kuten poliisitoiminnassa arvostavaan kohtaamiseen ei koettu aina olevan mahdollisuutta: ”*virkatöimet tulee hoitaa joka tapauksessa*”.

Väittämä, jossa peräänkuulutettiin luottamuksen rakentamiseen tarvittavaa aikaa, muodostui äänestyksessä keskiarvoltaan osion toiseksi korkeimmaksi väittämäksi. Jälleen enemmistö äänestäneistä oli väitteen kanssa täysin samaa mieltä. Kommenteissa jatkui sama linja, eli nähtiin, että näin tulisi olla ja lähinnä ihmeteltiin, eikö tätä ole jo ymmärretty. Kantaa otettiin hyvin siihen perustavanlaatuisen seikkaan: luottamus ei rakennu hetkessä, vaan se ottaa oman aikansa. Se aika on ensiarvoisen tärkeää löytää, sillä luottamus on avain muutokseen ja sitä myöden nuorten ja nuorten perheiden parempaan tulevaisuuteen. Lisäksi enemmän palvelujen näkökulmasta katsottuna luottamus on se perusta, mihin myös hyvät asiakassuhteet rakentuvat. Tämä väittämä linkittyy tiukasti yhteen aitoa ja arvostavaa kohtaamista penäävän väittämän kanssa. Kohtaamisessa on se kaiken ydin: ”*Kohtaaminen on ainoa tapa rakentaa luottamusta ja yhteistyötä ja siihen pitää resurssoida*”.

Kommenteissa käytiin läpi myös väittämän sisältämiä haasteita ja heikkouksia. Perustavanlaatuisimpana haasteena nähtiin juuri ajan puute. Syynä tähän olivat esimerkiksi työntekijöiden vaihtuminen, jolloin sama nuori ja sama työntekijät kohtaavat harvoin. Toisaalta syynä saattaa olla myös se, että ”*tilanne on jo kriisitynyt ja pitää toimia nyt*” eli ei ole mahdollisuutta enää toimia ajan kanssa. Ajan puute voi koitua ongelmaksi silloin, kun se pakottaa menemään liian suoraan asiaan ja voi näin säikäyttää nuoren pois palvelun piiristä. Ajan ja rahan lisäksi resurssina nostettiin esiin myös oikeanlainen tahtotila: ”*osa meistä varmaan tekee töitä mielummin papereiden kanssa kuin asiakkaiden. Eli pitää löytää myös oikeat ihmiset hommiin*”. Ilman halua tehdä työtä nuorten kanssa, aika ja raha eivät välttämättä auta.

Kolmanneksi korkeimman keskiarvon äänestyksessä sai väittämä ”*palvelut saatava asiakaslähtöisemmiksi byrokratiakeskeisyyden sijaan*”. Myös tämän väittämän kanssa vallitsi äänestäjien keskuudessa suuri yksimielisyys. Kaikki äänestäjät valitsivat vaihtoehdon ”täysin samaa mieltä” tai ”osittain samaa mieltä”. Vaikka väittämästä äänestettiin hyvin yksimielisesti, laadulliset kommentit eivät kerro neet täysin samaa tarinaa. Kommenteissa kiinnitettiin huomiota siihen, että byrokratia ei sinänsä ole paha asia, se tulisi vain saada toimimaan nykyistä paremmin: ”*Byroktaattiset polut on saatava toimiviksi ja päätöksenteko joustavaksi. Joustavuus antaa mahdollisuuden toimia oikea-aikaisesti ja tuki voidaan rakentaa tuen tarpeen mukaiseksi*”. Parhaiden mahdollisten palveluiden järjestämiseksi

niin asiakaslähtöisyyttä kuin byrokratiaa tarvitaan: ”*kyllä tätäkin mutta meillä myös on paljon hyviä toimivia palveluita*”. Ratkaisuksi asiakaslähtöisyyden ja byrokraattisuuden nykyistä paremman yhteispelin saavuttamiseksi ehdotettiin jalokautuvien työntekijöiden ja päätöstentekijöiden toimiminen yhdessä, työpareina. Lisäksi asiakaslähtöisyyden vahvuudeksi nähtiin sen sijainti juuri sosiaalityön ytimessä ja samalla sen mahdollisuus lisätä asiakkaiden palvelumyönteisyyttä.

Väitteen heikkoutena koettiin sen abstraktius. Käytännössä kyse olisi hyvin isosta muutoksesta ja liian abstraktisti asetettu tavoite saattaisi aiheuttaa vain ”*me ollaan jo*” tyyppisen olankohautuksen. Toisaalta myös ison byrokraattisen järjestelmän muuttaminen tiedostettiin hitaaksi ja rahaa vaativaksi operaatioksi. Vaikkakin palveluiden lisääntyvä asiakaslähtöisyys voisi lisätä asiakkaan aitoja vaikuttamismahdollisuuksia palvelun toteutumiseen ja muotoutumiseen, saattaa se johtaa palveluntuottajan näkökulmasta pirstaleisuuden lisääntymiseen⁵. Asiakaskohtaisesti yksilöidymmät palvelut saatetaan kokea myös aikaa vievinä ja kalliimpina, kuin yhdenmukaiset palvelut. Kommenttien mukaan tilanne näyttäisi olevan se, että tietoa näistä asioista on olemassa, mutta ongelmana nähdään tiedon muuttaminen ja jalostaminen käytännön toiminnaksi.

4.2.2 Tekijä: Nuoren hyvinvointia tukevat ammattilaiset

Toiminnassa tarkasteltu **tekijä** (*subject*) on kollektiivinen subjekti, joka vaikuttaa kohteeseen (Engström 2015, 122; Jonassen & Rohrer-Murphy 1999). Kollektiivisen näkökulman muodostaminen erilaisista toimijoiden perspektiivistä uskotaan olevan edellytys kompleksisen haasteen tarkastelulle (ks. Conklin 2006, 23–30; Stoppelenburg & Vermaak 2009).

Itse tekijöitä – eli nuorten hyvinvointia tukevia ammattilaisia – käsittelevä osio koostuu kuudesta väittämästä. Temaattisesti nämä väittämät olivat hyvin lähellä toisiaan. Ne kaikki käsittelivät tavalla tai toisella nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten koulutusta tai kouluttamista, oli kyse sitten nuoren kohtaamisen taidoista tai ylipäätään hyvien käytänteiden jakamisesta. Väitteistä kolme suurimman keskiarvon kerännyttä löytyy taulukosta 3.

---

⁵ Aikuistuvien nuorten palvelujen pirstaleisuuteen on kiinnitetty huomiota mm. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman lastensuojelun jälkihuollon uudistamisen työryhmän raportissa (STM 2019, 11).

Taulukko 3. Tekijä: nuoren hyvinvointia tukevat ammattilaiset.

väite	ka	Md	summa	s
<i>Peruskoulutus kaikilla aloilla: sosiaalityö, nuorisotyö, poliisi, rise ym. Opetetaan että epäonnistuminen kuuluu vaikeaan työhön ja epäonnistumiset ovat paikkoja oppia ja kehittää toimintaa jatkuvasti</i>	4,56	5	123	0,58
<i>Ammattilaiset tarvitsevat kohtaamistaitoja. Esim. tilannetaju, sensitiivisyys.</i>	4,55	5	141	0,85
<i>Toimivien, tutkittujen menetelmien opettaminen nuoren kohtaamiseksi ja muutosmotivaation tukemiseksi.</i>	4,32	4	121	0,72

Osion väittämistä korkeimman keskiarvon äänestyksessä sai väittämä ”*Peruskoulutus kaikilla aloilla: sosiaalityö, nuorisotyö, poliisi, rise ym. Opetetaan että epäonnistuminen kuuluu vaikeaan työhön ja epäonnistumiset ovat paikkoja oppia ja kehittää toimintaa jatkuvasti*”. Äänestäjät osoittivat äänensä vaihtoehtojen ”täysin samaa mieltä” ja ”neutraali” välille. Edelleen hajonta pysyi äänestyksen tuloksissa pienenä ja mediaani vaihtoehdossa ”täysin samaa mieltä”.

Kommenteissa tällainen eri ammattiryhmien läpileikkaava systemaattinen ja systeminen koulutus koettiin vahvuutena, joka voisi vahvistaa eri ammattiryhmien välistä luottamusta. Systemisyydellä viitattiin tässä koko laajemman kentän tuntemiseen. Tätä kautta eri lähestymistapojen hyödyntäminen voi helpottua. Erityisesti tärkeänä nähtiin, että ”tutustuttaisiin” epäonnistumiseen, koska se kuuluu ikään kuin työn kuvaan ja pystyttäisiin kohtaamaan virheet oppivasti ja rakentavasti. Näin myöskään ”epäonnistumisen pelko ei estäisi kokeilemasta” eli ”kukaan ei ole täydellinen”. Tästä voisi kasvaa valmius epäonnistua ja reflektoida omaa tekemistä, mutta toisaalta voitaisiin kitkeä pois kroonista riittämättömyyden tunnetta ja parantaa työhyvinvointia. Toisaalta kommenteissa pohdittiin teoreettisessa mielessä kokeilukulttuurin tarkoituksenmukaisuutta, ”*miten kovin innovatiiviset kokeilut ehkä voisivat vaikuttaa nuoreen ja perheisiin negatiivisesti*”.

Lähtökohtaisesti tällainen systemaattinen eri ammattiryhmät läpileikkaava koulutus kuulostaa hyvältä, mutta siinä on myös haasteensa. Kuinka helposti tällaiseen toimintaan vaadittava yhteisymmärrys on löydettävissä ja kuinka eri organisaatioiden jäykät rakenteet suhteutuvat tähän? Entä onko tällaiselle koulutukselle ylipäättään tarvetta. Eräs vastaaja pohti, että ”*eikö tämä kuulu jokaisen koulutukseen*” eli puhutaanko tässä jo täysin itsestään selvistä asioista? Myös epäonnistumiseen valmistautuminen/valmentaminen osoittautui kaksiteräiseksi miekaksi. Tämän haasteellisuutta lähestyttiin kolmesta tulokulmasta. Ensinnä tällaiselle ei

koettu tarvetta lainkaan, koska oltiin jo sujut epäonnistumisten kanssa. Toiseksi nähtiin epäonnistumisten toki kuuluvan elämään, mutta mietittiin, olisiko silti järkevää edetä onnistumisten kautta? Eräs vastaaja muistuttikin, että pitää muistaa, että ”*onnistumisiakin on*”. Kolmanneksi vaarana pidettiin sitä, että epäonnistumispuheesta muodostuu ikään kuin syntipukki, jota on helppo syyttää ”*peitetään sitä, ettei haluta tai osata tehdä työtä oikein. Epäonnistumisellaki on rajansa*”. Väittämään esitettiin myös perustavanlaatuinen pohdinta siitä, että jos nämä asiat tulevat esiin jo ammattilaisten peruskoulutuksessa, niin miten on niiden ylläpitämisen laita?

Toiseksi korkeimman keskiarvon tässä osiossa sai väittämä ”*Ammattilaiset tarvitsevat kohtaamistaitoja. Esim. tilannetaju, sensitiivisyys*”. Teemallisesti se liikkuu hyvin lähellä yllä olevan väittämän sisältöä. Kommenteissa pohdinnat kulkivat osittain samaa linjaa. Nähtiin, että koska on kyse ammattilaisista, niin näiden kohtaamistaitojen tulisi olla itsestäänselvyksiä ja yksi olennaisimpia asioita näissä ammattiteissa. Heti kuitenkin perään todettiin, että tämä ei ole asian laita. Teema nähtiin monitahoisena ja sitä lähestyttiin toisaalta persoonaan liittyvänä asiana. Toisin sanoen ihmisten kohtaaminen koettiin jokseenkin synnynnäisenä ominaisuutena, mutta kuitenkin sellaisena, mitä voisi harjaannuttaa.

Toinen lähestyminen linkittyi tarkasti väittämän esittämään sanamuotoon eli kohtaaminen taitona. Silloin kohtaamista voi oppia, kehittää ja harjoitella vaikka se ottaisi aikaa. Lisäksi kommenteissa muistutettiin, että ei pidä myöskään unohtaa aikuistenvälistä kohtaamista esimerkiksi ammattilaisten välisessä yhteistyössä. Lasten kohtaaminen ja siihen liittyvät taidot nähtiin kuitenkin luonnollisesti kaiken perustana: ”*Monet nuoret voivat sulkeutua, kun kokevat, ettei heitä ole aiemmin joissain palveluissa kohdattu ja tämän jälkeen uuden työntekijän kanssa kestää todella kauan, että luottamusta kerätään*”. Kohtaamisessa rakennetaan luottamus ja mahdollisesti saadaan nuori ottamaan palvelu aikaisemmin vastaan.

Väittämän kommenteissa pohdittiin, pitääkö tällaisia taitoja opettaa, kun ne ovat niin perustavanlaatuisia asioita? Toisaalta kommenteissa huomautettiin, että kynnistyminen ja leipiintyminen uhkaavat sensitiivistä nuorten kohtaamista ja miksi ei myös tilannetajua. Tämä osaltaan näyttäisi puhuvan kohtaamistaitojen kehittämisen puolesta. Kommenteissa pohdittiin haasteita ammattilaisille tarjottavista kohtaamistaitojen kehittämisen opinnoista perus- ja täydennyskoulutuksessa. Ensimmäisenä haasteena näyttäytyi ihmisten osallistuminen tällaisiin koulutuksiin, eli miten saataisiin sellaiset, jotka tarvitsevat tällaisia taitoja eniten, osallistumaan niihin? Toiseksi nousi esiin mahdollinen laajemman muutoksen tarve nykyisessä koulutusjärjestelmässä: ”*miten huomioida kyseisiä asioita kaikissa koulutuk-*

sisä, joissa koulutetaan nuorten kanssa toimivia henkilöitä? Oppilaitokset ovat niin eriytyneitä ja liikelaitoksia. Miten saada ymmärrys kaikkialle?” Vai onko kyse niinkin perustavalaatuisesta asiasta kuin kysynnän ja tarjonnan välisestä suhteesta? Eli oppilaitoksen tuottavat sellaista koulutusta, mitä kentällä ”tarvitaan”. Eräs vastaaja nosti esiin huomion siihen, että ”*rekryprosesseissa sivuutetaan kohtaamistaidot*”.

Kolmantena väittämänä tässä osiossa oli ”*toimivien, tutkittujen menetelmien opettaminen nuoren kohtaamiseksi ja muutosmotivaation tukemiseksi*”. Tämän väittämän kohdalla äänet jakautuivat vaihtoehtojen ”täysin samaa mieltä” ja ”neutraali” välille. Mediaani vaihtoehtona on 4 eli ”osittain samaa mieltä”. Kaiken kaikkiaan siis tämän väittämän kohdalla äänestäjät jatkoivat yksimielistä ja väittämää kannattavaa linjaa. Näin oli asian laita pitkälti myös kommenttien puolella, sillä väittämän ajatusta pidettiin tärkeänä, ja hyvät käytänteet haluttiin ehdottomasti jakoon rikoksilla oireilevien nuorten kanssa työskenteleville.

Vastaajat kokivat, että tällä hetkellä menetelmien ja hyvien käytänteiden jakaminen ei toteudu parhaalla mahdollisella tavalla: ”*Tutkittu tietoa ja hyvät asiakastyön menetelmät olisivat tärkeä osata ja valitettavasti niitä ei tällä hetkellä hirveän hyvin osata*”. Eräs vastaaja nostikin esiin sen, että asiakkaana olevat nuoret muuttavat jatkuvasti, joten myös menetelmien on pysyttävä perässä. Kyse on siis jatkuvasta oppimisprosessista. Tähän liittyen yksi vastaajista kysyi, olisiko tällainen jatkuva menetelmiin kohdistuva oppiminen jopa hyvä täydennyskoulutuksen aihe alan ammattilaisille? Toinen kommentoija muistutti, että ”*oireilevan nuoren kohtaaminen vaatii aistiherkkää kohtaamista ja pitkä jänteistä etenemistä. Kaikki lisäkoulutus tällä saralla tarpeen varsinkin toimivia käytänteitä hyödyntäen*”. Koulutuksen yhteydessä ei haluttu unohtaa myöskään motivointia: ”*Motivointi osaksi ammattilaisten työtettä mm. sosiaali- ja terveystalalla, kouluissa*”. Nuoria osataan kyllä tsemjata tai nuhdella, mutta motivointi jää usein vähemmälle. Menetelmien kohdalla tartuttiin vielä erityisesti tutkittujen menetelmien lajiin eli ”*tutkitut menetelmät tärkeitä, pelkkä mutu ei riitä! Huom vaikuttavuus!*”

Heikkouksiksi tässä väittämässä nähtiin erityisesti yksi käytännönläheinen asia, eli se, kuka tätä kaikkea organisoii, sillä kyse on hyvin monitahoisesta kentästä ja menetelmien kirjo on suuri. Yhtä kaikkeen sopivaa menetelmää ei ole olemassa. Toisaalta haasteeksi koettiin myös nojaaminen liiaksi vain tutkittuun tietoon. Myös kokemuspäisellä tiedolla on paljon annettavaa ammattilaisten koulutukseen. Menetelmien opettamisen näkökulmaa pohdittiin myös nuoren kannalta eli riittääkö, että menetelmät opetetaan ammattilaisille: eikö ne tulisi opettaa myös nuorille? Menetelmien jakamisessa kehoitettiin pitämään järki kädessä, sillä vaikka on tärkeää, että koulutusta ja menetelmiä saadaan siirrettyä laajalla

rintamalla käytäntöön, tulisi myös muistaa, että ”ei voi koko ajan muuttaa menetelmiä ja juurruttaa uusia tapoja”.

4.2.3 Välineet: Toiminta- ja vuorovaikutustavat

Välineiden (*instruments*) osa-alue muodostuu tässä tarkastelussa nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten käytössä olevista toiminta- ja vuorovaikutustavoista. Tämä osa-alue heijastelee erityisellä tavalla kollektiivisen toiminnan taustalla olevia ideologioita ja maailmankatsomusta, eli sitä, minkälaiset käsitykset hyvästä toiminnasta muokkaavat sen toimintatapoja (Engeström 1985). Toimintatavat ovat eräällä tavalla välillisiä: niistä muodostuu toimintaa vain ihmisten niitä ”käyttäessä”. Tarkemmassa tarkastelussa voidaan havaita, että toimintatavat toisaalta muokkaavat keskinäistä vuorovaikutustamme (Jonassen & Rohrer-Murphy 1999; Kaptelinin 1996) ja toisaalta muokkautuvat kokemustemme ja tiedon lisääntymisen myötä (Jonassen & Rohrer-Murphy 1999).

Välineitä käsittelevä osio rakentuu 11 väittämästä. Nämä väittämät esittelivät laajasti erilaisia toiminta- ja vuorovaikutustaitoja sekä tiedonvaihtoon liittyviä seikkoja. Temaattisesti tämän osion väittämät olivat kirjavampia verrattuna esimerkiksi aiempaan tekijä -osioon. Väitteistä kolme suurimman keskiarvon saavuttanutta löytyy taulukosta 4.

Taulukko 4. Välineet: toiminta- ja vuorovaikutustavat.

väite	ka	Md	summa	s
<i>Sektorirajat ylittävä työparityöskentely helpottaa kuormitusta ja edistää kokonaisnäkemystä asiakkaan tilanteesta.</i>	4,70	5	141	0,65
<i>Moniammatillisesti ohjatut ryhmät, missä toiminnallisuutta vahvasti mukana ja osallisuutta, sekä yhteys perheeseen ja vastuossuun. Pitkäaikaisia, vuoden-kaksi kestäviä.</i>	4,66	5	135	0,55
<i>Toiminnallisuus (pelaaminen, ruokaryhmät, draamatyöpajat yms.) ja yhdessä tekeminen (leirit, fudisturnaus yms.) nuoren, työntekijän/kokemusasiantuntijan ja viranomaisten kanssa helpottaa yhteistyötä ja purkaa stigmoja puolin ja toisin.</i>	4,52	5	140	0,77

Osion korkeimman keskiarvon sai väittämä ”*Sektorirajat ylittävä työparityöskentely helpottaa kuormitusta ja edistää kokonaisnäkemystä asiakkaan tilanteesta.*” Kommentteissa väittämä sai vahvan kannatuksen, jos vain asiakas ja perhe tähän suostuvat. Sen nähtiin muun muassa ikään kuin ”win-win” -tilanteena, josta niin asiakas kuin työntekijäkin hyötyvät. Hyötyinä olivat sen tarjoamat ”*laaja-*

alaisempi näkemys ja ratkaisuvaihtoehdot". Työparityöskentely tarjoaisi ikään kuin luonnollisen tavan verkostoitua ja tehdä yhteistyötä, sekä samalla pienentää työntekijöiden kuormitusta. Kommenteissa korostettiin erityisesti tavoitteiden ja vastuualueiden riittävän selkeän asettelun edellytystä parityöskentelyn toimivuudelle. Työparityöskentely auttaisi myös nuoren tilanteen kokonaiskuvan parempaa hahmottamista. Lisäksi uumoiltiin, että työparityöskentely voisi kontrolloida myös aikuisten toimintaa positiivisessa mielessä. Samalla myös tiedonsiirto eri ammattilaisten välillä voisi helpottua⁶. Yhdessä kommentissa kuitenkin huomautettiin, että yhteistyö on paljon muutakin kuin yhteisiä palaverieita ja tiedonsiirtoa, ja juuri tätä parityöskentely pystyisi täydentämään.

Vaikka ajatusta kannatettiin vahvasti, niin siinä nähtiin myös haasteita. Yksi niistä liittyi yhteiseen tutustumiseen ja kouluttautumiseen. Ajatuksena tässä kommentissa oli, jotta parityöskentely saadaan toimimaan, *"on ymmärrettävä toisen työskentelyn fokus ja taustalla olevat normit ja lait ja myös tunnettava ihmisenä"*. Eli voiko olla niin, että esimerkiksi salassapitovelvollisuudet vaikeuttavat työparina työskentelyä? Muina haasteina esiintyivät aikataulutuksen ongelmat, resurssipula, ammattilaisten väliset näkemyserot, ylipäätään organisaatioiden avarakatseisuuden puute tai tahtotila tällaiseen toimintaan. Ylipäätään kyseenalaistettiin työparityöskentelyn kuormitusta vähentävää vaikutusta. Eräässä kommentissa ehdotettiin, että koska *"pulmana 'sektorit', työajat jne. - pitäisikö olla yksi nuorisopalvelu, jossa olisi monipuolisesti toimijoita?"*.

Väittämä *"moniammatillisesti ohjatut ryhmät, missä toiminnallisuutta vahvasti mukana ja osallisuutta, sekä yhteys perheeseen ja vastuusossuun. Pitkäaikaisia, vuoden-kaksi kestäviä"* sijoittui osiossa keskiarvoltaan toiseksi. Äänestyksessä korostui yksimielisyys, sillä kaikki äänet sijoituivat välille "täysin samaa mieltä" ja "neutraali". Pieni hajonta heijastui myös kommenteissa, joissa idea sai lähes poikkeuksetta kannatusta. Juuri moniammatillista, kokonaisvaltaista, pitkäjänteistä suunnitelmallista ja sitoutunutta toiminnallisuutta tarvittaisiin kipeästi. Tällä viitattiin esimerkiksi matalan kynnyksen harrastetoimintaan koulupäivien yhteydessä. Toiminnallisten menetelmien kautta lapsen ja nuoren uskottiin myös "puhuvan paremmin".

Toki myös tämän väitteen kommentoinnissa esiintyi idean kyseenalaistamista. Lähtökohtaisesti väittämän esittämä toiminta asettaisi ison yhteistyövaatimuksen, mikä saattaisi vaatia viranomaisten nykyisen työntekotavan ja valta-asetelman kyseenalaistamista. Lisäksi pitkäjänteinen toiminta lasten ja nuorten hyväksi vaatisi

---

⁶ Ks. Oikeusministeriön asettaman työryhmän ehdotukset liittyen rikoksilla oireilevien nuorten palvelujen eri hallinnonalojen tiedonsaantioikeuksiin ja tiedon luovuttamisvelvollisuuksiin (Sambou & Piispa 2019).

toiminnan pitkäjänteisyyttä myös viranomaisilta. Onko tämä mahdollista esimerkiksi resurssien näkökulmasta katsottuna tai löytyykö tällaiselle toiminnalle sitoutuneisuutta viranomaisten puolelta? Ongelmana nähtiin viranomaisten vaihtuvuus: ”*Ongelmana viranomaisten ym. vaihtuvuus. Moni eri taho / henkilö hoitaa samaa asiaa. Kohtaavatko tiedot...?*”. Yksi kommentti nosti esiin hyvinkin perustavanlaatuisen pohdinnan siitä, onko ryhmämuotoinen toiminta oikotie onneen: ”*Mikäli työskentely vain ryhmämuotoista, otettava huomioon, millaisia ryhmiä kootaan ettei vahingossa edesauteta ongelmaa sen ratkaisemisen sijaan.*” Mikäli tällaiseen väittämän mukaista toimintaa hyödynnettäisiin, on selvää, että se vaatisi asiaan omistautumista ja sitoutumista.

Toiminnallisuuden teemassa jatkaa myös osion kolmanneksi korkeimman äänestyskeskiarvon saavuttanut väittäjä ”*toiminnallisuus (pelaaminen, ruokaryhmät, draamatyöpajat yms.) ja yhdessä tekeminen (leirit, fudisturnaus yms.) nuoren, työntekijän/kokemusasiantuntijan ja viranomaisten kanssa helpottaa yhteistyötä ja purkaa stigmoja puolin ja toisin.*” Äänestyksessä tämän väittämän kohdalla hajontaa oli enemmän kuin osion kahdessa muussa väittämässä, mutta mediaani äänestysvaihtoehto oli edelleen vaihtoehto ”täysin samaa mieltä”.

Kirjallisissa kommentteissa väittäjä nähtiin voimakkaasti positiivisessa valossa. Eräs äänestäjä kommentoikin, että ”*Samaa mieltä! Tällaisista tapahtumista ai-noastaan positiivisia kokemuksia. Lisää näitä!*”. Kommenteissa palattiin luottamuksen rakentamisen tematiikkaan. Luottamuksen rakentuminen ottaa aikaa ja tarvitsee monenlaista vuorovaikutusta. Kommenteissa todettiin, että toiminnallisuuden saralla on mahdollisuuksia paljon, jos vain on tahtoa. Arjen tavallinen tekeminen tukee nuoren uudelleen ohjautumista ja helpottaa ylipäätään päästämään virallisista ”*rooleista irti*”. Näin ”*kanssakäymiseen ammattilaisten ja nuorten välillä tulee muutakin kuin vain virallinen stigma*”. Yhteen vetäen kommentteissa todettiin, että tällainen kokonaispäiväajattelu, jossa yhdistyvät harrastukset ja koulu matalan kynnyksen toiminnallisuuden kautta, perustuu yhteistyölle. Kyse olisi ikään kuin ”*Islannin mallin jalkauttamisesta*”.

Kriittisemmissä kommentteissa peräänkuulutettiin sitoutumista ja ylipäätään rohkeutta lähteä mukaan tällaiseen toimintaan, sillä se voi edellyttää epämukavuusalueelle siirtymistä. Silloin on kyse sisäisestä motivaatiosta tekemiseen. Esiin nostettiin se, että myös kokemusasiantuntijoille tulisi tarjota näissä tapauksissa työnohjausta muiden työntekijöiden tapaan. Lopuksi huomiota kiinnitettiin vielä siihen seikkaan, että tällainen toiminta siirtäisi kouluissa tapahtuvan oppituntien jälkeisen tekemisen iltaan. Muodostuuko tässä hyvin perustavanlaatuinen haaste siitä, kuinka em. toimintaa on mahdollista pitää yllä?

4.2.4 Säännöt: Toimintaa ohjaavat säännöt

Toimintaa ohjaavat **säännöt** (*rules*) rakentuvat tässä yhteydessä monen eri tason muodostamista, virallisista ja julkisista toimintaa määrittävistä normeista, laeista ja säädöksistä, mutta myös osin lausumattomista organisatorisista ja yksilöiden välisistä periaatteista. Rikoksilla oireilevien nuorten palvelujen kontekstissa sääntöjen toimintaa ohjaava rooli ansaitsee erityisen maininnan lainsäädäntö ollessa suuressa roolissa monialaisen toiminnan mahdollistajana tai estäjänä. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman, lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmän muistiossa (STM 2019, 11) kuvataan sääntöjen merkitystä seuraavasti:

Kun kouluttautumisen ja työllistymisen polut ja jälkihuollon tukipalvelut ovat hajallaan eri hallinnonaloilla, aiheuttavat erilaiset asenteet, ohjeet, lait ja palvelujen tarjoajat pahimmillaan nuorten putoamisen palvelujärjestelmän ulkopuolelle.

Säännöt-osio muodostui kymmenellä väittämällä laajuudeltaan lähes saman kokoiseksi välineet-osion kanssa. Väittämät käsittelivät monipuolisesti teemoja rikosoikeudellisen vastuukärajan laskemisesta ja palveluiden saatavuuden tasapuolisuudesta aina lastensuojelun asiakkaita koskevaan tiedonjakoon ja itsensä johtamiseen. Väittämät koskettivat niin kirjoitettuja, kuin kirjoittamattomia sääntöjä. Kolme korkeimman keskiarvon äänestyksessä saavuttanutta väittämää on lisätty taulukossa 5.

Taulukko 5. Välineet: toimintaa ohjaavat pykälät ja ohjeet, kirjoittamattomat säännöt.

väite	ka	Md	summa	s
<i>Viranomaispalveluiden pitäisi olla tasapuolisesti saatavilla.</i>	4,65	5	144	0,71
<i>Yhteinen jaettu tieto nuoresta/perheestä (myös organisaation sisällä), jollain kuitenkin prosessinjohtajuus.</i>	4,64	5	130	0,83
<i>Johtajille myös valmennusta, jotta uskaltavat luottaa työntekijöiden kykyyn johtaa itseään ja tehdä ratkaisuja luovasti, vaikka se ei olisi perinteisen ko. organisaation rakenteille tyypillistä. Uskoa siis ihmisiin.</i>	4,33	4	130	0,71

Keskiarvolla mitattuna suurimman yksimielisyyden saavutti tässä osiossa väittämä ”*Viranomaispalveluiden pitäisi olla tasapuolisesti saatavilla*”. Kirjallisissa kommentteissa koettiin, että alueiden välillä erot ovat suuria, mutta riittävä tuki tulisi olla saatavilla sitä tarvitseville. Asuinpaikasta riippumatta tasa-arvoisuuden

ja yhdenvertaisuuden tulisi toteutua myös kaikkein heikoimmassa asemassa olevien, eikä ainoastaan kaikkein kovaäänisimpien kohdalla. Tässä yhteydessä peräänkuulutettiin järjestötoimijoiden hyödyntämistä viranomaispalvelujen lisänä.

Kommenteissa tiedostettiin myös teeman ongelmatiikka, esimerkiksi *”onhan se selvää, että talous ei kestä viedä Helsingin kaltaisia palveluita pieneen maaseudun kuntaan.”* Tavoite nähtiin myös niin laajana, että epäiltiin sen onnistumista ilman lakiin kirjaamista. Toisaalta vastauksissa tuotiin esiin myös lain muokkaamista epävirallisempi ajatus: *”Niitä pitäisi rakentaa luovemmin ja kehittää amatillisia yhteisöjä, jotka taas pystyvät vastaamaan ketterämmin tilanteisiin harva-alueilla”*. Nyt palvelut keskittyvät suurempiin kaupunkeihin. Tähän liittyen pohdittiinkin sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen mahdollisuutta tuoda asi- antilaan muutosta.

Väittämä *”Yhteinen jaettu tieto nuoresta/perheestä (myös organisaation sisällä), jollain kuitenkin prosessinjohtajuus”* pureutui kokonaisuuksien hallintaan ja tiedon liikkuvuuteen, sekä saatavuuteen. Se saavutti äänestyksessä tämän osion toiseksi korkeimman keskiarvon. Suurin osa äänestäjistä oli väittämän kanssa *”täysin samaa mieltä”* mutta myös täysin eriäviä mielipiteitä esitettiin. Kokonaisuudessaan äänestystulos kääntyi kannattamaan tätä väittämää.

Kirjalliset kommentit jakautuivat jokseenkin kahtia tiedon liikkumisen ja prosessin johtajuuden tai omistajuuden välillä. Tiedon liikkuminen nähtiin koko palvelun perustana, koska sen avulla on mahdollisuus auttaa nuorta ja perhettä. Tiedon liikkumisen myötä voitaisiin välttää katkokset esim. poissaolojen kohdalla (näitä pystyttäisiin jopa ennakoimaan). Sen myötä nähtiin mahdollisuus myös työn tasa- laatuisuuden ja läpinäkyvyyden lisääntymiseen: *”Yhteinen tieto lisää yhteisten toimintatapojen mahdollisuutta suhteessa nuoreen ja hänen perheeseensä ja mahdolliset tilanteisiin puuttumisten on mahdollista olla samankaltaisia.”*

Prosessijohtajuuden kohdalla puolestaan todettiin, että prosessista vastaa sosiaalityöntekijä. Erityisesti haastavien tilanteiden suhteen korostettiin, että prosessinjohtajuutta tarvitaan nykyistä enemmän: *”Kun nuori tai perhe on järjestelmän vastuulla tilanne on vaarallinen.”* Toisin sanoen esitettiin, että nykyistä vahvemman prosessijohtajuuden myötä kokonaiskuva pysyisi hallinnassa, toiminnalle tulisi jatkuvuutta ja asiakas ei pääsisi ns. unohtumaan. Asiakkaan ei tarvitsisi esimerkiksi käyttää aikaa sen selvittelyyn kuka on heidän tukihenkilönsä, kun tulisi luovia *”byrokratian viidakossa”*.

Vastaajien mielestä prosessijohtajuuden paranemisen myötä otettaisiin selkeitä askeleita eteenpäin. Prosessijohtajuus kuitenkin vaati yhteistä päätöstä siitä, kenenellä on kokonaisvastuu palveluprosessista. Yhdessä riittävä prosessijohtajuus ja

tiedon liikkuminen mahdollistavat kokonaisvaltaista ja ennakoivaa sekä tehokkaampaa tuen antamista, kun voidaan ehkäistä päällekkäistä työtä.

Vaikka tiedonjako tunnustettiin ja tunnistettiin tärkeänä ja palvelujen laatua sekä tehokkuutta nostavana asiana, kommenteissa tiedostettiin myös sen ongelmallisuus. Esimerkiksi salassapitosäädökset voivat tehdä tiedonjaon hankalaksi. Eli kuinka tiedonjakaminen toteutettaisiin käytännössä? Voisiko jopa käydä niin, että tietoa olisi niin paljon, että sen hallinnasta muodostuisi ongelma? Entä voisiko liiallinen tiedonjako heikentää luottamusta viranomaisiin tai ”rinnalla kulkijoihin”, jos kaikki nuoren kertoma jaettaisiin eteenpäin? Vaarana olisi asiaton tiedon levittäminen, ”juoruilua”. Tiedon jakamisen suhteen tarvittaisiin siis tiedonjakamisen suhteen yhteiset säännöt. Tämä peräänkuuluttaa tiimeiltä ”timanttisia” toimintatapoja ja luottamusta. Kommenteissa pohdittiin myös sitä, olisiko tiedonjaossa kyse asiakkaan kannalta luvanvaraisesta toiminnasta? Toiminnassa tulee kuitenkin muistaa asiakkaan yksityisyydensuoja sekä asiaan vaikuttavat tietosuojakäytännöt. Ilmoille heitettiin myös kysymys tiedon jakamisesta suurissa organisaatioissa: ”ei ole merkityksellistä tai edes sallittavaa, että kaikkien asiakkaiden tiedot olisivat koko organisaation työntekijöiden käytössä.”

Myös prosessinjohtajuudessa nähtiin mahdollisia haasteita. Lähtökohtaisesti sen puute aiheuttaa epäselvyyttä käytännön toiminnassa. Ja toisaalta: mikä olisi se taho, jolle tämä kuuluisi? Koska kyse on käytännössä usean eri sektorin tehtävistä, tulisiko johtajuus löytyä esimerkiksi järjestöistä vai halutaanko vastuu antaa viranomaisille? Löytyykö sellainen taho, joka työskentelee kaikissa ”siiloissa” tarpeen mukaan? Resursoinnin näkökulmasta tarkasteltuna herää kysymys, mille taholle tällainen prosessijohtajan tehtävä tulisi resursoida, sillä eri tahot ovat jo nykyisellään hyvin kuormittuneita. Vaikka prosessinjohtajuus ja prosessinjohtaja henkilönä nähdään tärkeänä, sisältää tämä vastausten mukaan myös riskejä. Jos esimerkiksi perhe ja prosessin johtaja eivät onnistu pelaamaan yhteen, saatetaan tavoiteltu hyöty menettää. Uhkana on, että lapsi ikään kuin katoaa pesuveden mukana.

4.2.5 Yhteisö: Nuoren arjen läheiset ihmiset

Tässä tarkastelussa **yhteisön** (*community*) muodostaa – toimintajärjestelmän tarkastelulle epätyypillisesti – ammattilaisyhteisön sijaan nuoren arjen läheiset ihmiset. Tämän tarkastelutavan avulla haluttiin viedä tarkastelua lähemmäs nuoren jokapäiväistä arkea. Sen sijaan, että nuorelle läheinen, arjen verkosto oltaisiin nähty toiminnan kohteena nuoren itsensä ohella, lähestymistapa kiinnittää nuoren lähipiirin aktiiviseksi systeemin toiminnan osaksi. Haikkola ja muut (2019,

143) kuvaavat rikoksilla oireilevan nuoren lähipiirin merkitystä osana palveluja ja niiden arviointia:

Kun varhaisessa puuttumisessa keskitytään yksilöön, ei osata aina tarkastella nuorten vertaissuhteiden ongelmia ja reagoida niihin. Pelkkä yksilön vastuuttaminen teostaan ei välttämättä ole tehokasta, jos ongelmat ovat pikemminkin perheessä tai erityisesti nuoren vertaissuhteissa.

Tämä osio rakentui yhteensä kahdeksasta väittämästä. Näissä lähes poikkeuksetta haluttiin tuoda esiin ihmisten sosiaalisen toiminnan perustavanlaatuista luonnetta ryhmiin kuulumisesta. Nuori ei toimi irrallaan häntä ympäröivistä yhteisöistä. Oli kyse sitten koulusta, perheestä ja sisaruksista tai kavereista.

Taulukko 6. Yhteisö: nuoren arjen läheiset ihmiset.

väite	ka	Md	summa	s
<i>Turvallinen oppimisympäristö kaikille.</i>	4,69	5	150	0,86
<i>Maahanmuuttajaperheiden parempi/tehokkaampi integrointi Suomeen. Suomen kieli, lain ja kulttuurin tuntemus tärkeää. Useita esimerkkejä siitä, miten suomea puhuvat maahanmuuttajanuoret vedättävät vanhempiaan, kun vanhemmat eivät ymmärrä suomea.</i>	4,55	5	132	0,63
<i>Vapaa-ajan huomioiminen kodin ja koulun kanssa tehtävän tuen rinnalle.</i>	4,52	5	140	0,77

Korkeimman keskiarvon tämän osion väittämistä sai ”*turvallinen oppimisympäristö kaikille*”. Turvallisuus nähtiin kaiken perustana, jota ei voi liikaa korostaa. Turvallisuus on se olotila, mikä mahdollistaa myös oppimisen ja lapsen hyvinvoinnin. Tätä kautta nähtiin mahdollisuus koulusta putoajien vähenemiseen ja näin myös syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn. Näin monet välttäisivät joutumasta ”*ras-kaimpien toimenpiteiden kohteeksi*”. Ilmaan heitettiin myös ajatus, että olisiko tämän saavuttaminen jopa merkittävin yksittäinen teko suomalaisen järjestelmän syrjäytymisenehkäisyssä. Lisäksi turvallisen oppimisympäristön hyödyt kantavat kauas, sillä siitä hyötyy ihan jokainen oppilaasta opettajaan ja levottomasta arkaan. On myös paikallaan pohtia, mitä turvallisuudella tarkoitetaan. Monelle tutuin turvallisuuden muoto on varmasti fyysinen turvallisuus. Tämän lisäksi kommentteissa nostettiin esiin myös psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus.

Kommenteissa kuitenkin koettiin, että nykyinen koulumaailma ei välttämättä tue pyrkimystä turvallisuuteen, sillä ”*[k]oulumaailmassa sattuu ja tapahtuu nyt niin*

paljon, että opettajien energia kuluu paljon järjestysmiehenä toimimiseen.... Kouluihin tarvitaan lisää puuttumiskeinoja/malleja ja lisää aikuisia!”. Puuttumisen keinoihin liittyen oltiin huolissaan väkivaltaisista tilanteista, jotka toistuvat saman tekijän toimesta. Koettiin, että niihin ei pystytä kunnolla puuttumaan: ”*laki mahdollistaa väkivaltaisen oppilaan olemisen koulussa todella pitkään*”. Koulussa on nuorella ikään kuin vertaisryhmä ympärillä, joka voi ohjata häntä hyvään tai huonoon suuntaan. Turvallisessa oppimisympäristössä nuori kulkee hyvään suuntaan ja ongelmatapauksissakin lähellä on aikuisia, joihin nuori luottaa. Tällaiset aikuiset voisivat olla opettajien lisäksi myös muita ammattilaisia, jotka esimerkiksi auttaisivat konfliktien ratkaisuisissa.

Laajan positiivisen katsantokannan lisäksi väittämää analysoitiin myös kriittisesti. Pohdittiin, että mitä tämä väittämä oikeastaan tarkoittaa – jääkö se nykyisellään liian abstraktiksi? Turvallisuus käsitteenä on hyvin laaja, joten tulisi määritellä tarkemmin, mitä sillä tarkoitetaan ja mitä se sisältää. Lisäksi nostettiin esiin turvallisuuden monitulkintainen luonne eli se, miten turvallisuutta mitattaisiin. Se mikä on toiselle turvallista ei ole välttämättä sitä toiselle. Kysymys herääkin, että ”*[p]ylystyäänkö luomaan aidosti - kaikille tarkoitettu malli vrs. yksilölliset haasteet/tarpeet - nähdäänkö niitä. Eli riippuu toteutusmallista.*”

Turvallisen oppimisympäristön luominen nähtiin myös resurssikysymyksenä siitä, mistä saataisiin tähän tarvittavat lisäresurssit? Kouluihin tarvittaisiin esimerkiksi lisää henkilöstöä monialaisten toimijoiden muodossa osaksi kouluarkea, mutta toisaalta myös opettajien täydennyskoulutusta. Laajemmin ajateltuna kyse olisi opettajakoulutuksen muokkaamisesta siten, että kasvattajaosaamista vahvistettaisiin.

Henkilöstöresurssin ohella mietittiin, kuinka nykyiset koulutilat tukevat tämän kyseisen väitteen perään kuuluttamaa toimintatapaa. Esimerkiksi turvallisuudesta tulisi puhua nykyistä enemmän ja ”*pitää matalaa kynnystä kaikelle puuttumiselle mikä uhkaa turvallisuutta*”. Voisikin tuoda ilmoille kysymyksen, tukevatko nyky-muotoiset koulutilat tällaista toimintaa? Toisaalta tehtävää nähtiin olevan myös toimintakulttuurien puolella. Eli ihmiset ajattelevat eri tavalla turvallisuudesta. Tämän väittämän kohdalla muodostuu kokonaiskuva, jossa turvallinen oppimisympäristö on ehdottoman tärkeä ja tavoiteltava asia. Mutta toisaalta ei olla täysin varmoja, mitä tällä tarkoitetaan tai, että ovatko koulut nykyisellään parhaalla mahdollisella tavalla valmiita tämän tavoitteluun. Lisäksi vyyhtiin kietoutuu sosiaalinen media, joka varmasti vaikuttaa turvallisen oppimisympäristön muotoutumiseen. Haasteena on, että sosiaalisessa mediassa nuorten vuorovaikutus tapahtuu ”*pilossa ja näkymättömissä*”.

Osion toiseksi korkeimman keskiarvon sai väittämä ”[m]aahanmuuttajaperheiden parempi/tehokkaampi integrointi Suomeen. Suomen kieli, lain ja kulttuurin tuntemus tärkeää. Useita esimerkkejä siitä, miten suomea puhuvat maahanmuuttajanuoret vedättävät vanhempiaan, kun vanhemmat eivät ymmärrä suomea.” Maahanmuuttajaperheisiin investoiminen koettiin kirjallisissa kommentteissa hyvin tärkeäksi. Kun tuetaan koko perhettä, niin perhe pystyy tukemaan myös nuorta. Avainasemassa on kielen ja kulttuurin hallitseminen: ”on varmasti ihan eri asia kotoutua kun tiedettäisiin perusasia maasta ja sen käytänteistä”. Ehdotuksena olikin, että kotouttamiseen sisällytettäisiin perhetyötä ja esim. kerrottaisiin vanhemmille maan laeista, säädöksistä ja tavoista. Esimerkiksi ”ettei Suomessa saa kurittaa lasta väkivallalla näin lapset eivät toistaisi vanhempiensa tapoja eivätkä käyttäisi väkivaltaa niin paljon”. Kieliosaamista voitaisiin tarjota räätälöidyillä tukipalveluilla tai vastaavasti perheitä tukevan työntekijän kautta. Työntekijä jalkautuisi kotiin ja varmistaisi, että byrokratian kanssa navigointi onnistuu ja esimerkiksi juuri suomen kielen kursseille pääsemiseen sekä työnsaantiin kiinnitetään huomiota. Luonnollisesti parempi kielitaito helpottaa asiointia sekä helpottaa kiinnostumista uudesta kulttuurista sen sijaan, että se nähtäisiin uhkana omalle kulttuurille.

Maahanmuuttajaperheiden parempi integrointi maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin sillä on vaarana, että ”ulosjääminen altistaa syrjäytymiselle ja radikalisoitumiselle”. Voidaankin kysyä, onko meillä varaa hukata näin suuri osa nuorista? Parempi integrointi auttaisi perheissä selkiyttämään rooleja siten, että lapset olisivat lapsia ja vanhemmat vanhempia. Kyse on jälleen kerran laajasta kokonaisuudesta, jossa yhteiskunnallista inklusiota ja esteettömyyttä tulisi tavoitella kaikilla tasoilla.

Inklusio temalla jatkettiin kommentissa ”miten kaikki saadaan mukaan?” esimerkiksi pienten lasten vanhemmat. Toisaalta, jotta integraatio onnistuisi tulisi siihen olla halukkuutta molemmilla osapuolilla eli myös maahanmuuttajilla. Yhdessä kommentissa pureudutaan tähän mahdolliseen integraatiohaluttomuuden tematiikkaan ”Onko heillä todella halua oppia suomea ja paikallista kulttuuria? Onko heillä todella MITÄÄN halua panostaa integraatioon? Tuntuu enemmän siltä kuin he olisivat Suomessa rahan ja sosiaalisen tuen vuoksi (ei kaikki, mutta monet). Voimmeko muuttaa heidän kulttuuriaan?”. Toisessa kommentissa puolestaan asiaa lähestytään hieman eri näkökulmasta. Tarkoitus ei ole sinänsä muuttaa heidän kulttuuriaan, vaan saada kaksi kulttuuria toimimaan rinnakkain saman arvoisina: ”Kulttuurisensitiivinen ja arvostava työote. Suomalainen kieli ja kulttuuri ei ole tärkeämpi kuin maahanmuuttajan oma kieli tai kulttuuri, arvostava ja kunnioittava työote tässäkin oleellinen”.

Kommenteissa tuodaan kokoavasti esiin huomio, että Suomessa pyritään jo nyt kohti väitteen kaltaista toimintaa, mutta toteutus saattaisi vain kaivata ”uuden viivun”, jolla päästäisiin nykyistä parempiin tuloksiin. Uumoiltiin, että tehokkaan integroinnin tarpeen ymmärtäminen ei ole vielä tarpeeksi laajaa. Voiko esimerkiksi toiminen resursointia estää poliitikkojen rasistinen asennoituminen siihen?

Kolmanneksi korkeimman keskiarvon tässä osiossa sai väittämä ”*Vapaa-ajan huomioiminen kodin ja koulun kanssa tehtävän tuen rinnalle*”. Äänestyksessä suosituimmaksi vaihtoehdoksi nousi jälleen kerran vaihtoehto ”*täysin samaa mieltä*”. Tämä kuvastui myös kirjallisissa kommenteissa, missä asia nähtiin hyvin tärkeänä. Erityisesti väittämän sisältöä pidettiin merkittävänä siksi, että se hahmotti nuoren elämän kokonaisuutena, eikä pilkkoi sitä osiin. Ilman tämän kokonaisuuden ymmärtämistä vapaa-aika unohtaen saattaa muualla tehty työ valua hukkaan ”*Nuoruudessa vapaa-aika korostuu sekä sen myötä omat vertaisryhmät. Vapaa-ajan ihmisillä valtava merkitys nuorelle esim miten suhtaudutaan porukassa koulunkäyntiin tai kotiintuloaikoihin. Nuori tarvitsee vapaa-ajalle tukea toteuttaakseen kaikkea sitä koulussa, kodissa sekä tukipalveluissa oppimaansa.*”.

Kommenteissa peräänkuulutettiin nuorille hyviä ja ”terveitä” harrastuksia. Näillä tarkoitettiin toki mielekästä tekemistä, mutta eritoten turvallisia ajanviettopaikoja ja turvallista seuraa. Esimerkkinä annettiin ohjattu toiminta aikuisten kanssa. Voisiko tämä olla välillä vaikkapa nuorten ja huoltajien yhteistä toimintaa? Näin voitaisiin pitää nuori pois pahoilta teiltä. Toisaalta täytyy myös muistaa, että ”*Kaverit ovat nuorelle ehkä tärkein ympäristö toteuttaa itseään*”.

Edellä kuvattuun uumoiltiin olevan jo tukitoimia, mutta uskottiin, että sinänsä se puuttuu palvelurakenteista tai että tukitoimet eivät ole riittäviä. Tässä ongelmallisenä ja rajoittavana asiana nähtiin virka-aika. Monet palvelut toimivat virka-aikana, mikä tarkoittaa koulu-aikaa tai vanhempien työaikaa. Tästä herää kysymys työntekijöiden tavoittamisesta vapaa-aikana. Edotuksena kommenteissa on, että ”*työntekijät voisivat myös tutustua nuorten vapaa-aikaan nuorislähtöisesti*”. Saataisiinko vapaa-ajalla nuorten kanssa toimivia tiiviiseen yhteistyöhön? Entä kodin ja koulun välisen yhteistyön tiivistäminen vanhempainiltojen kautta? Toisaalta ehdotuksena oli vapaa-ajan eräänlainen murtautuminen koulu-aikaan: vapaa-ajalla tapahtuvia ilmiöitä olisi mahdollista yhdistää koulun tietoihin ja muodostaa näin nuoresta paremman kokonaiskuvan? Toisin sanoen: ”*Ajatellaan nuoren elämä kokonaisuutena... .. nuori saattaa onnistua jossain yhteydessä ja sen näkyviin saaminen on tärkeää*”. Toisaalta kyse on sensitiivisestä aiheesta ja tulisi välttää liiallista sekaantumista nuoren etua ajatellen ja toisaalta myös tietosuojan vuoksi. Onko kuitenkin niin, että liian usein piiloudutaan juuri vaitiolo-

velvollisuuden taakse, mikä vaikeuttaa tiedonvaihtoa? Tähän tarjottiin lääkkeeksi ilman pakottamista tapahtuvaa yhteistyötä ja yhteistä tahtotilaa.

Heikkoutena tässä väitteessä nähtiin hankaluus muokata vapaa-aikaa. Sen muuttuminen on lähes täysin kiinni nuoren omasta motivaatiosta. Lisäksi haasteena on palveluiden ”arkiaika keskeisyys”, mutta toisaalta kolmas sektori toimii vapaa-ajalla ja ”virka-ajan” ulkopuolella. Myös nuorisotyössä nähtiin olevan tässä tarvittavaa osaamista, jos se vain kytkettäisiin vahvemmin osaksi muita palveluita. Joka tapauksessa, palveluiden kenttä virka-aikana ja vapaa-ajalla sekä erityisesti näiden yhdistäminen kokonaisuudessaan koettiin sirpaleiseksi.

4.2.6 Työnjako: Eri toimijoiden roolit nuoren palveluissa

Työnjaon (*division of labor*) käsite korostaa nimensä mukaisesti eri toimijoiden välisen toiminnan jakautumista (Engeström 1985). Tässä yhteydessä työnjako ymmärretään myös tiedonjakona (*division of knowledge*), jota edellytetään toimijoiden välille luotavassa suhteessa (Blackler ja muut 1999). Tiedonjaon ja sen jakamisen merkitys on korostunut digitalisoituvassa yhteiskunnassa (Harvey ja muut 2009). Perusoletus sen saatavilla olosta on muuttanut toiminnan ohella myös suhtautumista tiedon omistajuuteen ja sen jakamiseen, ja sitä kautta toimijoiden keskinäisen työn- ja tiedonjaon perusoletuksiin ja odotuksiin. Ammatilaisen välisen tiedonjaon esteitä löytyy organisatoristen tiedonjaon sääntöjen ja teknisten esteiden lisäksi ammatilaisyhteisöjen toimintakulttuurista (Currie & Suhomlinova 2006; Laffin & Ormston 2013).

Tähän osioon lukeutui yhdeksän väittämää, jotka kohdistuivat aina yksittäisistä toimintatavoista järjestelmätasoisiiin väittämiin. Näistä kolme korkeimman keskiarvon omaavaa on esitetty taulukossa 7.

Taulukko 7. Työnjako: eri toimijoiden roolit nuoren palveluissa.

väite	ka	Md	summa	s
<i>Kaikkien toimijoiden roolit selkeiksi.</i>	4,61	5	143	0,80
<i>Systemaattinen, puolistrukturoitu arviointi jo varhaisessa vaiheessa ja muiden toimijoiden konsultointi moninäkökulman saamiseksi (nuoren vahvuudet/riskit/huolet).</i>	4,54	5	127	0,64
<i>Lastensuojelun ja psykiatrian yhteistyö ei toimi riittävästi. Nykytilan tunnistaminen ja jatkossa em. tahoilta enemmän yhteiskieittämistä nuorten oikeanlaiselle oikea-aikaiselle auttamiselle.</i>	4,50	5	126	0,75

Korkeimman keskiarvon tämän osion väittämistä keräsi työnjaon selkiyttäminen ”*Kaikkien toimijoiden roolit selkeiksi*”. Kommenteista oli nähtävissä, että tätä väittämää oli helppo puoltaa. Niissä erityisesti syvennettiin roolien selkiyttämistä siten, että olisi hyvä, jos toimijat tuntisivat myös toistensa roolit ainakin keskeisissä viranomaistehtävissä. Työn jaon selkiyttäminen tulisi ottaa eri toimijoiden kesken yhteiseksi tavoitteeksi ja myös resursoida tähän esimerkiksi aikaa. Selkeä työnjako nähtiin myös vastuiden selkiyttäjänä, päällekkäisyyksien vähentäjänä. Tätä myöden voisi myös luottamus palveluita kohtaan lisääntyä. Perustavanlaatuisena seikkana toimiva työnjako on toimivan yhteistyön vakaa perusta. Mikä tärkeintä, työnjako tulisi selkeästi saattaa myös perheiden tietoon.

Kriittisissä kommentteissa pohdittiin, onko mahdollista – siinä palvelukokonaisuudessa, jossa rikoksilla oireileva nuori ”sijaitsee” – saada aikaan selkeää työnjakoa? Voisiko se olla jopa huono asia: ”*voiko johtaa myös vastuiden liian tarkkaan rajaamiseen ja väliinpuotoamiseen?*” Johtaako työnjaon selkiyttäminen negatiivisessa mielessä uusien raja-aitojen syntymiseen eli keskitytään kaivautumaan omaan poteroon? Käykö niin, että loppujen lopuksi muuten tärkeänä pidetty moniäänisyys käänsi? Toisaalta esiin nostettiin kysymys siitä, onko tarkoituksenmukaista edes karsia kaikkia päällekkäisiä rooleja. Järjestelmätasoisena huomiona uumoiltiin, että työnjaon selkiyttäminen vaatisi poliittisia linjauksia ja ylipäätään laajempaa päätöksentekoa ja jatkuvaa tilanteen päivittämistä, jotta työnjako pysyisi selkeänä myös tulevaisuudessa.

Toiseksi korkeimman keskiarvon tässä osiossa saavutti väittämä ”*systemaattinen, puolistrukturoitu arviointi jo varhaisessa vaiheessa ja muiden toimijoiden konsultointi moninäkökulman saamiseksi (nuoren vahvuudet/riskit/huolet)*”. Erityisen tärkeinä elementteinä tässä pidettiin systemaattisuutta, asiakkaan osallisuutta (myös nuoren ja perheen arvio), moniammatillisuutta (laajemmat reagointimahdollisuudet) sekä riskien ehkäisemistä eli varhaista vaihetta (esim. jo neuvolassa tai alaluokilla). Näiden kautta nähtiin saavutettavan laaja-alainen tilannearvio, mikä olisi suunnitelmallinen ja tasalaatuinen. Ilmoille heitettiin kysymys siitä, voisiko ”*RISE:n*” osaamista hyödyntää ennen kuin nuori päätyy sen asiakkaaksi?

Kriittisemmissä kommentteissa pohdittiin ”*Kuka tekee ja missä? Ketä kootaan yhteen?*” tai ylipäätään kenellä on tähän tahto, osaaminen ja resurssit? Vai tulisiko tämä toteuttaa yleisesti kaikissa palveluissa? Tällaisen arvioinnin pelättiin tyssäävän niinkin tavalliseen asiaan, kuin arjen ”*hässäkkään*”. Lähtökohtaisesti tässä väittämässä on kyse monialaisen ja moniammatillisen yhteistyön tehostamisesta, mikä voi olla sinänsä haastavaa myös tietosuojakäytäntöjen vuoksi. Vai voiko olla jopa niin, että strukturoitu lähestyminen on liian jäykkä kohdattavien tapauksien monitahoisuuden vuoksi? Toisaalta se voi tarjota myös toimintaa ohjaavan

elementin. Yhdessä kommentissa kannatettiin arviointia sinänsä, mutta kannustettiin jatkuvaan arviointiin. Yksittäistä arviota ei nähty tarkoituksenmukaisena. Tämän väittämän kohdalla esiintyi toisaalta paljon logiikan pohdintaa sekä asian puolesta, että vastaan. Eräs kommentti nosti ilmoille ajatuksen siitä, että ehkä kyse on hyvästä ideasta, jota on vain vaikea toteuttaa.

Kolmanneksi korkeimman keskiarvon tässä osiossa sai väittämä ”*Lastensuojelun ja psykiatrian yhteistyö ei toimi riittävästi. Nykytilan tunnistaminen ja jatkossa em. tahoilta enemmän yhteiskehittämistä nuorten oikeanlaiselle oikea-aikaiselle auttamiselle*”. Kommentteissa lastensuojelun ja psykiatrian välillä koettiin olevan hyvin keskeinen rajapinta. Tästä huolimatta nykytilan kartoittamisen yhteistyö nähtiin monitoimijaisempana asiana: ”*[e]i vain lastensuojelun ja psykiatrian-Tähän pitää saada koko kenttä ja nuorten kanssa mukana olevat mukaan joustavasti*”. Tämä voisi mahdollistaa kommentteissa perään kuulutettujen, erilaisten yhteisten tukimuotojen kehittämisen. Näitä voivat olla esimerkiksi matalan kynnyksen tukihenkilöt tai vaikkapa ryhmävalmennukset. Oikea-aikaisuus puolestaan koettiin ensiarvoisen tärkeäksi, koska näin pienemmät kriisit eivät ehtisi kasvaa isoiksi ja väliinputojien määrä voisi vähentyä.

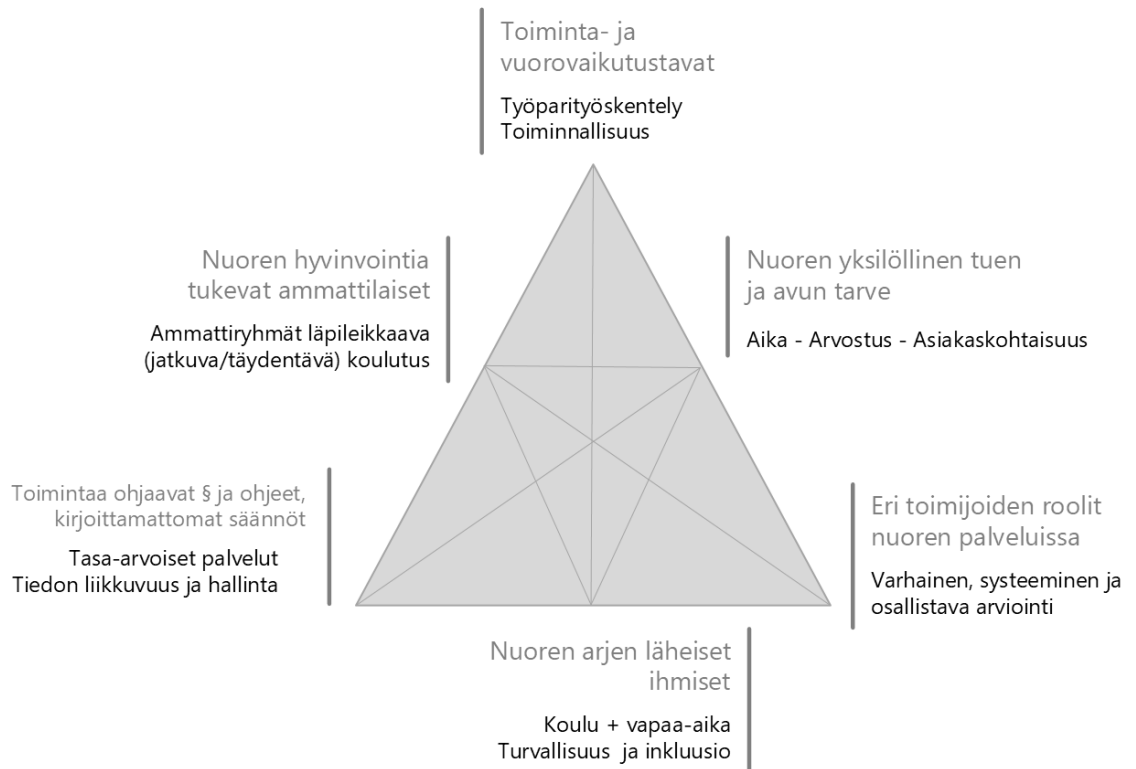
Väittämän kriittisissä kommentteissa nostettiin esiin resurssien riittävyyden haaste. Toisaalta ”*oikeiden*” puutekohtien löytäminen, se mitä tulisi kehittää, saattaa myös olla haastavaa. Lisäksi pohdintaa käytiin siitä, motivoidaanko nuorta riittävässä määrin kiinnittymään hoitoon: ”*lapsi ja nuori ei voi itse päättää tarvitseeko hoitoa vai ei*”. Vai onko kyse tämän väittämän kohdalla palvelujen järjestämisen perustavanlaatuisista toimintaperiaatteista: ”*Tällä hetkellä sijaishuollon palveluista 90 % ovat yksityisten yritysten. Niiden tarkoitus on tuottaa rahaa osakkeenomistajille. Tämä tarkoittanee, että työtä tehdään juuri niin halvalla kuin vain voi.*”

5 TULOSTEN YHTEENVETO

Suomalaisten hyvinvointipalvelujen kokonaiskuvan muodostaminen edellyttää myös sen kompleksisten ominaisuuksien hyväksymistä (Vartiainen 2005; Raisio 2009). Sen sijaan, että kompleksista kokonaisuutta tai sen kehittämistä pyrittiin täydellisesti hallitsemaan perinteisen, reduktionistisen ajattelun keinoin, tulisi perehtyä sen toisiinsa liittyvien elementtien välisiin suhteisiin ja vuorovaikutukseen, sekä näiden vahvistamiseen.

Tässä tutkimuksessa esitetyssä palvelujärjestelmän tarkastelussa lähestytään rikkoksilla oireilevien nuorten palvelutarpeita systeemisesti. Lähestymistavassa palvelujärjestelmä nähdään kokonaisuutena sen sijaan, että toimijoita tarkasteltaisiin eri organisaatioiden tai ammattinimikkeiden edustajina. Palvelujen pirunpolskasta nuorten nuotteihin-tutkimushankkeen aloittavan, ammattilaisille suunnatun kick off -seminaarin aikana ja jälkeen kerättyä kyselymateriaalia tarkastellaan tässä raportissa Yrjö Engeströmin toimintajärjestelmän rakenteen kautta. Engeström nostaa esiin kuvaamansa toimintajärjestelmän systeemisyyttä ja toteaa, että sen eri osa-alueita voidaan tarkastella erillisinä osatekijöinä tai niiden välisenä toimintana, mutta dynamiikan ymmärtäminen edellyttää toimintajärjestelmän tarkastelua kokonaisuutena (Engeström 1985).

Alla olevassa kuviossa (Kuvio 5.) esitetään tiivistetysti tässä tutkimuksessa esiin nousseet, ammattilaisten näkemykset nuorten palvelujärjestelmän kehittämisen tarpeista. Kuviossa käytetään Engeströmin toimintajärjestelmän (luvut 4.2.1–4.2.6) osien jaottelua, mukailen tutkimuksen analyysiä.

Kuvio 5. Tiivistys tutkimuksen tuloksista mukautettuna Engeströmin toimintajärjestelmän rakenteeseen.

Osa-alueiden alla näkyvät kehittämisen osa-alueet jäävät yksittäisinä sanoina abstrakteiksi ja – monen tutkimukseen osallistuneen sanoittamanakin – suuriksi kokonaisuuksiksi, joita on haastavaa muuttaa konkreettiseksi toiminnaksi. Osa-alueiden lähempi tarkastelu paljastaa kuitenkin hyvin konkreettisia toimia ja tavoitteita, jotka yhteiseen tahtotilaan ja toimijoiden väliseen luottamukseen liitettynä ovat saavutettavissa.

Tuloksissa on nähtävissä läpileikkaavana teemana luottamuksen rakentamisen tarve, olkoonkin sitten kyse palvelujen käyttäjästä tai hänen yhteisöstään, nuorten parissa toimivista ammattilaisista tai toiminnan kirjoitetuista tai kirjoittamattomista säännöistä, työnjaosta tai toiminnan tavoista. *Nuoren yksilöllinen tuen ja avun tarpeen* osa-alueessa luottamuksen rakentaminen näyttäytyy moniulotteisesti, lähtien nuoren kohtaamisesta ja nuoren luottamuksen rakentamisesta. Luottamuksellisen suhteen luomisen edellytyksiksi nähtiin erilaisia resursseihin (mm. aika ja henkilöstöresurssit) ja ammattilaisten tahtotilaan liittyviä seikkoja.

Tämän osa-alueen yhteydessä nostettiin esiin myös palveluihin vielä usein liittyvä, turhakin byrokratia ja sen ”vastavoimana” palvelujen asiakaslähtöisyys. Vaikka periaatteellisella tasolla asiakaslähtöisyys koettiin sisäistetyksi, sen muuntaminen käytännön toimintaan koettiin ongelmalliseksi. Asiakaslähtöisyys muuntuu tässä yhteydessä *asiakaskohtaisuudeksi*, painottaen kunkin nuoren tarpeisiin ja elämäntilanteeseen sopivaa palvelujen ja interventioiden kokonaisuutta.

Haasteellisten tilanteiden eskaloituessa nopeasti ja erilaisista, nuoren senhetkiseen tilanteeseen liittyvistä seikoista (esim. päihtymystila, aggressiot) johtuen tilanteiden ennakoimattomuus ei aina anna tilaa nuorta arvostavaan kohtaamiseen. Jokaisen kohtaamisen kuitenkin rakentaessa – tai murtaessa – nuoren luottamusta ammattilaisiin ja heidän edustamiinsa organisaatioihin, kohtaamistilanteiden ja toimintatapojen tarkastelu nousee aivan erityiseen asemaan. Kohtaamisen teema liittyy ensimmäisen ja toisen osa-alueen *Nuoren hyvinvointia tukevat ammattilaiset* toisiinsa kohtaamistaitojen kautta. Ammattilaiset korostivat vastauksissaan kohtaamistaitojen oppimisen ja niissä harjaantumisen mahdollisuuksia ja laajensivat sen sisältämään nuorten kohtaamisten lisäksi myös ammattilaisten väliset kohtaamiset. Ammattilaisten kesken käytiin moniulotteista keskustelua eri ammattiryhmät kattavasta ja organisaatiot läpileikkaavasta koulutuksesta liittyen nuorisoriikollisuuden ilmiöön ja mm. nuorten kohtaamiseen. Kommenttien hyvin erilaiset sävyt kertovat paitsi aiheen merkityksestä, myös siihen hyvin erilaisesta suhtautumisesta.

Toiminta- ja vuorovaikutustapojen tarkastelussa korostuivat ammatti- ja sektori-rajat ylittävä työparityöskentely ja toiminnallisuus. Työparityöskentelyn nähtiin parhaimmillaan hyödyttävän paitsi asiakasta, myös ammattilaisten välillä tapahtuvaa yhteistyötä. Tämän osa-alueen tarkastelussa nousivat korostetusti esiin ne haasteet, jotka liittyvät eri organisaatioiden hallinnonrajojen ylittämiseen. Vastauksissa ei kuitenkaan käynyt ilmi yhtä yksittäistä ja ylivoimaista, yhteistyötä estävää tekijää. Sen sijaan toiminnallisuus nuorten kohtaamisen tapana yhdisti vahvasti eri ammattilaisten mielipiteet.

Toimintaa ohjaavien sääntöjen kohdalla nousivat esiin toimintaa määrittävinä seikkoina tiedonsiirtoon ja prosessin omistajuuteen liittyvät tekijät. Tämän, sekä kattavien ja kaikille helposti saatavilla oleviin palveluihin liittyvissä kommentteissa yhdistävänä tekijänä näkyi tarve uudentilaiselle, eri alojen ammattilaisten tiiviimpään yhteistyöhön perustuvalla palvelujen tarkastelulle. Kommentteissa palattiin jälleen kerran luottamukseen ja sen merkitykseen paitsi organisaatorajat ylittävässä toiminnassa, myös organisaatioiden sisäisessä toiminnassa ja erityisesti niiden johtamisen tavassa. Johdolta saatu tuki nähtiin edellytykseksi uudentilaisen

toiminnan kokeilulle ja tarvittaessa perinteisten toimintatapojen kyseenalaistamiselle.

Nuori ei toimi irrallaan häntä ympäröivistä yhteisöistä. Yhteisön osa-aluetta kuvaavassa osiossa *Nuoren arjen läheiset ihmiset* nostettiin lähes poikkeuksetta esiin ihmisten sosiaalisen toiminnan perustavanlaatuisen tarve ryhmään ja yhteisöön kuulumisesta. Nuoren koulunkäyntiin ja koti oloihin liittyvät, arjen läheiset ihmiset, sekä erilaiset kaveripiirit muodostavat nuoren näkökulmasta merkittävän kokonaisuuden, joka jää usein liian pieneen rooliin palveluja tarkasteltaessa. Nuoren läheiset sosiaaliset verkostot ovat vaikutuksiltaan, joskus pientenkin interventioiden kautta ratkaisevia. Turvallisen kouluarjen turvaamisen ohella erityistä huomiota kiinnitettiin maahanmuuttajaperheiden tehokkaampaan integrointiin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Työnjakoa kuvaavassa osiossa: *Eri toimijoiden roolit nuoren palveluissa* nähtiin hyvin yhteneväisesti moniammatillisen, nuoren tilanteen kartoittamisen merkitys mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Numeeriset tulokset liittyen ”selkeään työhönjakoon” eri ammattilaisten välillä olivat myös hyvin yhteneviä, mutta kommenttikenttien lähempi tarkastelu nosti esiin kompleksisuustutkimuksen näkökulmasta mielenkiintoisia piirteitä. Onko aina tarkoituksenmukaista tehdä selkeää roolien tai työn jakoa, vai saattaisiko se joissain tilanteissa johtaa jopa lisähaasteisiin?

Erityisesti hankkeen kannalta oli mielenkiintoista, että tuloksissa näkyivät voimakkaasti sekä nuorisorikollisuuden ilmiön, että siihen vastaavan palvelujärjestelmän kompleksisuus ja systeemisyyden, jotka realisoituvat palvelujärjestelmän kytkeytyneisyytenä. Näin sinänsä yksinkertaiselta kuulostava asia voi saada järjestelmätasoiset mittasuhteet. Esimerkiksi kohtaamistaitojen kehittämiseen tai työparitoimintaan löydettiin vaikuttavia asioita aina yksittäisen ihmisen motivaatiosta organisaatioiden kulttuurisiin tekijöihin ja liikelaitostumisen kautta eriytyneeseen koulutusjärjestelmään.

6 POHDINTA

Hyvinvointipalveluilla, aivan kuten muullakin julkisella toiminnalla, voidaan nähdä sen alituinen toimintatapojen uudistamisen tarve. Stenvall ja Virtanen (2021, 16–17) nostavat esiin toiminnan uudistamiseen sisältyvän polkuriippuvuuden ominaisuuden: riippumatta siitä, tavoitellaanko toiminnan uudistusta paikallisella tai kansallisella tasolla, reformien logiikka perustuu edellisten reformien toimintatapojen uudistamistarpeen tiedostamiseen. Samalla kun ymmärrämme uudistuksen tarpeen ja sen tavoitteet, suljemme sen toteutuksen ulkopuolelle ratkaisuja, jotka eivät ole sisältyneet aikaisempiin reformeihin.

Polkuriippuvuuden lisäksi toimintatapojen uudistamista vaikeuttaa myös asiantuntijatyölle ominainen siiloutuminen (Mäki 2020). Hyvinvointipalvelujen ammattilaisten asiantuntijuus ja sen kehittäminen, sekä tehokkaaksi uudistetut hallinnolliset rakenteet ovat olleet edellytys pienen väestömme moninaisiin tarpeisiin vastaamiselle, mutta samanaikaisesti estäneet palvelujen tarpeen kokonaiskuvan muodostamista.

Ihmisten, tapahtumien ja niiden seurausten välisten vuorovaikutusten seurauksena emergoituu ennakoimattomia, uusia seurauksia ja vuorovaikutuksia, joiden merkitys näyttäytyy jokaiselle yhtälöön kuuluvalla yksilöllisesti. Tämän vuoksi myöskään hyvinvointipalveluihin liittyvää tutkimusta tai toiminnan kehittämistä ei voida tehdä ainoastaan kliinisten interventioiden vaikuttavuuteen tai näyttöön perustuvan tarkastelun pohjalta (Rutter ja muut 2017). Kompleksisiin haasteisiin kohdistuvia palveluja ei voida tarkastella prosessinomaisesti eikä olettaen, että palvelujen arvo olisi kaikille käyttäjille samanlainen. Palveluperustaisen arvonnun (ks. Jalonen ja muut 2021, 82–83) tai toimintalogiikan (*service dominant logic*) (Vargo & Lusch 2015; Vargo ja muut 2017) periaatteena on eri toimijoiden välisen yhteistyön muodostama palvelu, joka perustuu kunkin palveluja käyttävän tarpeelle ja siihen vastaamiselle. Tämä edellyttää palvelujen tarkastelua kompleksisina, ja käyttäjien tarpeisiin mukautuvina, systeemisinä kokonaisuuksina (Plsek & Wilson 2001).

Tässä raportissa esiteltyt, tutkimuksessa esiin nousevat seikat vahvistavat käsitystämme siitä, että hyvinvointipalvelujen kehittämistyössä tulisi kiinnittää huomiota ilmiö- ja käyttäjälähtöisesti palvelujen kokonaiskuvaan ja toimijoiden kykyyn mukauttaa toimintaansa palvelujen käyttäjien yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Nuorisotutkimusseuran toteuttaman Nuorten rikollisuuden ehkäisy nuorten, ammattilaisten ja kustannusten näkökulmista -hankkeen loppuraportissa (Haikkola ja muut 2019, 153–154) pohditaan pelkästään ehkäisevien palvelujen ja

puuttumisen keinojen riittämättömyyttä rikollisuuden tai huono-osaisuuden poistamiseen:

Rikoksilla oireilevia nuoria arvioidaan ahkerasti ja erityistä tukea tarvitsevia tunnustetaan, mutta samalla tukea toteuttavista työmuodoista tuntuu olevan puutetta tai ne ovat ruuhkautuneet. Panostus varhaiseen puuttumiseen näkyy kentällä siten, että malleja ensimmäiseen rikokseen puuttumiseksi on rakennettu ja käytäntöjä standardisoitu. Samalla vaikuttaisi siltä, että enemmän rikoksia tekeville nuorille ei ole erityisiä tukipalveluja eikä toimenpiteitä alkavien rikoskierteiden katkaisuun ja tarvittavaan hoitoon tai kuntoutukseen.

Rikoksilla oireilevien nuorten kompleksisissa haasteissa ja elämäntilanteissa yhteistyö eri ammattilaisten ja organisaatioiden välillä sekä nuorten ja heidän lähiympirinsä kanssa voidaan ymmärtää palvelujen lisäarvona ja voimavarana. Tämän edellytyksenä on tahtotila ja tavoitteellinen pyrkimys kokonaiskuvan luomiseen ja keskinäisen luottamuksen saavuttamiseen eri toimijoiden välillä.

Luottamus toimii siten nuorisoriikollisuuden ilmiön parissa toimivan yhteisön systemisenä ”liimana ja liukasteena”. Sen lisäksi, että toimijat pystyvät rakentamaan nuorten näkökulmasta luotettavan ja helposti lähestyttävän palvelujen kokonaisuuden nojaten erilaisissa tilanteissa eri toimijoiden vahvuuksiin ja kokemuksiin, toimijoiden keskinäinen luottamus mahdollistaa ketterämmän yhteistoiminnan mukauttamisen silloin, kun tilanteiden nopeus ja eskaloituminen sitä vaatii.

Luottamuksen rakentaminen nuorten ja ammattilaisten välillä tapahtuu jokaisen kohtaamisen kautta. Nuorten kohtaamiseen liittyvä retoriikka ei ole tässä kontekstissa vain sanahelinää, sillä lopulta juuri kohtaamisten – usein negatiivisesti latautuneiden – varassa on se, kuinka nuori vastaanottaa hänelle tarjotun avun. Kohtaamisia voidaan tarkastella kompleksisuuslinssien läpi eräänlaisina bifurkaatiopisteinä: jokaisen kohtaamisen vaikutus voi johtaa lukemattomiin erilaisiin tapahtumiin, joiden lopputuloksena on taas uusia kohtaamisia ja niiden myötä mahdollisia tapahtumia. Näin tarkasteltuna jokainen kohtaaminen on mahdollisuus vaikeuttaa sitä seuraaviin tapahtumiin ja lopulta ratkaiseviin käännteisiin nuoren elämässä. Tämän vuoksi kohtaamistilanteiden merkitystä ei pitäisi aliarvioida tai ohittaa.

Käsillä olevaa aineistoa ja sen analyysin tuottamia tuloksia voidaan tarkastella myös toisen hankkeelle asetetun tavoitteen näkövinkkelistä: minkälaisia yhteistoiminnan vuorovaikutuksen esteitä eri hallinnonalojen rajapinnoille muodostuu? Näin tarkasteltuna vastauksista tehty analyysi kiteytyy luottamuksen rakentamista estäviin, varsin konkreettisiin tekijöihin. Näistä kielteisessä mielessä

tehokkain lienee yksittäisen organisaation toimintatapojen korostettu noudattaminen tai palvelujen yhdenmukaistaminen siten, ettei se mahdollista (yhteis-)toiminnan itseorganisoitumista nuoren näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla. Vastausten perusteella näyttäisi siltä, että tiettyjen, vakiintuneiden toimintatapojen murtaminen tai jopa kyseenalaistaminen voisi olla mahdollista erilaisien työskentelytapojen kokeilujen myötä. Erityisesti jalkautuvien palvelujen ammattilaisten ja nuorten palveluista ja tilanteesta päätöksiä tekevien tahojen välinen yhteistyö voisi parhaimmillaan auttaa ammattilaisia harjaantumaan erilaisten toimintatapojen olemassaolosta, mahdollisuuksista ja palvelujen joustamisen hyödyistä.

Toiminta- ja vuorovaikutustavat, sekä niitä mahdollistavat, kirjoitetut ja kirjoittamattomat toiminnan säännöt luovat alustan organisaatorajat ylittävälle yhteistyölle ja sen kehittämiseksi. Tämän aineiston valossa eri organisaatioiden hallinnonrajojen ylittämiseksi ei löytynyt yhtä yksittäistä tai ylivoimaista, yhteistyötä estävää tekijää. Sen sijaan tiedonsiirtoon liittyvien lainsäädännöllisten ja eettistenkin haasteiden koettiin estävän tai vähintäänkin hidastavan nuorten eteen tehtävää yhteistyötä.

Tiedonsiirron problematiikka on laaja, ja siihen liittyy edellä mainittujen haasteiden lisäksi myös tiedon rakentumisen ongelma. Koska kaikilla toimijoilla ei ole koskaan kaikkea mahdollista tietoa saatavilla, ratkaisevaksi muodostuu yhteisen tiedonmuodostamisen prosessi eri toimijoiden välillä. Vuorovaikutuksessa eri toimijoiden omaavasta tiedosta muodostuu yhteinen ymmärrys nuoren tilanteesta, ja tiedon omistajuuden merkitys vähenee. Huolta nuoren tilanteesta hänen haasteidensa parissa toimivien ammattilaisten välillä voidaan ilmaista myös siten, etteivät yksityisyydensuoja tai tietosuojakäytännöt vaarannu.

Väheksymättä tietoon ja sen hallintaan liittyvää lainsäädäntöä, voimme uskoa, ettei sen perimmäisenä tarkoituksena ole nuoren tilanteen heikentäminen. Voidaan kuitenkin sanoa, että nykyinen tiedonsiirtoon tai yksityisyydensuojaan liittyvä lainsäädäntö ei palvele kokonaisuuksien hallinnan tarvetta silloin, kun nuoren haasteet koskettavat lukuisia eri ammattilaisia. Nämä lainsäädännölliset haasteet on hyvä tiedostaa mutta samalla muistaa, että toimintakulttuurin muutos saattaa olla kivuttomammin saavutettavissa kuin kaikkia toimijoita tyydyttävät pykälät. Lainsäädännön ohella tulisi tarkastella toimijoiden välistä vuoropuhelua, sen laatua ja erityisesti sen taustalta löytyviä ajattelutapoja.

Tiedon omistajuuden tematiikka yhdistyi ammattilaisten kommentteissa nuoren palveluprosessin omistajuuteen tai -johtajuuden kysymyksiin. Eri ammattilaisia yhdistävien haasteiden tarkastelu kompleksisuuden ja erityisesti kompleksisuusjohtajuuden näkökulmasta herättää kysymyksen: olisiko prosessijohtajuutta

mahdollista tarkastella tapauskohtaisesti niin, että ammattilaiset voisivat jakaa johtajuutta tilanteen edellyttämällä tavalla silloin, kun siihen on tarvetta? Tämänkin teeman tarkastelu johtaa väistämättä luottamuksen merkitykseen, niin eri alojen ammattilaisten, kuin nuoren ja hänen perheensäkin välillä. Lopulta koko prosessin mahdollisimman hyvä lopputulos saattaa vaarantua, jos nuoren kokonais-tilanteen hahmottamisesta vastaa taho, joka ei nauti nuoren tai hänen perheensä luottamusta.

Rikoksilla oireilevien nuorten palvelutarpeet muuttuvat ajassa, eikä tietyn toimintalogiikan toimivuutta voida ennakoita epävarmoissa yhteiskunnallisissa olosuhteissa. Hyvin kompleksisiin ongelmakokonaisuuksiin ei myöskään voida soveltaa yhdenmukaisia tai muuttumattomia toimintatapoja ilman, että ne lisäävät tilanteen kompleksisuutta. Kun tutkimustuloksia tarkastellaan kompleksisuuskulmasta, voidaan rikoksilla oireilun ja siihen vastaamisen todeta olevan ilmiönä hyvin haasteellinen kokonaisuus. Haasteellisuutta lisää se ikävä realiteetti, että kaikki nuoria ei yrityksistä huolimatta voida auttaa pääsemään irti rikoksilla oireilusta. Haasteen kohtaamista voi helpottaa sen luonteen kompleksisuuden ymmärtäminen ja sen tunnustaminen, ettei kompleksista ilmiötä voida koskaan ”voittaa” tai täysin kontrolloida.

Tutkimuksessa kerätyt kommentit liittyen palvelujen kehittämiseen lisäsivät tutkijoiden ymmärrystä siitä, kuinka kirjavaa eri alojen ammattilaisten suhtautuminen aiheeseen on. Tutkijoina tulkitsemme tämän kuvaavan ilmiön erityisyyttä ja kompleksisuutta, ja toivomme että se välittyy myös raportin lukijoille. Koska kompleksista ilmiötä ei voida nujertaa, sen kanssa ”tanssimisen” (Meadows 2001) edellytyksenä on ilmiön parissa toimivien tietoisuus sen haasteellisista ominaispiireistä, myös sen parissa työskentelevien erilaisista kyvyistä ja näkemyksistä kulloinkin tanssittavan tanssin askelista.

Palvelujen pirunpolskasta nuorten nuotteihin -tutkimushankkeen seuraava vaihe on rikoksilla oireilevien nuorten haastattelujen laadullinen analyysi. Nuorten palveluihin kohdistuvien näkemysten ja kokemusten avulla syvennetään ymmärrystä mm. siitä, minkälaisilla palveluilla tai palveluihin liittyvillä tekijöillä on haittaava tai edistävä vaikutus rikoksilla oireilevien nuorten kompleksisiin tarpeisiin vastaamiseen. Haastattelumateriaalin odotetaan myös lisäävän tietoa siitä, kuinka palveluperusteista toimintalogiikkaa tulisi tarkastella rikoksilla oireilevien nuorten haasteellisiin tilanteisiin vastaamisessa.

Lähteet

Allen, P. (2018). Complex evolving social systems: Unending, imperfect learning. In E. Mitleton-Kelly, A. Paraskevas & C. Day (Eds). *Handbook of Research Methods in Complexity Science*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing. 18–44.

Askitas, N., Tatsiramos, K. & Verheyden, B. (2020). *Lockdown Strategies, Mobility Patterns and COVID-19*. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1038/s41598-021-81442-x>

Blackler, F., Crump, N., & McDonald, S. (1999). Managing experts and competing through innovation: An activity theoretical analysis. *Organization*, 6: 1, 5–31.

Blackler, F., Crump, N., & McDonald, S. (2000). Organizing processes in complex activity networks. *Organization*, 7: 2, 277–300.

Brown, J., & Isaacs, D. (1995). Building Corporations as Communities: Merging the Best of Two Worlds. Teoksessa Gozdz, K. (toim.). *Community Building: Renewing Spirit and Learning in Business* (s. 69-83). San Francisco: New Leaders Press.

Brown, J., & Isaacs, D. (2008). The world cafe: Awakening collective intelligence and committed action, In M. Tovey (Ed.). *Collective intelligence: Creating a prosperous world at peace* (pp. 47-54). Oakton, VA: Earth Intelligence Network.

Carson, L. (2011). Designing a public conversation using the World Café method. *Social Alternatives*, 30: 1, 10–14.

Carson, L. & Hartz-Karp, J. (2005). Adapting and Combining Deliberative Designs. Teoksessa John G. & Levine, P. (toim.). *The Deliberative Democracy Handbook* (s.120-138). San Francisco: Jossey-Bass.

Conklin, E. J. (2006). *Dialogue Mapping: Building Shared Understanding of Wicked Problems*. Wiley: Hoboken, New Jersey.

Currie, G., & Suhomlinova, O. (2006). The impact of institutional forces upon knowledge sharing in the UK NHS: the triumph of professional power and the inconsistency of policy. *Public Administration*, 84: 1, 1–30.

Diceman, Jason (2010). *Dotmocracy Handbook: A simple tool to help large groups find agreement*. CreateSpace Independent Publishing Platform.

Engeström, Y. (1985). Kehittävän työntutkimuksen peruskäsitteitä. *Aikuiskasvatustus* 4, 156–164.

Engestrom, Y. (1987). *Learning by expanding: An activity-theoretical approach to developmental research*. Helsinki: Orienta-Konsultit.

Engeström, Y. (1995). *Kehittävä työn tutkimus: Perusteita, tuloksia ja haasteita*. Helsinki: Hallinnon kehittämiskeskus.

Engeström, Y. (1999). Expansive visibilization of work: An activity-theoretical perspective. *Computer Supported Cooperative Work (CSCW)*, 8:1, 63–93.

Engeström, Y. (2015). *Learning by expanding: an activity-theoretical approach to developmental research*. 2nd ed. New York, NY: Cambridge University Press.

Finne, J. (2021). Evidence-based practice in social work: Who are the critics? *Journal of social work* 21:6, 1433-1449. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1177/1468017320955131>

Forss, M., Turkkala, H. & Saarholm, J. (2020). Nuorten rikoskierteeseen tartutaan uusien ottein. Haaste 1–2, 32–34. Saatavilla osoitteesta https://rikoksentorjunta.fi/documents/5235988/56402368/2020-1-2_Haaste.pdf/oecd2c1c-bf1b-137d-29c3-032b732b6b84/2020-1-2_Haaste.pdf?t=1617029567310. (20.5.2022)

Greenhalgh T. (2019). *How to read a paper: the basics of evidence-based medicine and healthcare*. 6th ed. Oxford: Wiley.

Greenhalgh, T. & Papoutsi, C. (2018). Studying complexity in health services research: Desperately seeking an overdue paradigm shift. *BMC medicine*, 16: 1, 95. Saatavilla osoitteesta: <https://doi.org/10.1186/s12916-018-1089-4>

Haikkola, L., Hästbacka, N., & Pekkarinen, E. (2019). *Kuka vastaa nuorten rikoksiin? Ammattilaisten, nuorten ja kustannusten näkökulmia palveluihin*. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 34. Saatavilla osoitteesta: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-737-6>

Harvey, G., Skelcher, C., Jas, P., & Walshe, K. (2010). A knowledge-based approach to analyzing the performance of sector organizations. *Public Management Review*, 12: 1, 77–97.

Hyyryläinen, E. & Lehto, K. (2014). Millaisen hallinto- ja johtamisajattelun y-supolveen kuuluvat julkisjohtajat perivät aikaisemmilta sukupolvilta? Teoksessa K. Lehto (toim.) *Pirullisista ongelmista hyvään hallintoon*. Vaasa: Vaasan yliopisto, 13–28.

Häyhtiö, T. (2017). *Osallisuutta sote-palveluihin palvelumuotoilemalla?* Kunnallisan kehittämissäätiön julkaisu 4. Toinen versio. KAKS-Kunnallisan kehittämissäätiö. Saatavilla osoitteesta <https://kaks.fi/wp-content/uploads/2017/05/osallisuutta-sote-palveluihin-palvelumuotoilemalla-004-1.pdf>. (9.5.2022)

Jalonen, H. (2019). Julkisten palvelujen yhteiskehittäminen – kaunista puhetta vai suomalaisen julkishallinnon arkea? *Hallinnon tutkimus* 38: 4, 305–310. Saatavilla osoitteesta <https://journal.fi/hallinnontutkimus/article/view/98054/56020>. (9.5.2022)

Jalonen, H., Virtanen, P. & Pernaa, HK. (2021). Hyvinvoinnin johtaminen. Teoksessa H. Kalliomäki, I. Karppi & N. Mäntylä (2021). *Julkinen toiminta murroksessa: Tampereen ja Vaasan yliopistojen hallintotieteiden valintakoeteos 2021*. Vaasan yliopiston raportteja 24. Saatavilla osoitteesta <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-958-7>

Jonassen, D. H., & Rohrer-Murphy, L. (1999). Activity theory as a framework for designing constructivist learning environments. *Educational technology research and development*, 47: 1, 61–79.

Kaptelinin, V. (1996). Computer-mediated activity: Functional organs in social and developmental contexts. *Context and consciousness: Activity theory and human-computer interaction*, 45–68.

Kohonen, K. & Tiala, T. (2002). Johdanto. Teoksessa K. Kohonen & T. Tiala (Toim.), *Kuntalaiset ja hyvä osallisuus: Lupaavia käytäntöjä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi*, 5–8. Helsinki: Sisäasianministeriö.

Kotkas, T. (2010). Governing health and security in the twenty-first century: Active citizenship through the right to participate. *Law Critique*, 21, 163–182.

Laffin, M. & Ormston, C. (2013) Disconnected communities? ICT, policy learning and the lessons for central–local relations. *Public Money & Management*, 33:3, 185–191.

Lindell, J. (2017). Muutosjohtajuuden pirullinen puoli. [Väitöskirja, Vaasan yliopisto]. Vaasan yliopisto.

Meadows, D. (2001). Dancing with systems. *Whole Earth*, 106, 58–63.

Mertala, S. (2011). *Yhdessä tietämisen episodeja. Terveysthuollon kompleksiset työympäristöt*. [väitöskirja, Lapin yliopisto]. Lapin yliopistokustannus.

Mäki, A. (2020). Jännitteitä ja yhteiskehittelyä–Kompleksisuus asiantuntijayhteisöjen johtamisen arjessa. Teoksessa P. Vartiainen & H. Raisio, Harri (toim.), *Johdaminen kompleksisessa maailmassa. Viisautta pirullisten ongelmien kohtaamiseen*. Helsinki: Gaudeamus.

Naaldenberg, J. & Aarts, N. (2020). The compatibility of reductionistic and complexity approaches in a sociomedical innovation perspective. *BMJ global health*, 5:12, 1–5. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1136/bmjgh-2020-003858>.

Perttola, L. & Pernaa, H-K. (2016). The Absent Minority in Welfare Planning: Entitling or Overburdening Citizens with Responsibility? *Social Research* 39: 2, 48–61.

Pierson, P. (2000). Increasing Returns, Path Dependency, and the Study of Politics. *The American Political Science Review* 94: 2, 251–267. <https://doi.org/10.2307/2586011>

Plsek, P. E. & Wilson, T. (2001). Complexity, leadership, and management in healthcare organisations. *BMJ* 323 :746, Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1136/bmj.323.7315.746>. (31.5.2022)

Pohjola, A., Kairala, M., Niskala, A., Lyly, H. & Ahola, M. (2017). *Asiakkaasta kehittäjäksi ja vaikuttajaksi: Asiakkaiden osallisuuden muutos sosiaali- ja terveyspalveluissa*. Tampere: Vastapaino.

Puustinen, A., & Hanén, T. (2018). Jotakin uutta, jotakin vanhaa, jotakin lainattua... : käsiteanalyysi kompleksisuudesta organisaatiotutkimuksessa. *Focus localis*, 46: 2, 8-27.

Puustinen, A., & Jalonen, H. (2020). Kompleksisuusajattelu–ymmärtämistä edistävä uusi lähestymistapa vai vanhaa viiniä uudessa pullossa. Teoksessa P. Vartiainen & H. Raisio (toim.) *Johtaminen kompleksisessa maailmassa–Viisautta pirullisten ongelmien kohtaamiseen*. Helsinki: Gaudeamus, 15–36.

Raisio, H. (2009). Health care reform planners and wicked problems: Is the wickedness of the problems taken seriously or is it even noticed at all? *Journal of Health Organization and Management*, 23: 5, 477–493. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1108/14777260910983989>

Raisio, H., Jalonen, H., & Uusikylä, P. (2018). Kesy, sotkuinen vai pirullinen ongelma. *Tiedon käyttö yhteiskunnallisessa päätöksenteossa*. Sitran selvityksiä, 139. Saatavilla osoitteesta <https://www.sitra.fi/app/uploads/2018/11/kesy-sotkuinen-vai-pirullinen-ongelma.pdf>. (9.5.2022)

Raisio, H., & Lindell, J. (2013). Demokratiaa täplittämällä: Dotmocracy prosessi kahdessa deliberatiivisessa foorumissa. *Kansalaisyhteiskunta*, 1/2013 (61-73).

Raisio, H., & Lindell, J. (2019). “Tuska ei vähentynyt, mutta ymmärrys lisääntyi”: johtajien ja esimiesten kokemuksia kompleksisuusajattelun opetuksesta. *HAMK Unlimited Scientific 3.9.2019*. Saatavilla osoitteesta <https://unlimited.hamk.fi/ammattillinen-osaaminen-ja-opetus/ymmarrys-lisaantyi>. (16.8.2022)

Raisio, H., Puustinen, A., Hyytiäinen, M. & Wiikinkoski, T. (2017). *Kansan pulsilla. Tarkastelussa deliberatiiviset turvallisuuskahvilat*. Vaasan yliopiston raportteja 1. Saatavilla osoitteesta <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-728-6>

Rossi, P. & Tuurnas, S. (2021). Conflicts fostering understanding of value co-creation and service systems transformation in complex public service systems. *Public management review*, 23:2, 254–275. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1080/14719037.2019.1679231>

Rutter, H., Savona, N., Glonti, K., Bibby, J., Cummins, S., Finegood, D. T., Greaves, F., Harper, L., Hawe, P., Moore, L., Petticrew, M., Rehfuss E., Shiell, A., Thomas, J. & White, M. (2017). The need for a complex systems model of evidence for public health. *The Lancet (British edition)*, 390: 10112, 2602–2604. Saatavilla osoitteesta [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(17\)31267-9](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(17)31267-9)

Sackett, D. L., Straus, S. E., Richardson, W. S., Rosenberg, W., & Haynes, R. B. (2000). *Evidence-based medicine: How to practice and teach EBM* (2nd ed.). Churchill-Livingstone.

Sambou, S. & Piispa, M. (2019). *Toimintamalli rikoksilla oireileville nuorille: Kehittämistyöryhmän ehdotus*. Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 26. Saatavilla osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-764-9>

Seaford, C. (2014). What implications does well-being science have for economic policy? In T. J. Hämäläinen & J. Michaelson (Eds.), *Well-being and beyond*:

Broadening the Public and policy discourse, pp. 221–243. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Ltd.

Siltala, J. (2013). New public management: The evidence-based worst practice? *Administration & Society*, 45, 468–493. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1177/0095399713483385>

Skyttner, L. (2006). *General Systems Theory: Problems, Perspectives, Practice* (2nd Edition). World Scientific.

Spiegel, M. & Tookes, H. (2021). Business Restrictions and COVID-19 Fatalities. *The Review of financial studies*, 34: 11, 5266–5308. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1093/rfs/hhab069>

Stenvall, J. & Virtanen, P. (2021). *Ihmiskeskeinen hallinnon uudistaminen: Hallintoreformien toteutus monimutkaisessa yhteiskunnassa*. Helsinki: Tietosanomaa.

STM (2019). *Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmän loppuraportti*. Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmä. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön raportteja ja muistioita 43.

Stoppelenburg, A. & Vermaak, H. (2009). Defixation as an Intervention Perspective: Understanding Wicked Problems at the Dutch Ministry of Foreign Affairs. *Journal of Management Inquiry* 18: 1, 40–54.

Uhl-Bien, M., & Arena, M. (2017). Complexity leadership: Enabling people and organizations for adaptability. *Organizational Dynamics*, 46: v1, 9–20. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1016/j.orgdyn.2016.12.001>

Valkama, K. (2012). *Asiakkuuden dilemma: Näkökulmia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkuuteen*. Acta Wasaensia no 267, Sosiaali- ja terveyshallintotiede 7. Saatavilla osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-412-4>

Valokivi, H. (2008) *Kansalainen asiakkaana. Tutkimus vanhusten ja lainrikkojien osallisuudesta, oikeuksista ja velvollisuuksista*. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto, Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön laitos. Saatavilla osoitteesta <https://urn.fi/urn:isbn:978-951-44-7181-0>

Vargo, S. L., Akaka, M. A. & Vaughan, C. M. (2017). Conceptualizing value: A service-ecosystem view. *Journal of creating value* 3:2, 117–124.

Vargo, S. L. & Lusch, Robert F. (2015) Institutions and axioms: an extension and update of service-dominant logic. *Journal of the academy of marketing science* 44:1, 5–23.

Vargo, S. L., Wieland, H. & Akaka, M. A. (2015). Innovation through Institutionalization: A Service Ecosystems Perspective. *Industrial marketing management* 44: 66–72. <https://doi.org/10.1016/.2014.10.008>

Vartiainen, P. (2005). Wicked Health Care Issues: An Analysis of Finnish and Swedish Health Care Reforms. *Advances in Health Care Management*, 5, 159–182. Saatavilla osoitteesta [https://doi.org/10.1016/S1474-8231\(05\)05006-8](https://doi.org/10.1016/S1474-8231(05)05006-8)

Vink, J., Edvardsson, B., Wetter-Edman, K. & Tronvoll, B. (2019). Reshaping Mental Models – Enabling Innovation through Service Design. *Journal of Service Management* 30 (1): 75–104. <https://doi.org/10.1108/JOSM-08-2017-0186>

Virtanen, P., Stenvall, J. & Rannisto, P. (toim.) (2015). *Tiedolla johtaminen hallinnossa: teoriaa ja käytäntöjä*. Tampere: Tampereen yliopiston paino Oy – Jucenes print.

Wallen, G. R., Mitchell, S. A., Melnyk, B., Fineout-Overholt, E., Miller-Davis, C., Yates, J. & Hastings, C. (2010). Implementing evidence-based practice: Effectiveness of a structured multifaceted mentorship programme. *Journal of advanced nursing*, 66: 12, 2761–2771. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2010.05442.x>

Welbourne, P. (2011). Twenty-first century social work: The influence of political context on public service provision in social work education and service delivery. *European Journal of Social Work*, 14, 403–420. Saatavilla osoitteesta <https://doi.org/10.1080/13691451003706670>

Yankelovich, D. (2015). *Wicked problems, workable solutions: Lessons from a public life*. London: Rowman & Littlefield.

Liite. Verkkokyselyn tulokset

Pirunpolska 12.2.2021 Perusraportti

Vastaajien kokonaismäärä: 34

1. Idea/väite: Huomio vaikuttavuuteen

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	3,76	4	109	0,95

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 22

Vastaukset
Vaikuttavuus on tärkeä huomioitava. Vaikuttavalla työllä saadaan yleensä kustannustehokasta, laadukasta tulosta.
Hyvin pitkälti samaa mieltä! Koska resurssit ovat meillä kaikilla rajalliset, on vaikuttavuus optimoitava.
Erilaiset kehittämishankkeilta vaaditaan erilaisia näyttöjä tuloksellisuudesta ja vaikutuksista. Ne on vain pieni puro lakisääteisten toimintojen rinnalla. Lakisääteisillä palveluilla tällaista ei ole. Se toisi varmasti tehokkuutta kaikkiin palveluihin. Arvioinnin pohjalta ymmärretään kehittää toimintamuotoa ketterämmin.
Selkeä fokus asiakkaaseen
asiakastyötä tulee seurata ja arvioida säännöllisesti. Miten tehdyt toimenpiteet ovat vaikuttaneet, tarvitaanko muutoksia. Se on tärkeää. Ei voida jäädä laakereilleen maa-kaamaan lakisääteisissäkään palveluissa, vaikka rahoitus on varmaa. Toimintaa pitää voida muuttaa ja muokata, mikäli vaikutuksia ei saada aikaan.
Vaikuttavuutta olisi tietenkin hyvä mitata, jotta voidaan tunnistaa toiminnan aikaansaamia muutoksia.
Näin irrallaan hiukan vaikea arvioida tätä - missä ja kenen pitäisi vaikuttavuutta huomioida? Mutta yleisesti todella tärkeä näkökulma resurssien viisaan ohjaamisen ja tekemisen tuottamien tulosten kannalta.
omaa työtä on aina hyvä tarkastella kriittisesti ja saada palautetta kollegoilta ja asiakkaita
tuo dataa tullessaan, pyrkimys saada hyvää aikaan, onnistumisia, hyviä kokemuksia, keskitytään oleelliseen
Mahdollistaa jo toimivien toimintatapojen monistamisen.
Vaikuttavuuden käsitteellä saadaan yleensä päättäjät havahtumaan, ainakin jos on taloudellisesta vaikuttavuudesta kyse. Toiminnan tulisi perustua tutkittuun tietoon.
Vaikuttavuuden tehostaminen on keskeinen tekijä, kun nuorten rikoksilla oireilua halutaan vähentää.

Oleellista
Ohjaa työtä oikeaan suuntaan ja asiakkaisiin.
Vaikuttavuutta on syytä arvioida, sillä miksi tehdä jotakin, jos se ei toimi?
miksi työstää sitä, mikä ei vaikuta? Tutkimusta siitä, mikä vaikuttaa, mihin pitäisi kohdentaa ja koska. oikea-aikaisuus.
Ratkaisut tulisivat olla vaikuttavia ollakseen tehokkaita.
On hyvä, että pohditaan, että mitkä käytännöt ja toimintatavat oikeasti ovat vaikuttavia. Voidaan haastaa vanhoja käytäntöjä, hioa niitä tai lisätä vielä uusia toimivampia.
Yksi tärkeimpiä asioita. Miksi meillä olisi palveluita yms jos niillä ei haettaisi vaikuttavuutta
Vain siten voidaan perustella eri toimenpiteitä.
Nähdään toteutuneita tuloksia
Pystymme vaikuttamaan asioihin, jos tahdomme ja tuomme asiaa rakentavasti esille.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 21

Vastaukset
vaatii aikaa pohtia ja arvioida vaikuttavuutta hyvin.
vaikuttavuuden mittaaminen
"Päävaikutusalueen" ulkopuolella jää paljon toimijoita / muuttujia, jotka pitäisi myös jotenkin koeta huomioimaan.
Tuloksellisuuden arviointi ilman hyvää koulutusta ja selkeitä mittareita veisi aikaa perustyöltä. Toisaalta raportoinnin voi kehittää niin, että se mittaa lyhyen ja pitkän aikavälin vaikuttavuuden.
Ensin pitää määritellä mitä vaikuttavuudella tarkoitetaan missäkin yhteydessä, mutta luonnollisesti kaikella toiminnalla pitää olla joku vaikutus. Se voi olla esimerkiksi se, että tilanne pysyy stabiilina.
Miten mitata ja miten ymmärretään
Tätä hoetaan paljon "tutkittuun tietoon pohjautuvaa työtä pitää olla". Tietenkin kannatan tutkimusten tuottamaa tietoa, mutta täytyy myös ymmärtää, että aina ihan kaikesta ei voida tehdä malleja ja toimintatapoja, jotka noudattavat step by step jotain tutkimusmenetelmää. Täytyy olla mahdollisuus luovia nuorten ja perheiden tilanteiden mukaan ja tehdä erilaisia kokeiluitakin, joista ei välttämättä ole vielä tutkimustietoa. Vaikeissa tilanteissa "vaikuttavuuden" arviointi on myös hankalaa, koska mistä tiedämme, mikä vaikuttavuuden on tuottanut? Menetelmä, työntekijä, läheinen, toinen viranomainen, nuoren oma päätös, kaveri?
Millä aikavälillä vaikuttavuutta mitataan? Voiko johtaa osaoptimointiin?
vaikuttavuutta vaikea mitata että mikä on ollut merkityksellisintä tai toimivinta missäkin kohtaa

kapealaista, yksinkertaisiin ratkaisuihin pyrikivää, ajatus, että on keksitty jonkin uusia asia
- usein vaikuttavuus löytyy siitä, että löydetään yksilöllisiä ratkaisuja. Yksi malli ei tepsii kaikkiin.
Todellisen vaikuttavuuden toteamiseen tarvitaan ajallisesti pidempi jakso kuin mihin useinkaan yksittäinen hanke pystyy.
Vaikuttavuutta on käytännössä hyvin vaikea faktisesti osoittaa. Tapahtuiko muutos ammattilaisten ansiosta vai heistä huolimatta? Pirullisissa ongelmissa tutkittua tietoaakin tulee soveltaa.
Miten vaikuttavuutta mitataan? Tässä yhteydessä pitää lisätä huomiota myös, miten vaikuttavuus tuodaan esille. Tämä toki voi olla myös vahvuus.
Vaatii tarkennusta / määrittelyä ja esim. millä aikavälillä ja mitkä muuttujat.
Ihmisillä on erilaisia käsityksiä siitä, mikä olisi paras tapa vaikuttaa.
Väitteenä kuitenkin melko ympäröörä, kaipaisin konkretiaa. Mitä vaikuttavuus on? Mikä toiminta on vaikuttavaa? Mihin sitä kohdennetaan?
Sosiaalialalla usein erittäin haasteellista arvioida vaikuttavuutta esim numeroilla/rahalla
Vaikea mitattava. Ei osaamista tarpeeksi.
Mittarien luominen ja niiden tarkkuus
Liika byrokratia, jonka taakse on helppo paeta

2. Idea/väite: Tieto ajankohtaisesta lastensuojelun asiakkuudesta ja nuorelle nimetystä sosiaalityöntekijästä pitäisi saada kirjautumaan automaattisesti terveydenhuollon potilastietojärjestelmiin. Tieto voisi myös poistua, kun ei enää ajankohtainen.

Vastaajien määrä: 30

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
0	5	3,97	4	119	1,33

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 25

Vastaukset
Tämä olisi terveydenhuollon henkilöstölle erittäin tärkeä tieto.
Helpottaisi asiointia, kun ei tarvitse selvittää, kuka on vastuusossuna.
Tiivistäisi yhteistyötä sosiaalityön ja terveydenhuollon välillä.
Yhteistyö lisääntyisi ja päällekkäisyys vähenisi.
Tämä tieto helpottaisi ja madaltaisi kynnystä terveydenhuollosta olla yhteydessä nuoren omaan sosiaalityöntekijään. Osa terveydenhuollosta ei välttämättä tajua kysyä onko asiakkuutta, tai sitä ei ehkä kehdata kysyä, kun pelätään että tieto leimaa. Jos tieto olisi helposti saatavilla, niin tiedettäisiin suoraan mihin olla yhteydessä, tietenkin

yhdessä nuoren ja perheen kanssa keskustellen. Jos mahdoton, voisi vaikka olla kohta "lastensuojelun asiakkuus ____" Jotta lääkärit tajuaisivat sitä kysyä tutustuessaan perheeseen "tässä on tällainen vakiokysymys kaikille, oliko teidän perheessä tällaista työntekijää?"
Auttaisi varmasti tekemään entistä helpommin laajempaa moniammatillista yhteistyötä
Helpottaisi tiedonkulkua
tieto voisi olla hyödyksi asianosaisille
Tieto välittyy, ei tarvitse kerrata asioita, yksi henkilö hoittaa, ei kierätetä luukulta toiselle
Tieto kulkee
Monialaisuuden mahdollistuminen sekä asiakas ei joudu aina aloittamaan uudelleen ja uudelleen asioitaan tai saa pistemäistä apua.
Yhteistyö helpottuisi.
Yleisen epätietoisuuden vähentäminen, kuka vastaa nuoren asioista.
En osaa sanoa terveydenhuollon näkökulmasta, mihin tarvitsevat tietoa nuoren lastensuojeluasiakkuudesta tai sosiaalityöntekijästä. Mahdollisesti edistäisi yhteistyötä, mikäli nuori antaa tähän suostumuksensa.
Tiedonsiirron taakse mennään - automatisaatio poistaa tätä mahdollisuutta.
Mahdollistaa moniammatillisen työn aloittamisen heti. Välttään myös oleellisen tiedon hukkumisesta aikaviidakkoon.
Nopeuttaa prosessia
Helpottaa yhteistyötä
tiedon kulku viranomaisten välillä
Josko tämä jatkumoa ja tiedonkulkua VIHDOIN edistäisi.
Viranomaistieto välittyy nopeasti ja mahdollista yhteisen työskentelyn helpommin sekä nopean reagoinnin.
Tieto siirtyisi oleellisten ja tärkeiden palveluiden välillä
Viesti kulkee heti
Laajentaisi nuoren verkoston yhteistyötä ja tiedettävyyttä toisistaan.
Kahden eri organisaation välistä tiedonvaihtoa

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 20

Vastaukset
Tiedon poistaminen saattaa tuottaa ongelmia

Monialainen yhteistyö on lastensuojelulasten auttamisen ydin, mutta silti heillä tulee olla myös oikeus tietosuojaan. Ja en näe hyvänä, että sosiaalityöntekijä näkyisi potilas-tietojärjestelmässä kaikille.
-
Yksilöllinen harkinta lienee kuitenkin tarpeen tietojen luovuttamisessa.
En osaa sanoa
Tässä varmasti tulee vastaan "vaitioloa" koskevat lainsäädökset. Voitaisiin kuitenkin miettiä, voisiko lastensuojelun asiakkuus olla tieto, joka olisi saatvalla tietyillä viranomaisilla madaltaakseen tiedunkulun vaikeuksia.
Yksityisyydensuoja?
kuka poistaa vanhat tiedot pitäisi olla erityis kohta tälle ettei huku kirjausten sekaan
Ei tuo mitään uutta ja konkreettista, tekninen apu, pitäisi olla jo nyt automaattisesti käytössä
Työntekijän vastuu erottaa oleelliset asiat korostuu, oletukset voivat vaarantaa esim asiakkaan luottamusta ja kiinnittymistä.
Lainsäädäntö ei vielä mahdollista. Asenneongelma ammattilaisilla?
Miten saadaan tietosuoja joustamaan
Kaatuko säätelyyn tai sitten sen muuttaminen ottaa hieman aikaa ;-)
Tietosuojan kysymykset
Asiakkuus salassapidettävää tietoa. Toki sen voi helposti myös perustella lailla (LSL, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista).
Tiedon ei tarvitsisi mielestäni poistua.
Onko tässä jokin lakitekkinen ongelma?
Ymmärrys lastensuojelusta on liian vajavainen eri toimijoilla. Leimaa liikaa. Tiedon pitäisi aina kulkea huolesta lastensuojeluun.
Yksityisyyden suoja ja stigmatisointi.
henkilön tietosuojan haasteet

3. Idea/väite: Rikoksilla oireilevien nuorten auttajien pitäisi tutustua oman alueen matalan kynnyksen mielenterveyspalveluihin. Henkilökohtainen tuntemus on hedelmällisen yhteistyön edellytys.

Vastaajien määrä: 33

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,39	5	145	0,86

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 25

Vastaukset
Kyllä, juuri näin. Verkostoituminen ja henkilökohtaiset suhteet eri toimijoihin helpottavat yhteistyötä.
Palvelujärjestelmän tuntemus on auttamisessa tärkeää myös siksi, ettei ohjata väärin paikkoihin tai herätetä väärä odotuksia.
Oman alueen toimijoiden tuntemus on perusta hyvälle ja onnistuneelle yhteistyölle.
Moni ongelma ratkeaisi, kun otettaisiin olemassa olevat keinot ja palvelut käyttöön.
Usein eri toimijoita tarvitaan haastavissa tilanteissa. Varsinkin tilanteissa, joissa on akuutti kriisi päällä, on huono hetki hakea luottamusta toisilta toimijoilta. Hyvät yhteistyöverkosotot tulisi olla valmiina oikeaa tilannetta varten,
Tämä pätee kaikkeen työhön ja on erityisen toivottavaa. Erityisesti lasten kohdalla tämä monialaisuus korostuu, koska asiassa yhdistyy rikos- ja lastensuojeluprosessi, jonka lisäksi tulee ottaa huomioon huoltajat, terveystalvelut, sidosryhmät jne.
Henkilökohtainen tuntemus on kaikenlaisen yhteistyön edellytys, ei pelkästään rikoksia oireilevien nuorten "auttajien", vaan verkostojen tulisi olla hallussa ihan kaikilla toimijoilla. Koulun henkilökunnankin/oppilashenkilöstön tuntemus ko. palveluihin edistäisi palveluihin ohjaamista ym.
Perehtyminen eri palveluihin on aina hyvästä palvelunohjauksen kannalta.
Henkilökohtainen tuntemus on erittäin tärkeää ja voi tuoda uusiakin yhteistyön mahdollisuuksia.
täytyy ainakin tietää palvelut jos tuntee ihmisiä ko. palveluissa on siitä varmasti etua
Hyvä tuntemus alueen palveluista ja muista toimijoista ensiarvoista. Helpottaa yhteistyötä. Ohajuskellisesti järkevää.
Jotta löydetään yksilöllisiä ratkaisuja, pitää olla tietoa eri mahdollisuuksista.
Perustuntemus alueen palveluista ja niiden mahdollisuuksista auttaa ylipäänsä antamaan yksilöllistä tukea.
Apua tulisi saada ajoissa, yhteistyöllä.
Henkilökohtainen tuntemus on avain luottamukselliseen ja tehokkaaseen yhteistyöhön.
Uskon ja tiedän, että tietoa matalan kynnyksen mielenterveyspalveluista on.
Jotta voi rakentaa verkostoa tulee toimintakenttä tuntea.
Kaikki tieto lisää oikea-aikaisia ja oikein kohdennettuja palveluja sekä mahdollisesti vähentää erikoissairaanhoidon palvelujen tarvetta.
Ehdottomasti näin! Ihmisten tunteminen edistää asioiden hoitoa "yleispostien" ja järjestelmiin viestien laittamisten sijaan.
Ehdottomasti jokaisen rikoksilla oireilevien nuorten kanssa työskentelevien tulisi pitää yllä tietämystään matalan kynnyksen mielenterveyspalveluista. Tässäkin yhteistyö on kuitenkin erittäin tärkeää! Ei riitä, että työntekijä itse perehtyy, jos yhteistyö ontuu.
Mitä enemmän tuntee palveluita sitä helpompi niihin on saattaa/ohjata

Ilman muuta pitäisi yhteistyökuviot olla sovittuna ja mitä paremmin tunnetaan sitä helpompaa yhteistyö on. Nuoren kannalta hyvä, että yhteistyötoimii ja hän saa nopeasti oikeanlaista tukea.
Tutustuminen luo kasvot yhteistyölle.
yhteistyön vahvistuminen ja tietoisuuden lisääntyminen palveluista ja mahdollisuuksista
Yhteistyön merkitys, kun olemme ns kasvotuttuja toimijoiden kesken, on konsultoinnin kynnys matalampaa

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 15

Vastaukset
-
Tiedon pirstaleisuus jase, että tieto palveluista ei tavoita auttajia.
Usein toimijat kokevat verkostotyön ylimääräisenä. tästä pitäisi saada alueellisia seminaareja, että ymmäretään verkostotyön merkitys.
Haasteena on maailman oikeudellistuminen, jossa jo oman alan oikeudellinen sääntely ja erilaiset muotomääräykset tuottaa haasteita. Yleisellä tasolla tulisi kuitenkin olla hallussa myös omaan työhön liittyvät muut alat.
Matalankynnyksen mielenterveyspalvelut voisivat myös itse jalkautua sellaisiin paikkoihin, joissa nuoria on, jotta he voisivat luoda kontaktia myös suoraan nuoriin. Jalkautuminen, nuorten vapaa-aja viettopaikat; nuorisotilat, koulut. Tms. Yhteistyötä voisi rakentaa myös siten, jos jossain alueella on ilmiötä joka huolestuttaa, niin proaktiivisesti tuotaisiin omaa palvelua esiin kohderyhmälle ja vanhemmille.
Yhteistyö ei voi perustua vain työntekijöiden henkilökohtaisiin suhteisiin, vaan myös rakenteiden pitää tukea sitä.
tutustumiset korona aikaan hankalia
Henkilöt vaihtuvat. Tämän pitäisi olla autotomaattista ja sen pitäisi olla rakenteissa.
Naamaa pitää kuluttaa paljon ja myös muiden nuorten ympärillä olevien ammattiryhmien kanssa. Kaikki ei ole valmiita siihen.
Tietoa palveluista voi olla, mutta nuoren motivointi palveluun voi olla haasteellista.
Palvelut muuttuvat jatkuvasti, kuten työntekijätkin. Ei yksistään riitä, että tietää paikan, pitää myös osata motivoida nuorta sinne.
Aina näissä henkilöstövaihtuvuus. Ei pitäisi olla niin yksittäisten toimijoiden aktiivisuuden ja hyvien asenteiden varassa. Töitä riittää tässä.
Mielestäni kaikkea ei voi kuitenkaan laittaa työntekijän vastuulle, vaan myös toimijoiden tulee olla aktiivisia ja kertoa sekä tiedottaa toiminnastaan, mikäli esimerkiksi jokin toiminnassa muuttuu.
Tämä on vain yksi palvelu johon tulisi tutustua
Palveluja on niin paljon ja tuntuu että asiakkaista jopa kilpaillaan

4.Idea/väite: Vaikka työtä kehitettäisiin yhdessä sektorissa, tulisi rinnalle kutsua monialaista arviointia, jotta eri alojen näkemykset tulee esiin kaikissa toimintaympäristöissä.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,35	4	135	0,75

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 24

Vastaukset
Erityisesti rikoksill aoireilevien nuorten kohadaal haasteet ovat moninaisia ja siksi on tärkeää pohtia asioita moniammatillisesti
Kehittämisessä tulee huomioida koko systeemi ja vaikutukset muihin toimijoihin.
Monialainen yhteistyö on välttämätöntä, että kaikki toimialat ja heidän tarpeensa / tarjoamansa apu osataan huomioida.
Tämän pitäisi kai jo toteutua? :)
Kyllä! Tämä olisi keskeistä. Virossa on seminaareja, jotka kasataan hypoteettisten ongelmien ympärille ja sinne osallistutaan eri ammattikunnista.
Tämä yleisen tason hyvä tavoite.
Dialogi ja luottamus lissääntyvät siilojen välillä
Oman organisaation tai ammattiryhmän sisällä tapahtuvan kehittämisen peilaaminen eri osaamista hallitsevien ihmisten kanssa tuottaa varmasti uusia näkökulmia.
moniammatillinen työ säästää aikaa ja on läpinäkyvämpää
Hyvä ajatus. Keskittäminen kehittämistyössä on tärkeää ja erityisesti, jos siinä on monialaisuutta mukana. Voidaan koekeilla ja kehittää näin uusia ja hyviä käytänteitä.
Ei tarvitse tehdä ns toisen töitä, mutta tieto toisen kentästä takaa parempaa palvelua sekä voi parhaimmassa tapauksessa madaltaa asiakkaan kynnyistä ottaa toisen tarjoama palvelu vastaan. "Puhu hyvää seläntakana"
Kehitetään yhdessä, ei jokainen omillaan -> yhtenäisen näköinen lopputulos.
Monialainen arviointi olisi ihanteellista, jotta kokonaisvaltaisesti voitaisiin asiakasta auttaa.
Monialainen arviointi tuottaa todennäköisesti luotettavampaa ja objektiivisempaa tietoa, poistaa kiusausta yltiöpositiiviseen tulkintaan. Eri toimintaympäristöjen huomiointi mahdollistaa siirrettävyyttä ja kokonaisvaltaisuutta.
Monipuolinen näkemys tilanteesta lisää mahdollisesti vaihtoehtoisia toimintatapoja ja mahdollisten uusien syntymistä.
Nopeuttaa prosessia, helpottaa löytämään oikeaa ratkaisua
Useammat näkökohdat tulee otettua huomioon.

näin saataisiin nuoren vahvuudet ja haasteet, tuen tarpeet vahvasti esille eri näkökulmista.
Kaikenlaisen siiloutuneisuuden väheneminen ja systeemisyyden vahvistuminen.
Verkostotyö korostuu nuorten kanssa työskennellessä erittäin tärkeänä osa-alueena.
Yhteistyön merkitystä ei voi korostaa liikaa!
Kun kyse on nuorten palveluista, tarvitaan monialaista yhteistyötä ja silloin kaikkien näkemys on tarpeen.
Monialaisuus voi tuoda esiin sellaista mitä ei muuten välttämättä tulisi
Kyllä, itse saattaa olla oman työn suhteen aika putkinäköinen joten uudet ajattelutavat sekä mallit voivat tuoda uusia näkökulmia ja tapoja

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 18

Vastaukset
Miten porukka rajataan? Ketkä ovat ne "olennaiset" toimijat? Mitä enempi porukkaa, saattaa asioiden hoito myös mutkistua..
Toisen ammattiryhmän näkemystä ei osata hyödyntää omassa työssä riittävästi. Ei tavoiteta toisen näkemystä asian ratkaisemisessa.
Suomessa tulisi ennen tätä vähentää oman ammattikunnan valtakunnallisia kehittämispäiviä. Koulutuspäivät täyttyvät näistä homogeenisistä tapahtumista.
Mitä isommasta kaupungista kyse, sitä haasvampaa toteuttaa.
Helppous haasteena ja vaara byrokratisoitua
Kehittäminen hedelmällisintä, kun alusta alkaen sektorirajat ylittävää
Kehittämisen esteeksi ei saa tulla vaatimus siitä, että aina pitää huomoida kaikki näkökulmat. Tieto ja osaaminen voi kertyä myös palasina eri puolilla, hiljalleen virheistäkin oppien.
asiakkaan luvalla, tarpeen mukaan
Kehittäminen pitäisi lähteä monialaisuudessa niin, että jokainen toimija näkisi siinä hyödyn "omaan työhönsä". Kehittäminen ei voi lähteä vain yhden tahon intresseistä.
Työntekijöiden vastuu suuri ja tässä korostuu yksilölliset erot
Pystytäänkö kuulemaan kaikkia tahoja yhtenäisesti vain dominoiko jonkin ääni.
-Monialaisen verkoston kokoaminen voi olla haastavaa, ketä siihen tarvitaan? -Nuoren motivointi, -Tietosuoja -Terveystuon huollon jäykkyys (esim. päihdeongelma poissulkee mielenterveyspalvelut, kokemusta tällaisesta ainakin on)
Arki ja sen kiireet.
Aikapula

Riittääkö resurssit yhteistyökumppaneilla tähän?
Aina oltava ymmärrys tietojen asianmukaisesta käytöstä. Tietoja voi käyttää vain asioiden edistämiseen (nk. kyttäysmentaliteetti; kaiketi pienten paikkakuntien haitta-puolta).
Rakeenteelliset ja asenteelliset siilot eri sektoreiden välillä ja sisällä
Byrokratian raskaus ja pitkä kestoisuus

5. Idea/väite: Ammattilaisten täydennyskoulutukseen tulisi panostaa.

Vastaajien määrä: 33

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,24	5	140	0,97

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 25

Vastaukset
Maailma muuttuu ja meidän ammattilaisten pitää pysyä muutoksessa mukana.
Samaa mieltä! Asiat muuttuvat alati ja ammattilaisten olisi pysyttävä muutoksessa mukana.
Perusasioissa riittää koulutettavaa. Mm. sukupolven vaihdos eläkesiirtymissä kadottaa syvempää osaamista, jota tässä kohderyhmässä nimenomaan tarvitaan. Hiljainen tieto katoaa. Ammatillisen täydennyskoulutuksen tulisi lisätä kaikkien toimijoiden kykyä tunnistaa eri ilmiöitä, mitä kohderyhmän kanssa toimimiseen liittyy. Sitä kautta löytyy keinot myös näihin ilmiöihin vastaamiseen.
Pitäisi saada jonkin sortin seminaarikiertue, jossa annetaan eri ammattikunnille ajankohtaista tietoa.
Varmasti näin. Oikeudellinen sääntely tulee olla halussa, etenkin jos kyse viranomais-toiminnasta.
Mikäli monialaista niin erittäin hyvä
Yhteiskunta ja ilmiöt muuttuvat jatkuvasti, pitäisi olla tuntosarvet herkkänä ja tuottaa sellaista täydennysosaamista, jolla vastataan tämän ajan haasteisiin.
Täydennyskoulutus voi tuoda paljon omaan työhön ja antaa uutta perspektiiviä.
aina tulee täydentää osaamistaan ja pitää ammattitaitoaan yllä
Täydennyskoulutus on aina ok. Ja helppo tapa yksittäisten ammattilaisten osaamisen kehittämiseen ja täytä kautta se voi siirtyä laajemmalle.
Varsinkin kannattaisi pohti malleja, joissa pitkään työssä olleet voisivat jakaa kokemuk-siaan nuoremmille.
Tässä voitaisiin painottaa ajankohtaisia ilmiöitä ja "ikuisuusongelmien" parempaa ym-märtämistä (päihteet, mt, väkivalta)
Ammattilaiset valmiimpia monenlaisiin tilanteisiin.

Täydennyskoulutus on aina tärkeää.
No tokihan me haluamme kehittää ja kehittyä.
Kyllä aina - myös ammattilaisten kesken jaettuna eri alojen "ydinasioiden avaaminen/koulutus" saattaisi rikastuttaa ammattilaisten omaa näkökulmaa.
Koulutus yksi ei riitä, uusista keinoista pitäisi tulla osaa työprosessia, johto pitää tukea sitä, että työt tehdään uudella tavalla
Lisää kompetenssia/ammattitaitoa
tieto on tärkeää ja ymmärrys asioista.
Riippuu koulutuksesta
Vain mahdollisuutta ja vahvuutta, kunhan aika riittää.
Kukaan ei ole koskaan valmis
Merkittävää. Eri sektoreilla on hyviä täsmäkoulutuksia, joista on erityisen paljon apua tämän kohderyhmän nuorten kanssa työskentelyyn. Sitä pitäisi saada eri tahoille jakoon. Tässäkin yhteistyö ja toisten tunteminen on tärkeää.
Täydennyskoulutusta tarvitaan aina.
Lisäkoulutus tai tiedon päivittäminen tulee nähdä positiivisena asiana

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 21

Vastaukset
raha
Keitä tarkoitetaan? Eikö nyt jo panosteta? Miten varmistetaan koulutuksen siirtyminen työhön?
Kuka koulutukset järjestää? Ketkä kutsutaan? Kuka koulutukset kustantaa?
Kohderyhmän kanssa toimiessa helposti jäädytään jumiin lakikoukeroihin, Pitäisi panostaa psykiatrisen puolen keinovalikoiman laajentamiseen esim. lastensuojelulaitoksissa. Olisiko siinä ratkaisua lastensuojelun ja psykiatrian väliseen pallotteluun? Lastensuojelulla ei ole psykiatrista osaamista vastata nuorten oirehdintaan.
Rahat ja aika lopussa eri palvelurakenteissa. Yhteisymmärrys tulisi rakentaa ministeriöiden ja ammattikuntien kanssa. ja resursoida kunnolla.
Koulutus ei luultavasti keskeisin puute
Yksittäisistä koulutuksista, luennoista ja pistemäisistä tiedon kaatamisista työntekijöiden niskaan, pitäisi keskittyä tiimien toimintaa edistävään koulutukseen. Ei edistä uusein toimintatapojen käyttöön ottoa, jos työntekijät menevät omiin koulutuksiinsa, kuin jos koko tiimi tai työpari osallistuu johonkin täydennyskoulutukseen, jonka toimitusta voidaan reflektoida osaksi käytännön työtä.
Myös peruskoulutuksen pitää olla niin laadukasta, että sillä pääsee pitkälle. Lisäksi työssä opitaan monin tavoin. Täydennyskoulutuksen lisäksi myös mentorointimalleja, kokemusasiantuntijoiden kanssa työskentelyä, työkiertoa, uudenlaisia työpareja tms.?

-
Osaamisen kehittämisestä suurin osa tapahtuu omalla työpaikalla. Täydennyskoulutusta tarvitaan, mutta se on vain "jäätävän huippu"
Panostaa mielestäni kokonaisuuksina, nyt sirpaleita sieltä täältä tarjolla mielinmäärin. Etämahdollisuudet räjäyttäneet pankin.
Koulutukset oikeasti tarpeenmukaisia, ei päälleliimaamista.
Liikaa koulutuksia ei voi olla, jotta itse työlle jää tarpeeksi aikaa.
Itsestäänselvyys ja ikuinen väännön aihe - väite itsessään ei luo välttämättä mitään uutta
Kuka maksaa?
Raha, aika.
Täydennyskoulutusten tarpeellisuutta tuskin kiistää kukaan, mutta koulutusten määrä, laatu, sisältö ja tarkoituksenmukaisuus tulisi arvioida kansallisella tasolla asiantuntijoiden toimesta kullekin ammattiryhmälle. Pelkkä kouluttautuminen kouluttautumisen ilosta ei johda toivottuihin lopputuloksiin.
Riippuu koulutuksesta
Kiintiökoulutuksissa istujat, jotka "ovat vain töissä". Toivottavasti nämä tällä alalla ja näissä piireissä katoavat luonnollisen poistuman kautta.
Koulutuksen konkreettinen hyöty ei aina jää näkyväksi.
Ehkä työnantajan vastustus saattaa olla este?!

6. Idea/väite: Vertais-/ryhmäpaineen vaikuttavuuden harjoitteita nuorille siitä, miten toimia.

Vastaajien määrä: 28

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4	4	112	1,12

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 17

Vastaukset
Ryhmäpaine / kaveripiirin merkitys on jäätävä! Ei : n sanomiseen ja omien päätösten tekemiseen nuoret tarvitsevat apua.
Näistä on jo hyvää näyttöä.
Tärkeää on kehittää lapsille ja nuorille erilaisia tunne- ja vuorovaikutustaitoja!
Tämä pitäisi nivoa peruspalveluihin, kouluun osana tunnetaitojen ja muiden sosiaalisten taitojen harjoittelua. Mukana voisi olla nuorisotyöllistä tms. osaamista.
vertais nuoret varmasti vaikuttavampia kuin aikuiset

Ryhmä kuntouttaa. Tässä huomoidaan sosiaalisen vuorovaikutuksen näkökulma. Näitä taitoja tarvitaan yhteiskunnassa ehdottomasti. Tämän voisi aloittaa jo hyvin varhain.
Tärkeä taito, johon sisältyy tiiviisti myös itetunto.
Uusia taitoja opetellaan usein ns teoriassa. Kun tilanteeseen lisätään ryhmä sekä toimintaympäristö, niin usein tulee ajatus, että oirehtiva nuori jää tilanteessa kovin yksin toteuttamaan käsiensuorittelua tai hengittelyä.
Hyvän itsetunnon kanssa yhtenevä.
Nuorten kohdalla melko hyvä harjoitus.
Kyllä ja aikuisen/-sten tuella aina.
nuoret tekevät usein ryhmässä rikoksia.
Nuorten rohkaisua ja mallien tarjoamista, mainiota.
Ehdottoman tärkeä. Suurin osa nuorten rikoksista tapahtuu ryhmissä ja kavereilla on todella suuri merkitys käyttäytymiseen ja tekoihin
Hyvä idea ja sen vaikuttavuutta olisi tärkeä arvioida.
Ryhmädynamiikka on todella tärkeää nuoren identiteetin muovautumiselle. Kognitiivis-behavioraaliset toimintaohjelmat hyvä esimerkki vankilassa.
Vertaispainetta on vaikea vastustaa joten tulee tarpeeseen harjoitella tilanteesta poistumista

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Miten toteutetaan? Missä toteutetaan? Kuka toteuttaa?
On myös tunnistettava, että näitä osataan myös väärinkäyttää nuorten parissa. Näiden ilmiöiden tunnistaminen on tärkeää, jotta harjoitteisiin osallistuvat ne nuoret, jotka siitä hyötyvät.
Aina pelottaa ajatus siitä, että nuoria valmistetaan haastaviin tilanteisiin ja tästä seuraa aikuisten vastuunpakoilu. Esimerkiksi koulukiusaamisen tematiikassa monesti korostetaan lasten vastuuta, mutta harvoin aikuisten...
Mikäli irrallaan nuoren nomaalista maailmasta niin siirtovaikutus ehkä vähäinen. Voisi toimia, mikäli osana jotain nuorille merkityksellistä tekemistä
pitää koota hyvä porukka
Miten saada tämän tapaista harkoitusta eniten tarvitsevat nuoret harjoittelemaan?
kouluttajien on oltava laadukkaita ja harjoitteiden on tapahduttava myös jo ennen kuin korjaavat toimet ovat välttämättömät.
Kaikki eivät kykene tähän.
Miten saada nuoria mukaan ja sitoutumaan. Opettajat näitä tarvitsisivat myös, yleiskasvatuksellista otetta lisää.

Kaipaisin tähän konkreettista esimerkkiä, että mitä asialla tarkoitetaan.
Nuorten motivointi harjoitteisiin. Osaamisen puute tämmöisen harjoitteiden ohjaamiseen
Ryhmän vetäjillä iso vastuu ja ammatillisuuden taso ei tasalaatuista.

7. Idea/väite: Lasten parissa toimiville tiimeille tiimivalmennusta tms., jotta työ olisi yhteisöllistä ja muodostuisi luottamus, jossa työyhteisö uskaltaa epäonnistua ja oppia virheistä kriittisen oman toiminnan reflektion kautta.

Vastaajien määrä: 28

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4,5	5	126	0,88

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 20

Vastaukset
Hyvä idea! Ei varmasti turhaa.
Tavoitetilana pitäisi aina olla. Tiimin välinen luottamus on se raami, joilla persoona-problematiikkaan taipuvaisia nuoria oikeasti hoidetaan. Heikon keskinäisen luottamuksen omaava tiimi epäonnistuu tässä varmasti, koska nuoret tunnistavat nämä heikot kohdat ja hyödyntävät niitä. Vahva aikuisten välinen luottamus on se, joka rakentaa myös nuoren perusturvallisuutta, aivan kuten vanhempien parisuhde.
Tämä olisi erittäin tehokas tapa myös tasoittaa ammatillista osaamista kaikille sekä kehittää työtapoja.
Erityisesti mikäli tiimivalmennus toteutettaisiin monialaisesti alueellisesti siten että osallistujilla vastuullaan samat nuoret
Yhteisöllisyys on suuri voimavara, hyvä idea. Perinteisestä työnohjauksesta voisi siirtyä tiimien valmentamiseen tai ainakin rinnakkain.
Kaikki tavat, joilla vahvistetaan alan ammattilaisten osaamista ja motivaatiota ovat tärkeitä.
työryhmän yhteiset tavoitteet ja perustyö, avoimuus - hyvä johto
Luottamus! Luottamuksen rakentuminen! Mahdollisuus oppia tuntemaan muiden työkentää ja tapaa toimia nuorten kanssa. Tätä kautta mahdollisuus oppia tiimeiltä.
Rohkeus tehdä kokeiluja ja yrittää uusia toimintamalleja lähtee lentoon, jos ei tarvitse pelätä epäonnistumista. Tässä yhteisöllisyys on tärkeässä osassa.
Vaikeiden asioiden parissa työskentelivillä on työyhteisön luottamuksen ja toiminnan tärkeää olla timanttia työhyvinvoinnin puolesta. Muuten alkaa nopeasti näkymään haasteet myös asiakastyössä.
Uskallus ja luottamus saavat aikaan rajojen ylityksiä-
Kyllä ja aikaa keskustelulle ja oman työn reflektoinnille.

Tärkeä rakentaa yhteinen tiimi, jolla on samat arvot, luonnollinen yhteistyö
Relfektointi ja epäonnistumisista oppiminen on toimivan työyhteisön, työntekijän hyvinvoinnin ja hyvän asiakastyön kannalta erittäin olennaista.
Työyhteisön luottamus on erityisen tärkeää, jotta nuoren asioita saadaan edistettyä. Epäonnistumisia tulee pystyä sanottamaan ääneen, koska vian silloin niitä voidaan ehkäistä tulevaisuudessa.
Toimiva työyhteisö ja luotettavat työkaverit ovat kaiken työn taustalla
Luottamukselliset ja dialogiset suhteen asiakastyössä ja erityisesti nuorten kanssa tehtävässä rinnallakulkijuuudessa vaatii sen, että työntekijät tuntevat toisensa ja siihen ei ole oikopolkua. Siihen satsattava.
yhteistyö on identiteetin kasvun kannalta hyvä asia
Oman ja tiimin kehittymisen kultainen lanka. Opitaan omista - ja toisten mokista.
Tiimi, jossa pystyy puhumaan omasta epävarmuudesta tiettyyn tilanteeseen, kertoamaan epäonnistumisesta sekä konsultoimaan tiimiä, auttaa jaksamaan työssä sekä kehittämään omaa työtänsä

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 17

Vastaukset
Yhä keille? Eikö tätä jo ole? Yhteiset taidot reflektoida ovat tärkeitä.
Kuka toteuttaa?
Nuoret rikoksenteijät osaavat manipuloida työryhmiä ja jopa hajoittaa niitä. Psykiatrian puolelta koulutusta näihin ilmiöihin lastensuojelun laitosten työryhmien yms. tueksi. Ryhmän johtajan pitää olla ammattitaitoinen.
Aika ja resurssit pääsääntöisesti löytyy esteiksi. Tai sitten kaikki eivät sitoudu.
Ajankäyttö varmasti tulee vastaan. Toivottavasti kuitenkin "maksaisi" itsensä takaisin terveenä ja tehokkaana yhteisöllisenä tiiminä.
Epäonnistumisen pelossa usein ei uskalleta ottaa apua vastaan tai kertoa omasta ammatillisesta ongelmasta eteenpäin. Näin asiat saattavat pitkittyä asiakkaan kanssa ja mennä yhä enemmän solmuun
Tiimit eivät saa kääntyä liiaksi sisäänpäin, muiden ammattilaisten osaaminen ja tärkeys tunnistettava.
voi olla etteivät kaikki halua heittäytyä
Syylisiä on turha etsiä. Omista virheistä oppiminen - ehkä kuitenkin niin, että haetaan onnistumisia ja hyviä kokemuksia ja tätä kautta tulee tilaa myös sille, että voi tarkastella eri keisijä kriittisesti.
Työyhteisössä usein johtajalla tässä ratkaiseva merkitys.
Tämä on itsessään hyvä väite ja idea, mutta minusta sivuraide. Tarpeet esiin koulutustahoille sekä isoille työyhteisö-vaikuttajille.

isossa kuvassa vaatii suomalaisen työkuulttuurin reformia osittain -> onneksi tällaisia suuntaviivoja on ollut jo esillä.
-En tunnista tämän tarvetta omassa työyhteisössäni.
Joillekin voi olla vaikea sitoutua tällaiseen.
Vaikea rakentaa, mutta hirveän tärkeä
Vaatii paljon resursseja, rahaa ja tahtoa työyhteisöltä.
Vahva tiimivetäjän vastuu rakentamisessa / ohjaamisessa.

8. Idea/väite: Peruskoulutus kaikilla aloilla: sosiaalityö, nuorisotyö, poliisi, rise ym. Opetetaan että epäonnistuminen kuuluu vaikeaan työhön ja epäonnistumiset ovat paikkoja oppia ja kehittää toimintaa jatkuvasti.

Vastaajien määrä: 27

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,56	5	123	0,58

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 18

Vastaukset
Sanoittaisin tätä siten, että systeemistä ajattelua ja dialogitaitoja tulisi vahvistaa koulutuksessa.
Kyllä, juuri näin. Ja ymmärrys siitä, että kukaan ei voi tehdä enempää kuin parhaansa. Itse ainakin ryven välillä huonossa omassatunnossa, kun en mielestäni voinut poliisina tehdä tarpeeksi tilanteen eteen...
Vahvistaa työntekijöiden ja eri ammattiryhmien välistä luottamusta.
Ehdottoman tärkeää. Jokaisen lasten ja nuorten kanssa toimivan ammattilaisten tulisi saada nämä asiat peruskoulutuksessa.
Kukaan ei ole täydellinen. Virheiden myöntäminen ja niihin rakentava ja oppiva suhtautuminen tekee varmasti hyvää kaikille. ihmisten parissa työskennellessä paljon tunteita pelissä, joten täytyykin olla valmius epäonnistua.
Jos ei koskaan epäonnistu, niin ei koskaan opi uutta
Epäonnistumisen pelko ei estäisi kokeilemasta.
kyllä, kuuluu työnkuvaan meillä kaikilla
Laaja peruskoulutus, osaaminen ja ymmärrys on erityisen tärkeää. Ymmretään paremmin koko kenttää ja pysytään hyödyntämään erilaiset lähestymistavat.
Ilman riittämättömyyden ja epäonnistumisten sietämistä ja läpikäymistä on vaikeaa olla kehitystä.
Täydellisyys tavoittelusta aloitteelliseen ja aktiiviseen tekemisen malliin.

Voi syntyä huippuammattilaisia, jotka osaavat reflektoida omaa toimintansa vaikutusta suhteessa vuorovaikutustilanteisiin.
Me opimme virheistä, joten on tärkeä, että uskallamme erehtyä ja myös myöntää, että meni väärin.
Reflektointi ja epäonnistumisista oppiminen on toimivan työyhteisön, työntekijän hyvinvoinnin ja hyvän asiakastyön kannalta erittäin olennaista.
Juuri näin, asenteellista muokkausta kaikille!
Epäonnistumiset kuuluvat elämään ja näiden käsittely nuorten kanssa on tärkeää. Epäonnistumisen häpeällisyyttä tulisi poistaa ja kehittää toimintaa sekä omaa itsereflektiota.
Jos ei uskalleta epäonnistua ei myöskään uskalleta kokeilla uutta
Epäonnistumisesta oppii; tunnistaa mikä toimii ja mikä ei

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
-
Perusasioista tulee aina muistaa pitää kiinni nuorten kanssa, vaikka toimitaa kehitetään jatkuvasti.
Yhteisen ymmärryksen löytyminen monialaisesti.
Toisaalta tarvitaan myös uskoa omaan työhön, onnistumisiakin on.
Vaarana voi olla myös se, että "epäonnistumispuheella" peitetään sitä, ettei haluta tai osata tehdä työtä oikein. Epäonnistumisella on rajansa.
eikö tämä kuulu jokaisen koulutukseen
Epäonnistumiset - toki kuuluvat elämään. Rakentaisin kuitenkin onnistumisille.
Jälleen hyvä idea, mutta sivuraide.
-Epäonnistuminen on läsnä omassa työssä, en koe tarvitsevani erillistä koulutusta tällaiseen, kun asia on jo tiedossa ja sen kanssa on sujut.
Jääkö peruskoulutukseen vai onko enemmän myös ylläpidettävä asia.
Pitäisi uskaltaa katsoa itseensä.
Ehkä se, miten kovin innovatiiviset kokeilut ehkä voisivat vaikuttaa nuoreen ja perheisiin negatiivisesti. Tämä vain teoreettinen mieleen tullut mahdollisuus. Aina on parempi tehdä JOTAIN kuin olla tekemättä mitään peläten epäonnistumista.
Eri organisaatioiden jäykät rakenteet. Kyseinen väite lähtee johtoportaasta joten yksittäinen työntekijä ei voi aina tähän vaikuttaa

9. Idea/väite: Nuorten kanssa toimiville täydennyskoulutusta paikallisesti. Yhteinen teema esim. nuoruudesta ja aivojen kehityksestä, miten puhua lapsille ym. Tämä palvelee verkostoitumista samalla kun esim. poliisi ja sosiaalityö samassa koulutuksessa.

Vastaajien määrä: 32

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,25	4	136	0,88

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 20

Vastaukset
Kyllä, hyvä idea! Moniammatilliset koulutukset ovat todella hyviä, kun siellä viriää aina hyvää keskustelua eri toimintarajojen! Ja yhteisten asioiden tiimoilla ollaan.
Näissä koulutuksissa olisi hyvä muistaa se, että aikuisten toiminta suhteessa nuoriin on keskeistä sen lisäksi, että lapsille ja nuorille opetetaan tunnetaitoja.
Erittäin hyvä. Tämä tehostaisi yhdessä tekemistä.
monialainen koulutus mahdollistaisi tutustumisen ja rinnalla yhteistyöstä sopimisen matallalla kynnyksellä, varsinkin jos dialoginen koulutus.
Hyvä idea, voi antaa luontevaa pohjaa yhteistyölle.
Kyllä varmasti aivojen kehityksestä on kaikkien hyvä tietää.. toimitaan kuitenkin moniammatillisesti jolloin mukana on terveydenhuollon henkilökuntaa joka kyllä hallitsee nämä asiat
Täydennyskoulutus on aina ok. Siitä ei ole haittaa. Mahdollisuus kouluttaa monta henkilö samaan aikaan.
Verkostoituminen hyvän koulutuksen ääressä palvelee hyvin tarkoitusta yhteistyön parantamiseksi,
Biologisista faktoista pitäisi ehdottomasti puhua enemmän. Luo laajempaa ymmärrystä sekä kontekstia.
Yhteisiä koulutuksia eri ammattiryhmien välillä enemmän -> "yhteisen kielen" löytyminen
Täydennyskoulutus nuoruudesta ja aivojen kehityksestä kuulostaa hyödylliseltä, vaikka se sisältäisikin kertausta.
Koulutus palvelee paitsi oppimista myös yhteistyötä ja yhteistä ongelmien ratkaisua. Yhdessä tekemisen kulttuurin kehittäminen koulutuksen ohessa kenties jopa tärkeämpää kuin tietopuolinen koulutus.
Kyllä tieto lisää useimmiten ymmärrystä ja laajentaa näkökulmaa. Ihan perusasioita nuoren kehityksestä ja siihen kuuluvista perusasioita ja johan voi moneen tilanteeseen suhtautuminen muuttua helpommaksi.
Tämä auttaa rakentaa yhteistyötä ja tiimityötä. Tärkeä on luottaa työkavereihin omasta toimistosta ja muualta.
Sekä näistä asioista oppiminen että verkostointi on tärkeää, joten hyvä idea.

Kyllä, ja tutustuttaa paikallisia ainakin jollakin tasolla toisiinsa, vaikka etätoteutuksinkin.
Kouluttautuminen on tärkeää, mutta tähän rinnalle sitä toimintaa, mikä käytännössä edistää tilannetta. Eli miten teoriaa voidaan hyödyntää käytännössä ja miten se käytännössä toimii.
Kyseinen ymmärrys tärkeää kaikille nuorten kanssa toimiville.
Ymmärrys biologisesta kehityksestä on tärkeää
Tiedon lisäämisen lisäksi eri toimijat saavat kasvot toiminnalleen

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Kuka toteuttaa?
Huomio jää lapsen toimintaan ja aikuisten toiminta liian vähäiselle huomiolle.
Aikaresurssien ja yhteisen tahtotilan löytyminen jokaisella toimialalla.
miten saadaan markkinoitua riittävän kiinnostavasti täydennuskoulutuksia, jotta eri alojen toimijat kiinnostuvat niistä
Käytännön aikataulutuksen, kulujen tms. haasteet.
pysytään jokainen omassa ammattiroolissa
Pidempikestoinen koulutus on vaikuttavampaa. Massakoulutusten anti jää puheen tasolle, se ei siirry arkeen systemaattisesti. Vanhaan on aina helppo palata.
Organisaatioissa koulutuksiin osallistuu usein halukkaat. Tässä kohtaa voisi olla syytä kutsua paikalle ikään kuin kaikki jonkin tietyn asian kanssa työskentelevät.
Eri ammattiryhmien koulutusaikataulut.
En osaa sanoa, miten koulutus palvelisi verkostoitumista, mutta ehkä se voisi antaa siihen lisää valmiuksia?
Haastavaa resurssien kannalta. Ehtiikö kaikki mukaan?
Vie liikaa resursseja

10. Idea/väite: Perustetaan nuorten palveluiden kehittämistoimisto, jossa lapset tuovat ajatuksia esiin työntekijöinä, esim. kesätyö. Työt kohdentuisivat lapsille, jotka olleet eri palveluissa asiakkaina. Toimistossa aikuisten kasvattajien tuki lapsille. (Esim. Change Factory Norjassa.)

Vastaajien määrä: 24

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4,04	4	97	1,08

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 14

Vastaukset
Hyvä idea! Nuorten ääni pitää saada paremmin kuuluviin.
Ajatus on hyvä, mutta esim. Osallisuuden aika tekee tätä jo nyt.
Erittäin hyvä idea. Haastavissa tilanteissa olevat nuoret eivät pärjää vapailla työmarkkinoilla. Tämän ympärille valtiolla tulisi olla sosiaalisia yrityksiä työllistämisen tueksi.
nuorten työnsaanti helpottuisi ja saisivat myös tarvitsemaansa tukea ensityökokeiluihin.
Kiinnostava idea, nostaa lapset ja nuoret toimijoina esiin.
en tunne tai tiedä tätä konseptia
Työllistää nuoria. Nuorten ääni tulee kuuluviin. Osallistaa nuoria ja tuo nuoria lähemmäksi aikuisia.
Mahdollisuus työkokemuksiin myös niillä nuorilla, jotka eivät muuten työllistyisi/jäisivät järjestäen esim. kesätöiden ulkopuolelle.
Työ yksi tärkeimmistä yhteiskunnallisuuden osallisuuden alueista.
Kyllä, oikeassa työssä ja aikuiscoachin opastuksella voi avartua näkökulma tuulevaisuuteen ja työelämän vaatimuksiin ja iloihin.
Loistava. Osallisuus lisääntyy, vaikuttaa asenteisiin, näen aika lailla pelkkää hyvää.
Nuorten osallistaminen kuulostaa hyvältä.
Ylipäänsä työn kohderyhmän tunteminen ja osallistaminen kehittämistyöhön on merkittävää. Pitäisi olla vakituisia käytänteitä, että heitä kuullaan kaikissa palveluissa. En välttämättä kannata erillistä keskustaa.
Mielenkiintoinen idea! Täytyy etsiä lisää tietoa tästä toiminnasta

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 10

Vastaukset
Tämän suuntaista on jo esim. Ohjaamo - jospa kartoitettaisiin jo se.
Rahoitus?
Nuorten ääntä ei riittävästi kuulla palveluiden kehittämisessä.
Pitää pystyä perustelemaan, sillä vapaat markkinat hyökkäävät näitä vastaan kilpailuhäiriötä perustellen.
jonkun pitää tämä idea maksaa.
Ei saa jäädä puuhasteluksi, jos kehitetään niin pitää olla aitoa vaikuttamisen mahdollisuutta ja muutosten oltava pysyviä (ellei kyse kokeiluluontoisesta toiminnasta)
välillä pohtii että hankkeita ja kehittämistä on koko ajan niin paljon, ne tulee ja menee, pitäisikö tätäkin vakauttaa??? keskittyä kunnolla johonkin ja jatkaa sitä mikä toimii

Kesätyö. Koskettaa vain pientä osaa nuorista.
Ei kunnallisen toiminnan alle.
Jos tuollainen keskus saadaan, niin se perustetaan pääkaupunkiseudulle ja tulosten siirtäminen ympäri Suomen jää toteutumatta. Pitäisi toteuttaa jotenkin valmiissa puitteissa - meillä on nuorisovaltuudet jne.

11. Idea/väite: Ammatillaiset tarvitsevat kohtaamistaitoja. Esim. tilannetaju, sensitiivisyys.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,55	5	141	0,85

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 18

Vastaukset
Suhteen muodostuminen asiakkaaseen, lapseen tai nuoreen on olennainen - sitä ilman ei voi ottaa. Oletan, että niitä taitoja myös on.
Ehdottomasti samaa mieltä! Mielestäni kyse on pitkälti persoonakysymyksestä, mutta toki näitäkin taitoja voi harjaannuttaa!
Olennainen asia ammattitaidossa.
sen oppiminen, milloin on oikea aika ottaa puheeksi asioita. väkivallaton asioiden käsittely nuori- ja perhelähtöisesti. erittäin hyvä
Kohtaamisten näkeminen taitona, jolloin sitä voi myös aktiivisesti kehittää ja oppia lisää on hyvä ajatus.
varmasti helpottaa työtä ja kohtaamisia voi myös itse olla esimerkkinä muille ja antaa rakentavaa palautetta
Tämä on ammattilaisten perusominaisuus. Tätä pitää olla. kyse on läsnäolosta ja sitoutumisesta. Tämä on myös taito, jota voi harjoitella.
Tätä tarvitaan, kun haastavien tilanteiden kanssa toimitaan.
Jos tällä saadaan useampi nuori ottamaan aiemmin palvelut vastaan, niin vaikutus on valtava.
Pysyviin muutoksiin ja ratkaisuihin ei ole pikaratkaisu nappulaa myöskään kohtaamisissa -> kohtaamistaidot erityisen tärkeitä.
Tiedän, että omassa työyhteisössäni on kohtaamistaitoja. Olen havainnut, että kaikkialla näin ei kuitenkaan aina ole.
Kyllä
tämän pitäisi olla jo peruskauraa ja kaiken lähtökohta, kun puhutaan ammatillisista.
pitäisi kyllä löytyä ammatilliselta jo valmiiksi nuo ominaisuudet, mutta kaikilta ei toki löydy

TODELLA! Myös keskenään aikuisten välisissä suhteissa, mutta etenkin suhteessa nuoriin ja perheisiin!
Kohtaaminen nuorten kanssa on a ja o! Monet nuoret voivat sulkeutua, kun kokevat, ettei heitä ole aiemmin joissain palveluissa kohdattu ja tämän jälkeen uuden työntekijän kanssa kestää todella kauan, että luottamusta kerätään.
Tätä ei voi painottaa liikaa. Näistä osasista lähtee luottamus nuoriin/lapsiin joka on työn perusta
Ehdottomasti tarvitaan.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
-
Kyynistyminen ja leipiintyminen työntekijöillä on yksi ongelma nuorten kanssa työskentelyssä.
tätä pitäisi jo peruskoulutuksissa vahvistaa mutta myös täydennyskoulutuksina. Heikkous se, etä ne ketkö kipeimmin tätä koulutusta tarvitsevat, miten heidät saa osallistua koulutukseen? Ei voi markkinoida siten, että "tule oppimaan tilannetajua" :D
pitääkö tätäkin erikseen opettaa
Kaikkien sitoutuminen ei ole samaa luokkaa. Ammattilaisten kiinnostus voi olla eri asioissa, joilloin tilannetaju ja kohtaamistaidot eivät ole fokusoitu tilanteeseen. Valitettavasti.
Luulisin, että aika vaikea asia kouluttaa tai lisätä henkilöllä tätä?
Työntekijöiden vastuun korostuminen, miten sitoutetaan organisaatiot.
Rekryprosesseissa sivuutetaan kohtaamistaidot.
Onko väite itsestänselvyys.
On vaikea katsoa peiliin ja nähdä kuva. Aina helpompi neuvoa muita ja yrittää heitä muuttaa. Lempiaihettani.
Me kaikki olemme yksilöitä omine vahvuuksineen ja heikkouksineen.
miten huomioida kyseisiä asioita kaikissa koulutuksissa, joissa koulutetaan nuorten kanssa toimivia henkilöitä? Oppilaitokset ovat niin eriytyneitä ja liikelaitoksia. Miten saada ymmärrys kaikkialle?

12. Idea/väite: Vapaa-ajan huomioiminen kodin ja koulun kanssa tehtävän tuen rinnalle.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskiahajonta
2	5	4,52	5	140	0,77

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 18

Vastaukset
Todella tärkeää! Hyvät harrastukset, mielekäs tekeminen, turvalliset ajanviettopaikat ja seura, missä nuori vapaa-aikaansa viettää, ovat todella tärkeitä asioita!
Näihin lienee jo tukitoimia olemassa. Tärkeä seikka kuitenkin kaikessa nuorten kanssa tehtävässä työssä.
tämä pitkälti puuttuu palvelurakenteista. Virka-aika pitäisi olla jo historiaa.
todella tärkeä. myöskin monet palvelut toimivat vain virka-aikana joka koulun ja vanhempien työaikaan. Vapaa-ajalla pitäisi olla mahdollisuuksia saada työntekijöitä kiinni ja toisaalta työntekijät voisivat myös tutustua nuorten vapaa-aikaan nuorislähtöisesti. "Tehdään yhdessä"
Koulun lisäksi nuoret viettävät päivästänsä suurimman osan muualla kuin kotonaan. Vapaa-ajalla tapahtuvien ilmiöiden yhdistäminen esim. koulun tietoihin voi muodostaa nuoresta paremman käsityksen
vapaa-ajalle ohjattua toimintaa aikuisten kanssa yhdessä tekemistä, lapsille lisää harrastustoimintaa
Ajatellaan nuoren elämä kokonaisuutena, ei vain pilkoittuina osina. Tämä antaa myös mahdollisuuden vastuiden jakamiseen. nuori saattaa onnistua jossain yhteydessä ja sen näkyviin saaminen on tärkeää.
Usein toisalla tehty työ "valuu hukkaan" kun toimet eivät kokonaisvaltaisesti lasta tai nuorta kohtaa.
Nuoruudessa vapaa-aika korostuu sekä sen myötä omat vertaisryhmät. Vapaa-ajan ihmisillä valtava merkitys nuorelle esim miten suhtaudutaan porukassa koulunkäyntiin tai kotiintuloaikoihin. Nuori tarvitsee vapaa-ajalle tukea toteuttaakseen kaikkea sitä koulussa, kodissa sekä tukipalveluissa oppimaansa.
Kotona ja koulussa ilmenevät haasteet näkyvät myös kadulla - usein vielä kaikista kraaveimmin.
-Tärkeä teema
Elämän eri osioiden huomioiminen ja samaan suuntaan työskentely.
Kyllä ja jonkinlainen ohjattu toiminta ja miksei, vaikka jonkinlainen huoltajien ja nuorten yhteinenkin toiminta voisi olla joskus paikallaan.
Vapaa-ajalle terve toiminta on olennainen tekijä, joka pitää nuoren pois huonoilta teiltä.
Elämä on kokonaisuus. Tärkeää, paljon mahdollisuuksia, JOS osataan tehdä sensitiivisesti ja liiaksi sekaantumatta.
Kaverit ovat nuorelle ehkä tärkein ympäristä toteuttaa itseään
Vapaa-ajalla nuorten kanssa toimivia mukaan tiiviimpään yhteistyöhön.
Koulun ja kodin yhteistyö vapaa-ajan suhteen esim vanhempainilloissa.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 14

Vastaukset
-
Vapaa-ajalle ulottuva tuki ei ole riittävää.
Virka-aika ei ole vielä historiaa
nuorisotyössä paljon tätä osaamista, se pitäisi nivouttaa vahvemmin osaksi muita palveluita, ettei toimi irrallaan.
vapaa-ajalla toimii kolmas sektori
Sirpaleisuus. Se, että ei ole vapaa-ajalla tapahtuvaa toimintaa ollenkaan.
Usein vapaa-aikaa on vaikea lähteä muuttamaan tai muokkaamaan. Riippuu paljon nuoren omasta motivaatiosta.
Haasteena esim. palveluiden arki-aika keskeisyys.
Tietosuoja vs. nuoren etu
-Miten tämä huomioidaan vielä paremmin? -Eri ammattilaisilla on erilaiset työtehtävät ja resurssit, kaikkea ei ole mahdollista tehdä.
Liika sekaantuminen, huonot asenteet ja suuret luulot vaikuttamismahdollisuuksista. Vain yhteisen tahtotilan ja yhteistyön kautta, ei pakolla.
Mitä käytännön toimia tähän?
Tämän hetken tiedonvaihto yms vaikeuttaa tiedon kulkua. Kiian usein mennään vaihtolovelvollisuuden taakse
Miten rakenne saadaan luotua?

13. Idea/väite: Kokemusasiantuntijuuden käytön lisääminen palveluissa. Töihin lastensuojeluun, nuorisotyöhön, riselle ym. kokemuksen omaavia ja koulutusta saaneita kokemusasiantuntijoita.

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,31	5	125	0,85

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 20

Vastaukset
Tämä on hyvällä alulla ja tärkeää.
Tässä on monta puolta. Ainakin kokemusasiantuntijat täytyy valikoida suurella huolella.
Tämä toimii hyvin nuorten kanssa.
Erittäin hyvä ajatus ja tuo lisäarvoa ammatillisen osaamisen rinnalle.

Tasavertaisuus kohtaamisessa, stigman ja häpeän purku, osallisuuden lisääntyminen, ehkä nuoret ja perheet myös motivoituvat ja sitoutuvat eri tavalla, kun joku puhuu heidän kieltään.
Kokemusasiantutijat rinnallakulkijoiksi
Kokemusasiantuntijuus tuo uusia näkökulmia ja auttaa miettimään, kenelle palveluita oikeastaan tehdään.
kyllä, mukaan vaan nuoren ja perheen luvalla, tietojen vaihto tarpeen mukaan
Puhutaan samaa kieltä. Tuo monipuolisuutta palvelujärjestelmään. Jalkautuminen nuorten elämään tapahtuu matalalla kynnyksellä. Koulutettu - koulutus pitää olla.
Monipuolisempi työyhteisö ja näkökulma työhön.
-Kokemusasiantuntijoilla on roolinsa ja he voivat tarjota erilaista tukea ja ymmärrystä, joten koen heillä olevan paikkansa.
Kynnyksettömyys, luotettavuus ja samalla aaltopituudella oleminen asiakkaan kannalta.
Voi olla helpompi kuulla nuoria ja samankaltaisen kokemuksen omaavia
Pystyy samaistumaan asiakkaan tilanteeseen ja asiakkaalla helpompi ottaa vastaan henkilöltä, joka ymmärtää heidän tilannetta
Sopivin rajauksin ja roolein. Aina tapauskohtaisesti harkiten. Hyvä mahdollisuus.
Huikkea osaaminen oman elämän kautta peilaten
Kyllä vain, mutta pitäisikö ensin hieman arvioida vaikuttavuutta.
Myös kokemusasiantuntijat vapaaehtoisina hyvä idea
Rikastuttaa peilattavuutta nuorten parissa työtätekevien ammattilaisten rinnalle.
Antaa erilaista syvyyttä nuoren kanssa työskentelyyn

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 19

Vastaukset
Parhaimmillaan hyvä ja toimiva juttu, pahimmillaan huono kokemus..
Näillä resursseilla korvataan lakisääteisiä palveluita.
kokeusasiantuntijat tarvitsevat hyvän koulutuksen (esim. keijo koulutus), ja jatkuvaa tukea, heitä ei voi vaatia samoja asioita kuin työntekijöiltä, nyls heidän yksilöllisyys pitää huomioida jotta voivat kehittyä kokemustiedon hyödyntämisessä. Ollaanko tähän aidosti valmiita? jos kokemusasiantuntijaa yritetään saada samaan työntekijä muottiin, on helppo todelta että "ei tämä toim", vaikka aidosti kyse siitä, ettei kokemusasiantuntijalle ole annettu aitoa mahdollisuutta.
Kokemusasiantuntijan "luennot" eivät ole mielestäni yhtä tehokkaita kuin vapaamuotoinen keskusteleminen ja rinnalla kulkijuus on.

Mikä on kokemusasiantuntijoiden ja toisaalta ammattilaisten suhde? Onko vaarana, että syntyy "kahden kastin" tekijöitä? Miten kokemusasiantuntijuudesta voi kasvaa oikea ammatti, mikä on tie ammattilaiseksi?
viranomaisilla omat lait ja asetukset mitä tulee noudattaa, voi tuntua siltä että se hankaloittaa tätä mutta kyseessä vastuullinen toiminta
Koulutuksen puute. Kaikki eivät voi olla kokemusasiantuntijoita, vaikka haluaisivatkin.
Tarkat ammattinimike vaatimukset.
-Kokemusasiantuntijoiden rinnalle tarvitaan myös ammatillista osaamista -Kuka maksaa kokemusasiantuntijoille? -Turvallisuuden ja vastuun huomioiminen, miten pitkällä kokemusasiantuntija on omassa muutoksessaan ja miten tämä varmistetaan? Esim. alaikäisten kanssa työskentellessä on tärkeää varmistaa, että kokemusasiantuntija on pitkällä omassa muutoksessaan, jotta hän ei ole haitaksi nuorelle.
Vielä ei taida olla tarpeeksi volyymia suhteessa tarpeeseen. Ehkä.
Kokemusasiantuntijoiden kuormitus ja/tai oman mielenterveyden vaarantuminen
Pitää pystyä varmistamaan se, että nämä henkilöt oikeasti ovat päässeet vanhasta elämästä yli.
Huomioitava kuitenkin mahdollisen rikosrekisterin vaikutus tietyissä tehtävissä toimimiseen
kokemusasiantuntijuus hyvä lisä, muttei ratkaisu asiaa. pitäisi mietti MITEN kokemusasiantuntijuutta hyödynnetään, pelkästään hänen läsnäolonsa ei riitä. Kaikki nuoret eivät halua kokemusasiantuntijoita. Kokemusasiantuntemus eri asia kuin esim sos.alan koulutus, joten yhteistyö ok.
Voi toimia myös huonona esimerkkinä
Kokemusasiantuntijan ymmärrys vastuustaan. Nuorelle voi myös tulla kuva, että kun tuokin on selvinnyt, voin minäkin selvitä (tarkoitan virheellistä kuvaa negatiivisten asioiden vaikutuksesta; aina ei selviä --- kokemusasiantuntijat pakkaavat olemaan onnistumistarinoita, ja tarvitaan myös varoittavia esimerkkejä).
Kuka kokemusasiantuntija sopii mihinkin tilanteeseen. Aina se ei ole hyvä juttu
Ei kokemusasiantuntija toimimisessa ole pelkästään etuja. Siinä on omat riskinsä. Pitäisi tutkia ja arvioida miten nuo riskit vaikuttavat sitten siihen työhön mitä he tekevät nuorten kanssa. Ei sitä voi loputtomiin olla ajatuksellisesti "jumissa" ja leimattuna omaan menneisyyteensä. Pitäisi arvioida kauanko voi toimia kokemusasiantuntijana.
Kokemusasiantuntijaan tutustuminen ennen työn aloittamista. Kaikki eivät välttämättä sovellu nuorten kanssa työskentelyyn

14. Idea/väite: Yhteinen jaettu tieto nuoresta/perheestä (myös organisaation sisällä), jollain kuitenkin prosessinjohtajuus.

Vastaajien määrä: 28

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskiahajonta
1	5	4,64	5	130	0,83

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 19

Vastaukset
Lastensuojeluasiakkaiden osalta prosessista vastaa lasten asioista vastaava sosiaalityöntekijä ja jälkihuolto nuorten osalta sosiaalityöntekijä.
Todella tärkeää! Tiedon on liikuttava. Tässä on parantamisen varaa.
Tämän pitäisi olla aina tavoitetilana.
Prosessinjohtajuutta tarvitaan paljon enemmän kuin nykyään on. Paljon erittäin haastavissa tilanteissa vastuu jakautuu ja silloin sitä ei ole kenelläkään. Kun nuori tai perhe on järjestelmän vastuulla tilanne on vaarallinen.
perheelle myös selvää, kuka on heidän tukihenkilö joka auttaa toimimaan byrokratia viidakossa.
Tärkeä perusta yhteistyölle.
hyvä että kaikki tietää, voi paikata toista työntekijää ja asiaan tulla uusia näkökulmia työ tulee läpinäkyväksi ja tasalaatuiseksi
Prosessinjohtajuus on todellinen mahdollisuus edetä asioissa. Jatkuvuus, kokonaiskuva, langat käsissä.
Tämä varmistaa, ettei asiakas "unohdu", kun kukaan ei ota vastuuta.
Mahdollistaa kokonaisvaltasempaa tukea sekä ennakoi mahdollisia työntekijöiden poissaoloja
Vähentää tietokatkoksia missä mennään, vaikka tulisi poissaoloja yms.
-tämä selkeyttää työnjakoa
Yhteinen tieto lisää yhteisten toimintatapojen mahdollisuutta suhteessa nuoreen ja hänen perheeseensä ja mahdolliset tilanteisiin puuttumisten on mahdollista olla samankaltaisia.
Ilman sitä tietoa on vaikea vaikuttaa nuorta ja perhettä.
Mitä enemmän tietoa kaikilla on, sen helpompi on auttaa
Tiedon kulku viranomaisten välillä paranee
Kyllä! Prosessinjohtajuudella plussat.
Tällä vältetään tiedonkatkot ja päällekkäiset työt. Tähän tulisi panostaa jatkuvasti
Yhteisesti sovittu, että kenellä se kokonaisvastuu palveluprosessista on. Vastuu on muutoin kuitenkin huoltajalla ja nuorelle itsellään.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 15

Vastaukset

Salassapito -säädökset haittaavat välillä työtä merkittävästi. Näitä säädöksiä olisi hyvä tarkistella.
Tieto ei kulje
Ei ole
prosessinjohtajuus usein tarkoittaa työtä usean eri sektorin tehtävissä. Kenelle voidaan resurdoisa prosessinjohtajan työtä? järjestöt joo, mutta jos vastuu halutaan viranomaisille, kuk tekee töitä kaikissa siiloissa tarpeen mukaan?
Miten toteutetaan käytännössä?
jos on laajasti paljon tietoa voi olla vaikea hallita
Ei oteta johtajuutta. Kaikki hoitaa sivusta tilannetta. Epäselvyys siitä, kuka koppia ottaa. Epäselvyys kentällä.
Mistä löytää taho, jolle tämä kuuluisi? Jokaisella omat perustehtävänsä ja käsiyttääkseni kaikilla jo aika kuormittunut tehtäväkenttä.
Tähän täytyy saada lupa.
Tiimin toimintatavat ja luottamus tulee olla timanttista.
Voi syntyä asiatonta tiedon leviämistä/juoruilua ym., mikäli ei ole sovittuna yhteisiä rajoja.
Luottamus viranomaisiin tai rinnallakulkijoihin voi heiketä, jos tietoa jaetaan kaikesta mitä nuori esim. kertoo
Asiassa huomioitava kuitenkin asiakkaan yksityisyyden suoja ja yleiset tietosuojakäytännöt. Suurissa organisaatioissa etenkin ei ole merkityksellistä tai edes sallittavaa, että kaikkien asiakkaiden tiedot olisivat koko organisaation työntekijöiden käytössä.
"Huono" prosessinjohtaja; kemiat perheen kanssa eivät pelaisi.
Kaikilla tahoilla tulisi olla sama tahto ja näkemys

15. Idea/väite: Virastoaika ei sovi apua tarvitseville perheille. Tukea saatava silloin kun sitä tarvitsee ja työntekijä kiinni matalalla kynnyksellä ilta-/viikonloppu-aikaan.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,32	5	134	0,94

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 19

Vastaukset
Samaa mieltä! Toki kaikki palvelut eivät voi olla käytettävissä 24/7, mutta tärkeimmät / akuuteimmat palvelut täytyisi olla käytettävissä mahd. laajasti.
Tämä toimii nuorten kanssa.

Tämä on juurikin näin. Pitäisi olla virka-aika historiaa jo kaikkialla, jopa lasten ja perheiden palveluissa.
nuoren koulunkäynti tai vanhemman työ ei kuormitu siitä, että pitää hoitaa asioita virastoaikana. usein kuormittavat asiat tulee mieleen illalla, joten saa apua kun tarvitsee. tai ainkin tiedon, että selvitetään asiaa huomenna.
Virastoajan ulkopuolella avun saaminen olisi todella hyvä keino saada esim. molemmat huoltajat ja muutoinkin huoltajat paikalle / mukaan asian kanssa paremmin.
Myöskin työnantajalle ei ole silloin tarve selitellä minne on menossa kun joutuu mahdollisesti olemaan poissa työstä.
Helpottaa avun saamista. Lisäksi etäpalvelut tässä isona apuna.
voisi olla joku tuki myös ilta-aikaan vaikka onhan meillä hyvät sos.ja kriisi.yms. päivystyspalvelut
Tämä on totta. Selkeyttä palvelujärjestelmään. Ainakin päivystysperiaatteella pitäisi toimia. Selkeyttä ja selkeä tieto siitä, mihin ottaa yhteyttä. Arkisin ehdottomasti iltaikoja.
Kaikenlaista palvelua tarvitaan, koska asiakastilanteet ovat niin vaihtelevia, ja nuorten asiat voivat kriisiytyä nopeasti.
-Varmasti näin on, keiltä tällaista tukea toivotaan?
Elämäkin on päällä koko ajan. Ukoisin, että suuri osa kriiseistä tapahtuu virka-ajan ulkopuolella.
Kyllä oikea-aikaista apua, silloin, kn tilanne on akuutti.
Katsotaan palveluita asiakkaiden näkökulmasta
Pointti hyvä ja tärkeä.
Juuri näin. Upeita väitteitä, joiden kanssa on helppo olla täysin samaa mieltä.
Esimerkiksi helposti tavoitettavassa oleva tukihenkilö, joka kulkee mukana matkassa, on hyvä idea.
Varsinkin nuorten ongelmat ovat juuri sillä hetkellä
Kyllä vain olisi perusteltua, että viikossa olisi myös klo 16-20 välistä työskentelyä esim. parina iltana, joka toisi joustoa myös niiden perheiden suhteen, jossa käydään esim. töissä.
Ketteryys

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 20

Vastaukset
Tämä ei koske kaikkea apua ja tukea. Toisinaan vaikeudet on sellaisia, että niihin tulee löytyä aikaa perheeltä.
Mitä ovat nuo "tärkeimmät" palvelut? Mistä rahoitus?

Toimii paljon tukea tarvitsevien nuorten kanssa varmasti.
Tämä ehdottomasti olisi erinomainen mahdollisuus.
Kannattettava idea, joskin huolen noustessa tämän tiedon tulisi olla sosiaaliviranomaisilla.
Mikäli tiedot kerättäisiin tarinoina voitaisiin tiedoista laatia karttoja joilla ymmärtää ja ennokoida tilanteita.
tämä olisi loistavaa.
jaettu huoli, yhteinen asia
Ehdottoman tärkeää. Ei mennä vaitiolon taakse, Tiedonkulku ja kirjaaminen tärkeää. Nuoren ei tarvitse aina aloittaa alusta, kun haetaan apua. Kirjatuista tiedoista löytäisi myös helposti tietoa esim kriisitilanteeseen
Hyvä, että tieto löytyy yhdestä paikasta.
Yhtenäinen tilannekuva.
-Jokseenkin yhteinen tietokanta voisi olla asiakkaan kannalta hyvä ratkaisu, jotta tiedonkulku apua hankkiessa olisi sujuvaa.
Tietojen pohjalta voisi syntyä realistisempi kuva pulmien laadusta ja kehittymisestä sekä mahdollisesti, mitkä tekijät saattoivat vaikuttaa tilanteiden syntymiseen tai eskaloitumiseen.
Varhainen puuttuminen mahdollistuisi paremmin, kun tieto ei jää yksittäisten työntekijöiden tai organisaatioiden taakse.
Taas sama, tiedonkulku paremmaksi mikä on hyvä asia
Kokonaiskuvan muodostuminen, toimijoille tuki toisistaan ja "usko" huomiseen ja tilanteen kohentumismahdollisuuksiin. Myös ammatikseen "auttavilla" alkaa olla puutetta uskosta vaikuttamismahdollisuuksiin, kun sosiaaliset haasteet kasvavat ja lisääntyvät.
Edistää parempaa viranomaisyhteistyötä.
Tällä pystyisimme puuttumaan asioihin paljon nykyistä enemmän. Ehdottoman tärkeä!
Tieto yhdessä paikassa

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 16

Vastaukset
Meillä on selkeää ja hyvää lainsäädäntöä, joka ohjaa toimintaa. Tietojen vaihdon on pääsääntöisesti tapahduttava asiakkaan luvalla ja asiakkaan kanssa. Luo luottamusta, suojele -lasta!!! (THL:n aineisto jota syytä hyödyntää tässä keskustelussa.)
Vaatii lakimuutoksia. Kankea toteuttaa, muttei mahdotonta!!
Mm. tietosuojan vuoksi ei uskalleta tuoda omaa huolta julki.
Yksityisyydensuoja taitaa tämän kumota. Silti tämän vieminen eteenpäin olisi kannattavaa.

Kynnys lastensuojeluilmoitusten tekemiseen voi olla liian korkea, jos otetaan lähtökohdaksi se, että sosiaaliviranomaisilla on tällä hetkellä tieto keskitetysti.
lainsäädäntö varmasti ja yksityisyydensuoja tulee vastaan. voisi kuitenkin olla jokin väylä tälle silloin kun perhe antaa siihen luvan, jotta heitä voitaisiin auttaa paremmin.
ettei jäisi vaan lukemiseski tulee tavata ja keskustella
Järjestelmät ja tietosuoja erityisesti.
Muistaakseni oli joku "liputussysteemi" vähän samanlaisella periaatteella muutama vuosi takaperin. Muistaakseni vaati aina erikseen lupia ja oli työläs systeemi, josta en ole nyt vähään ikaan kuullut. Eli pitäisi pystyä rakentamaan tarpeeksi kevyeksi arjessa käyttää.
Tämä sulkee ulos esim järjestötoimijat joiden rooli voi olla suurin kaikista perheen elämässä.
Ketkä, missä ja miten tietoja käsitellään.
-Tietosuoja on jokaisen oikeus. On syytä miettiä, mikä tieto on kellekin oleellista ja miten asiakkaan yksityisyys turvataan.
Pitäisi olla jonkinlaiset kriteerit, mitä kirjoitetaan tai mikä on oleellista tietoa ja mikä höttöä.
Ihmisten vahva tietosuoja. Asenteet omien tietojen keräämiseen
Kaikkien ei tarvitse nähdä perheen kaikkia asioita. Liian leimaavaa. Tiedot palveluiden prosessia johtavalle työntekijälle ja se riittää.
Ketkä tietoja saavat nähdä?

17. Idea/väite: Sektorirajat ylittävä työparityöskentely helpottaa kuormitusta ja edistää kokonaisnäkemystä asiakkaan tilanteesta.

Vastaajien määrä: 30

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,7	5	141	0,65

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 18

Vastaukset
Juuri näin!
Toimii.
Näin tulisi olla. Työparityössä tiedonsiirto helpottuu ja asiakas saa palveluita yhdellä kertaa kahden sijaan. Myös erilaiset oivallukset sekä ammatillinen kasvu tapahtuu vuorovaikutuksessa toisen alan työntekijän kanssa.
yhteistyö ei ole vain palaveria, vaan yhdessä asioiden tekemistä organisaatorajat ylittäen. erinomaista, yhteistyö myös välittyisi konkreettisella tasolla asiakkaille, eikä niin että se on vaan sananhelinää ja selän takana tapahtuvaa tiedonsiirtoa.

asiakkaan ja perheen luvalla kyllä, ehdottomasti
Työparityöskentelyä voisi lähteä laajasti kehittämään eri rintamilla. Luovat ideat, kokonaisnäkemys, rohkeus puuttumiseen ja päätöksentekoon lisääntyy, lisää ammatillisuutta, kontrolloi myös aikuisten toimintaa
Työparityöskentely vähentää työntekijöiden kuormitusta ja tällä tavalla saataisiin yhteistyötä ja verkostoitumista lisättyä. Kuulostaa hyvältä.
Jakaminen on ehdottomasti etu.
Laaja-alaisempi näkemys ja ratkaisuvaihtoehdot.
-Tämä totta ja tärkeää huomioida, kun sille on aikansa ja paikkansa.
Asiakas hyötyy, työntekijä hyötyy.
Kyllä!
Ihana idea!
Kokonaiskuva tulee varmasti paremmin haltuun
Silloin pitää myös tehdä selkeäksi työn tavoitteet ja vastualueet.
Tässä ammattitaito yhdistyy ja tieto vaihtuu.
Kannatettava ajatus, mutta pitää olla myös resurssia yhteiseen tutustumiseen ja kouluttautumiseen. On ymmärrettävä toisen työskentelyn fokus ja taustalla olevat normit ja lait ja myös tunnettava ihmisenä.
Tiedonsiirron ja moniammatillisen työn kannalta hyvä

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 14

Vastaukset
Vaikeuttaako salassa pito -asiat työparityöskentelyä?
Ammatilliset näkemyserot voivat tuoda haasteita.
Monet näkevät työparityön kuormittavan resurssieja, mutta kaikkea hassua sitä on ennenkin kuultu.
viranomaiset ehkä kovin kiinni työssään, työote erilainen
resurssipula
Aikataulutus?
Organisaatioiden avarakatseisuus (tai ennemmin sen puute)
Ei helpoin tapa perinteisen asiantuntijuuden näkökulmasta. Eri organisaatioiden sisäiset painopistealueet saattavat tuottaa haasteita yhteensovittamisessa.
Pulmana "sektorit", työajat jne. - pitäisikö olla yksi nuorisopalvelu, jossa olisi monipuolisesti toimijoita?
Monilla viranomaisilla viakea löytää aikaa aktiiviseen työparityöskentelyyn

Kuormituksen helpottumisesta ei varmaankaan voida vetää suoria yhteyksiä
Yhteinen asenne ja tahto
Nuoret ovat herkkiä sille miten työntekijät työtään tekevät ja löytyykö yhteys.
Jokaisen oman instituution rakenteelliset rajoitteet

18. Idea/väite: Palveluita kehitettävä yksilötyöskentelystä yhteisöllisempään (perheet ja kaverit) työskentelyyn.

Vastaajien määrä: 32

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,09	4	131	0,78

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 17

Vastaukset
Molemmat tärkeitä! Kumpaakaan ei saisi unohtaa.
Tilannesidoista kyllä, mutta erinomainen tapa saada ymmärrystä kokonaistilanteesta.
ihmiset ovat kokonaisuuksia. todella samaa mieltä tästä, todella raskasta tukihenkilönäkin selvittää, että kuinka monesta eri luukusta ihmisille täytyy etsiä apua. ihan järjetön meidän järjestelmä toisinaan. lastensuojelukin liian usein keskittyy vain nuoreen, ei tue esim. vanhempia heidän tarvitsemisissaan viranomais tai muussa asiointissa.
kylä kasvattaa, kyllä, kaikki mukaan jotka voivat positiivisesti auttaa asiaan, joku kaverista saattaa myös hyötyä tästä ja tarvita apua
Verkostojen monipuolinen hyödyntäminen on tärkeää. Perheet ja ystävät ovat tärkeä osa kokonaisuutta. Eryteisesti perhe pitää olla mukana.
Eryteisesti kun taustalta löytyy ryhmäilmiötä.
Asiakkaan kanssa työskentelyssä on tärkeää ottaa huomioon koko lähiympäristön vaikutus.
-Varmasti tärkeää
Ihminen on sosiaalinen eläin, ymmärtääksemme ihmisen todellisuutta on hyödyllistä tietää hänen sosiaalisesta todellisuudestaan.
Perheiden pitää olla mukana aina, kun se on nuoren edun mukaista ja mahdollista. Kaverien mukanaolo, kun se on oleellista pulmien suhteen.
Emme voi ottaa pois vastuuta perheltä ja nuorelta. Jos näin menee, niin tukeemme avuttomuutta ja se on todella lyhytnäköistä. Emme voi rakentaa palveluita korvaamaan heidän vastuunsa.
Kokonaisuus tulee paremmin huomioitua
Tässä olisikin kehitettävää. Yhteiskunnallisestikin.
Lasten ja nuorten tasolle. Ei ulko- tai yläpuolelta "tietäen".

Vaikuttavuus paranee mitä enemmän saadaan ihmisiä mukaan
Kyllä vain verkostomaista työskentelyä myös, mutta ei pelkää sitä. Nuori tarvitsee myös ihan henkilökohtaista aikaa, jolloin pohtia vain omaa tilannettaan. Kukaan muu ei vie tällöin tilaa.
molempia tarvitaan

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 14

Vastaukset
-
Yksilöllinen työkin on toki tärkeää ja joskus voi toimia paremmin kuin yhteisön ja perheen kanssa tehtävä tuki. Sen arvointi, mikä missäkin tilanteessa kenellekin sopii.
Tässä kohdin kaikki koppihoitoa harrastavat työntekijät erinomaisuudessaan älähtää. Yksilötyöskentelyllekin varmaan löytyy paikkansa, mutta ei sen tarvitsisi olla niin suuressa osassa.
tämä vaatii resursointia, toisaalta jos yhdistäisimme eri palveluita, ei välttämättä olisi resursin lisäys, vaan yhdistäminen, jolloin kokonaisvaltaisuus näkyisi perheille.
kaikkien saaminen paikalle
Joskus nimenomaan kaveripiiri kannattaisi "vaihtaa" - se ei välttämättä ole tukemassa nuorta.
Nuoria tuetaan sekä samalla säilytetään lähisuhteet, eikä arvoteta niitä ammattilaisten näkökulmasta.
Monialaisen yhteistyön merkitys korostuu.
-Miten tämä missäkin toteutettaisiin?
Joskus on parempi, ettei nuoren perhe tai kaverit ole mukana tai tulee mukaan vasta sopivassa vaiheessa.
Voi olla vaikea pitää kasassa koko kuviota ja vaatii työntekijöiltä paljon aikaa
Ei helppo nakki. Vaatii työntekijöiltä melkoisesti ja monenlaista.
Haasteita tuottaa salassapitoasiat?
Vaatii enemmän aikaa, työtä ja haasteita

19. Idea/väite: Nuoren lähiyhteisön eli kavereiden huomioiminen tilanteen selvittämisessä.

Vastaajien määrä: 32

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,19	4	134	0,93

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 18

Vastaukset
Tilanteen mukaan. Yleensä tärkeää.
Kaverit ovat tärkeitä nuorille, joten kannatettava ajatus.
Nuorelle hyväksyntä ikäkavereilta on keskeinen asia kehityksessä. Olisi naiivia olettaa, että niiden merkitys olisi pieni.
Kaverit on perheen lisäksi tärkeimpiä sosiaalisen tuen ja voimavaran lähteitä nuoruudessa. Niin hyvässä kuin pahassa. Kaveripiirien huomioiminen tekee työstä kokonaisvaltaisempaa.
kaverit ovat nuorlle suuressa osassa ja vaikuttavat heihin paljon. Tämän vuoksi olisi hienoa jos työskenneltäisiin laajemmin yhteisöjen ja ystävien kanssa
Tärkeää huomioida nuoren sosiaalinen ympäristö
tutkimusten mukaan parhaat tulokset saadaan vaikuttamalla koko ryhmään -asianosaisiin,
Kaveripiirin vaikutus on suuri sekä hyvässä että pahassa. Tärkeää on selvittää kaveripiirin vaikutus ja sieltä löytyvät voimavarat. Myös kaveripiirin karikat ja niiden selvittämisen on nähtävä enemmän mahdollisuutena.
Kaveripiirin huomioimisella yleensä monipuolisemmat vaikutukset.
-Varmasti antaisi paljon
Sosiaalisten suhteiden ja vertaisryhmän merkitys nuoruudessa tulisi näkyväksi.
Kavereiden jutuista voi avautua jotain, mitä nuori itse ei olisi kertonut tai osannut kertoa. Voi myös paljastua muiden nuorten pulmia, joihin päästään puuttumaan.
Kaveriporukka on usein se voima joka vetää rikosten tielle
Äärimmäisen tärkeää. Onnistuessaan kunnan potentiaali.
Nuorten kohdalla erittäin tärkeää.
Yhteinen aattusten muutos mahdollistaa paremmat yksilön muutokset
Hyvä tutustua lähiverkoston.
yhteisöllinen ote voi tuoda uusia näkökulmia

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
-
Yksilötyössä nuorelle on helppoa sanoa "vaihda kaveripiiriä". Sosiaalityö on yksilö- ja perhekeskeistä. Suuri muutos ja tietenkin vastarinta siihen.

Vaatii monessa sektorissa uudenlaista tapaa toimia, jos otetaan työskentelyn piiriin "vapaaehtoisesti" nuoren kavereita, esim. yhteisen toiminnallisen toiminnan tms yhteydenpitoon mukaan. Laajentaa työmäärää, toisaalta tuo vaikuttavuutta.
Kavereiden merkitys varmasti vaihtelee tilanteesta toiseen, ei ehkä ratkaisu kaikissa tilanteissa?
kaikkien saaminen paikalle
Lojaalisuus. Kaveria ei jätetä hyvässä eikä pahassa.
huomioitava vaikuttavat ympäristöt myös yksinäisten nuorten kohdalla.
-Yksityisyys, tietosuoja, miten toteutetaan? nuoren oma tahto?
Nuoret voivat valehdella tai kertoa muunneltua todellisuutta toisten puolesta tai vastaan.
Aina tuo "ammattitaidon", kohtaamisen taitojen valtava merkitys. Eivät "tietämiset" ja "asiantuntijuudet" auta, suurta sydäntä ja välittämistä, kunnioittavaa kohtaamista, tunnustuksen dialektiikkaa.
Aika, osaaminen, raha
Tietosuoja ja turvallisuustekijät huomioitava työskentelyssä. Ja laajemman verkoston kanssa työskentely vaatii omanlaistaan työtettä ja osaamista.

20. Idea/väite: Kasvatusalan ammattilaisille jo koulutusvaiheeseen saatava pakolliseksi kurssiksi nuorten kohtaaminen ja ymmärtäminen konfliktien ratkaisussa.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4,39	5	136	1,09

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 15

Vastaukset
Hyvä idea!
Ylipäättään murrosiän ymmärtämisessä tuntuu olevan jatkuvasti puutteita. Rajattomuus esim. tulkitaan mt-ongelmaksi. Ennaltaehkäisevällä puolella näiden asioiden parempi ymmärrys varmaan tukisi nuoria ja perheitä.
Ehdoton kyllä!
Todella hyvä.
Useista nuorta kohtaavista ammattilaisista, kuten aineen opettajilta, puuttuu opinnoistaan pakollisia nuoren kohtaamista ja siten opettajat eivät aina havaitse käyttäytymisestä johtuvia syitä tai taustoja.
varmasti auttaa tehtävässä työssä, ajattelen että opintoihin jo kyllä sisältyy tätä

Todellakin. Yleisesti kohtaamiseen ja ymmärtämiseen liittyvää koulutusta pitäisi olla laajasti mukana eri alojen koulutuksissa. Ymmärrys, tietämys, keinovalikoima lisääntyy. Suurin osa oppimisesta tapahtuu itse työssä.
Hyvä, että asiasta koulutetaan.
Tärkeä osaamisalue, jota välillä pidetään alalla itsestäänselvyytenä, vaikka ei sitä ole.
-Kuulostaa hyvältä
Kyllä ja samalla aikuisuuden ja ammatillisuuden määrittelyä sekä oman toiminnan ja asenteiden tarkastelua .
Tätä tietoa tarvitaan aina
KYLLÄ! Tämän eteen taistelen.
Tätä lisää!
Ja sosiaalipuolen, poliisin ja RISEn ammattilaisille myös

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Ehkä kannattaa arvioida kokonaisuutena koulutustarpeet eikä ehdottaa yksittäisiä kursseja.
-
Se tapa, miten aikuisten tulee nuorten kanssa eri tilanteissa toimia, jää käsittelemättä, vaikka ilmiöitä tunnistettaisiinkin.Välineitä käytännön työhön.
Oletettavasti opettajat eivät tule tätä nielemään. Uskoisin, että koulutustarjonnassa muut alat ottais tämän mielellään vastaan.
Ei kai tässä heikkouksia ole, kunhan vaan saadaan eri alojen hopsiin ujutettua, tärkeä asia.
Koulutuksista ei kannata tulla sillisalaattia. Kaikille vähän kaikkea ei toimi. Oppimista tapahtuu erityisesti työelämässä.
Koulutus ei yksin varmaan riitä, tarvitaan jokin käytännön harjoitteluosa aitojen ongelmien ja kohtaamisten parissa.
Haasteena ehkä näiden yhdistäminen, onko mahdollisuus ottaa omiksi kokonaisuuk- siksi.
Opettajien osaaminen.
Voi jäädä pinnalliseksi, mikäli aikuinen ei ole oikeasti motivoitunut haasteista.
Metodologian painotus on vähäistä sosiaali- ja kasvatusalalla
Näitä on vaikea keksiä. Huolestuttavan suurella osalla ammattilaisista ei vaikuta olevan minkäänlaista hajua siitä todellisuudesta, jossa oireileva nuori voi elää. KAIKKI koulut- taminen siihen suuntaan on ensiarvoisen tärkeää.

21. Idea/väite: Pois viranomaisloogisesta työstä kohti nuori- ja perhelähtöisyyttä aidosti.

Vastaajien määrä: 28

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,29	4,5	120	0,81

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 14

Vastaukset
Kyllä, juuri näin, mutta toki tietty "viranomaisloogisuuskin" lienee viranomaistoiminnassa paikallaan.
Rakenteita tarvitaan, vaan tarvitaanko niin paljon? Jo se, että työ muuttuu viranomaisloogiseksi, usein tarkoittaa sitä, että asiakaslähtöisyys on mennyttä.
Päästään tarjoamaan sellaista apua ja tukea, jolle on tarvetta.
kyllä, nuoren ja perheen luvalla ehdottomasti avoimesti ja läpinäkyvästi yhdessä työtä tehden
Tämä on tasapainottelua - mutta ehdottomasti lähtökohta pitää olla nuori- ja perhelähtöisyydessä. Tasapainoa tähän. Järjestelmä ei voi syrjäyttää.
Varmasti nuori- ja perhe tunsivat useammin tulevaisuutensa kuulluksi.
-Sinäänsä hyvä pointti
No näinhän sen pitäisi toimia, muistaa mitä varten palvelut ja viranomaisten työ on olemassa.
Kun perhe saadaan aidosti mukaan on mahdollista saada pysyvämpiä tuloksia.
Asiakasystävällinen palvelumuotoilu.
Miten se tehdään?
Kohtaamiset mahdollistuvat edes teoreettisesti.
Asiakaslähtöinen!
Jos ymmärrän mitä tuolla viranomaisloogisella tarkoitetaan, niin kyllä

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
-
Vaikea muuttaa isoja ja jäykkiä rakenteita. Olisiko aika päivittää niitä kokonaan?
eri sektoriella voi olla vahvoja lainsäädännöllisiä toimintatapoja, joiden muokkaaminen ja uusien käytäntöjen luominen vie aikaa. varsinkin jos edellyttää monialaista yhteistyötä muiden sektorien kanssa

Viranomaislooginen työ on varmastikin muotoutunut tiettyjen syiden takia. Viranomaisvastuu, yhteiset ja tasa-arvoiset linjaukset, työelämän pelisäännöt yms. edelleen olennaisia, tärkeää löytää nuori- ja perhelähtöinen tapa toteuttaa näitä.
aidosti? mitä se on kenellekin, toivon että kollega muistaa antaa rakentavaa palautetta jos joku epäaidosti työskentelee
Tämä lienee jo nyt tavoite.
Työntekijöiden osaaminen rajanvedon ja asiakaslähtöisyyden tasapainottelussa.
- "Viranomaislooginen", voi olla silti nuori ja perhelähtöinen, ne eivät välttämättä pois sulje toisiaan.
Liian epätarkasti esitetty, vaikea ottaa kantaa.
Viranomaislooginen... Sinällään jo haaste ja heikkous ei-viranomaistasolla.
Tätä voidaan mennä lähemmäksi mutta mikä on riittävä?
Puhutaanko ns samaa kieltä?

22. Idea/väite: Palvelut saatava asiakaslähtöisemmiksi byrokratiakeskeisyyden sijaan.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskiahajonta
4	5	4,68	5	145	0,48

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
Liika byrokratia on aina pahasta. Moni ei jaksa "taistella" asiassaan, jos menee liian hankalaksi esim. sote -puolen avun saaminen (odotusajat jne)
Sama asia kuin viranomaisloogisuus. Hienoa, että kahdessa väitteessä sama ajatus!
kyllä tätäkin mutta meillä myös on paljon hyviä toimivia palveluita
"Byroktaattiset" polut on saatava toimiviksi ja päätöksenteko joustavaksi. Joustavuus antaa mahdollisuuden toimia oikea-aikaisesti ja tuki voidaan rakentaa tuen tarpeen mukaisesti.
Asiakkaiden palvelumyönteisyyden lisääntyminen.
-Tämä totta.
Kts. edellinen väite.
Asiakasystävällinen palvelumuotoilu.
Tämä olisi aivan sosiaalityön ytimessä ja asiakkaan edun mukaista.
Kunpa edes osassa näistä upeista väittämistä onnistuttaisiin ja sitä mallinnettaisiin. Kylähän näistä tietoa on, MUTTA käytännön toiminta ei vaikuta kulkevan samansuuntaisesti. Byrokratia kukkii, virka-ajat sen kun tiukkenevat ym.

Asiakas saa tarvitsemansa palvelut helposti
Oltava erikseen päätöksiä tekevät ja sitten jalkautuvat työntekijät - työparityöskentelyä
Nopeuttaa prosessia

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 11

Vastaukset
-
Iso muutos tarvitaan, jopa täydellinen.
Tavoite liian abstrakti. Mahdollistaa että vain todetaan että: "Me ollaan jo"
ysteemi virheistä tulee työntekijöiden raportoida, mahtavatko tehdä niin Asiakasta voi myös kannustaa sen sijaan että pahoittelee kuinka vaikeaa kaikki onkaan
Byrokratiaa pitää olla mukana päätöksenteon tukena.
Tämä voi aiheuttaa pirstaleisuutta joka usein nähdään kalliina ja aikaanvievänä asiana.
Asiakkaan aidot vaikutusmahdollisuudet suhteessa näennäisiin mahdollisuuksiin.
-Lakia ja ohjeistuksia on noudatettava, siksi byrokratia
Jäykkiä ja suuria koneistoja on vaikea ja hidasta lähteä muuttamaan tähän suuntaan.
Mutta miten?
Raha, raha, yhteinen näkemys

23. Idea/väite: Systemaattinen, puolistrukturoitu arviointi jo varhaisessa vaiheessa ja muiden toimijoiden konsultointi moninäkökulman saamiseksi (nuoren vahvuudet/riskit/huolet).

Vastaajien määrä: 28

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,54	5	127	0,64

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 16

Vastaukset
Vaikuttava työskentely voi pohjautua vain systemaattiseen arvioon, missä asiakas itse on ollut osallinen.
Todella tärkeää! Moniammatillisuuden tärkeyttä ei voi vähätellä.
Upea ajatus, miten päästään riskiehkäisevästi puuttumaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

todella hyvä idea, jos tämän saisi tehtyä jotenkin nuorelle mielekkäällä tavalla ja oikeassa kohdassa.
Kyllä, moniammatillinen työ ja laaja-alainen tilannearvio tasalaatuisuus ja suunnitelmallisuus
Varhaisen vaiheen puuttuminen ehdottoman tärkeää. Puuttua kanttaa jo alaluokilla tai hyvin varhaisessa vaiheessa, jolloin on mahdollista toimia ennen isompia pulmia. Ehdottomasti ennen nuoruusikää tapahtuvaa arviointia.
Monipuoliset näkökulmat asiakkaan tilanteeseen jo varhaisessa vaiheessa -> laajemat reagointi mahdollisuudet.
-Varhainen arviointi ja sen myötä mahdollisten tukitoimien lisääminen ajoissa, voi ennaltaehkäistä ongelmia/haasteita tulevaisuudessa
Tasalaatuisuus ja asiakkaan elämän eri osa-alueet tulevat huomioiduiksi.
Mukaan myös nuoren ja perheen arvio tilanteesta.
Mitä aikasemmin saamme kasaan ison kuvan nuoresta ja hänen tilanteesta, sitä paremmin voimme auttaa ja tukea hänet.
Kuka tekee ja missä? Ketä kootaan yhteen?
Esimerkiksi Rikosseuraamuslaitoksen osaamisen hyödyntäminen jo ennen Risen asiakkuutta. Jolloin ennaltaehkäisyä voidaan toteuttaa.
Tämä pitäisi aloittaa jos neuvolassa ja jatkuu läpi nuoruuden
Me X-hankkeessa testamme nyt sitä Xx- arviointimenetelmää. Toivottavasti sitä ja sen toimivuutta joku meidän kanssa arvioisi
Tiedonkeruu systemaattisesti on oiva mahdollisuus

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
-
Haasteena monialaisen yhteistyön tehostaminen.
Jos luottamusta nuoreen ei ole, voi olla turhaa kerätä varhaisessa vaiheessa lomakkein tietoa. Palvelujärjestelmän pyönteissä olevat nuoret ovat myös tottuneet viranomaislähtöiseen työskentelyyn, joten tämä voi myös heikentää luottamuksen rakentumista, ellei toteuteta hyvin nuorisolähtöisesti
voi olla hankala kerätä tietoa, pitää aina muistaa kysyä nuoren ja perheen lupa
Nuoruusikä - puuttua pitää jo ennen tätä ja arvioida riskejä.
Jatkuvat, luonnolliset kohdat arvioida tarpeen, eivät yksittäiset arviot.
Pirullisten ongelmien kanssa struktuuri voi olla turhan jäykkä. Toisaalta se ohjaa toimimaan.
Missä yhteydessä arviointi tehdään ja kenen vetämänä?

-Kuka tekee ja keillä osaaminen? -resurssit?
Arki ja hässäkkä haasteena.
Missä toteutetaan ja kenen toimesta? Vai yleisesti kaikissa palveluissa?
Raha, tahto, ihmisten vahva tietosuoja
Hyvä idea mutta vaikea ehkä toteuttaa?

24. Idea/väite: Toimivien, tutkittujen menetelmien opettaminen nuoren kohtaamiseksi ja muutosmotivaation tukemiseksi.

Vastaajien määrä: 28

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,32	4	121	0,72

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
Varmasti tarpeellista itse kullekin taholle!
Tärkeää.
Erinomaista. Kompleksissa tilanteissa ei tutkimus auta niin paljon kuin kokemus.
Hyvä idea, hyvät käytännöt jakoon mahdollisimman laajasti eri sektoreilla, erityisesti niille jotka työskentelevät rikosoireilevien nuorten parissa
hyvä idea täydennyskoulutukseksi pitää aina pysyä ajan tasalla ammatillisesti ja tarkastella voisiko jotakin tehdä paremmin,
Parhaimmillaan tätä voisi opettaa käytännön kentällä esim. työparityöskentelyn avulla. Teoria ja käytäntöä - parasta, kun nämä kohtaavat = oppiminen, menetelmien haltuunotto
Oireilevan nuoren kohtaaminen vaatii aistiherkkää kohtaamista ja pitkä jänteistä etenemistä. Kaikki lisäkoulutus tällä saralla tarpeen varsinkin toimivia käytänteitä hyödyntäen.
-Hyvin tärkeää! -Motivointi osaksi ammattilaisten työtettä mm. sosiaali- ja terveysalalla, kouluissa yms.
Sen pitäisi olla jatkuva oppimisprosessi, koska myös nuoriso, jonka kanssa työskentelemme, muuttuu.
Tutkittu tietoa ja hyvät asiakastyön menetelmät olisivat tärkeä osata ja valitettavasti niitä ei tällä hetkellä hirveän hyvin osata.
Tutkitut menetelmät tärkeitä, pelkkä mutu ei riitä! Huom vaikuttavuus! Monissa paikoissa ei kokemukseni mukaan osata motivoida nuorta muutokseen, pelkkä

tsemppaaminen tai nuhtelu ei ole avain onneen tässäkään. Rikosseuraamuslaitoksessa motivoivaan keskusteluun koulutetaan koko henkilöstö.
Loistavia väitteitä, pakko vain hyppiä jo pohtimattakin eteenpäin. 54 väittämää on paljon. :) Vastaukseni tylsiä; täysin samaa mieltä tähän mennessä aika lailla kaikesta.
Motivoiva keskustelu ja dialogisuus - joku voisi niiden toimivuutta arvioida esim. meidän RIKO-hankkeessa.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 8

Vastaukset
Mikä auttaa -raportin (Tarja Heino) yksi johtopäätös oli, että yksittäistä kaikkeen sopivaa menetelmää ei ole, mutta tarvitaan dialogisia tiloja auttamiseksi
Kuka organisoii?
Lukittaudutaan vain tutkittuun tietoon, mikä ei auta haastavimmissa tapauksissa.
Tilannetaju, sensitiivisyys, oikea-aikaisuuden tajuaminen ei aina ole tutkittu menetelmä. Paljon on myös kokemustietoa, jolla on annettavaa ammattilaisten koulutuksiin. esim. Miten saada luottamus, jotta toimivat menetelmät / hoidot voivat toimia.
ei voi koko ajan muuttaa menetelmiä ja juurruttaa uusia tapoja
Menetelmät tulee ja menee. Koulutus on tärkeää, mutta vielä tärkeämpää on saada siirrettyä sitä laajalla trintamalla käytäntöön.
Vaatisi muutoksia jo esimerkiksi sosiaalityön koulutukseen.
Menetelmien opettaminen nuorelle vai ammattilaiselle? Vai molemmille?

25. Idea/väite: Johtajille myös valmennusta, jotta uskaltavat luottaa työntekijöiden kykyyn johtaa itseään ja tehdä rataksuja luovasti, vaikka se ei olisi perinteisen ko. organisaation rakenteille tyyppillistä. Uskoa siis ihmisiin.

Vastaajien määrä: 30

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,33	4	130	0,71

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 17

Vastaukset
Itselläni hyviä kokemuksia dialogisesta valmennuksesta.
Kyllä, juuri näin!
Tärkeää
Tämä on tärkeä. MMikäli työntekijällä ei ole täydellistä tukea, jää työskentely astelle, jossa ei tehdä virheitä. Eli puolitiehen.

Johtamisesta lähtee se, miten työntekijät uskaltavat toimia työyhteisössä. Todella tärkeä idea.
Itseohjautuvuudessa paljon mahdollisuuksia.
Työ puhuu puolestaan, luottamus syntyy hyvästä työstä. samoin usko oman organisaation toimintaan. Hyvä johtaja antaa työntekijöille tilaa olla luova ja innovatiivinen.
Johtajuus on kaiken a ja o. Johtajalla pitää olla selkeä visio siitä, mitä kentällä tapahtuu. Ilman johtajuutta asiat ovat yksittäisten ihmisten yrityksiä vaikuttaa. Jaettua johtajuutta korostaisin - esim tiimijohtajuutta.
Johtajalla on ratkaiseva merkitys työyhteisön kehittämis ja kokeiluhaluuteen. Tärkeä asia!
Merkittävä tekijä organisaatioiden toimintojen kehittämiseksi ja tehostamiseksi. Vielä liian monella taholla on vaikeaa päästää vallankahvoista irti. Taustalla usein epävarmaa johtamista.
Vastaa tämän päivän haasteisiin / tarpeisiin.
Kyllä juuri näin ja myös työntekijälle oikeus konsultoida myös johtajaa.
XY-johtamisen teorian / johtajatyyppeiden ymmärtämisen tärkeys.
Toivoisin sen olevan jo näin?!
Jaettua johtajuutta, rohkeutta toimia. Yhteisöjen toimintakulttuurien rakentumiset kannustaviksi ja myönteisviritteisiksi.
Luovuus ja kokeilukulttuuri
Kaupunki-organisaatiot liian jäykkiä. Isot henkilöstömäärät ja jouduttu tekemään rajoituksia esim. toimintaan käytettävien rahojen käyttöön. Pitäisi olla joustavuutta!

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 11

Vastaukset
Uskon, että työntekijöihin luotetaan paljonkin. Yhteisen ymmärryksen muodostaminen on haastavaa vaatimuksista ja mahdollisuuksista, jotka organisaatiot muodostavat.
-
Johtaminen on vaikea ala. Siihen tulisi myös miettiä jotain uutta. Miksi koulun rehtori on lähes aina opettaja ja yläkoulussa aineopettaja. Mitä jos koulua johtaisi sosiaalialan ammattilainen? Joskus asiat ovat niin selkeitä, ettei niitä ymmärretä kyseenalaistaa lainkaan.
Johdossa usein vieraannutaan todellisuudesta ja alati muuttuvasta kentästä. Vaikka johto olisi ollut aiemmin kentällä töissä, niin aika muuttuu ja toimistossa taantuu
Itsensä johtamisen ja luovien ratkaisujen vastapainona myös vastuun aitoa antamista, vallan ja vastuun kuljettava tasapainoissa.
toivoisi että aina ajateltaisiin ihmisistä lähtökohtaisesti hyvää

Johtajien pirstaloitunut työkenttä. Tehtävien siiloutuminen. Johtajilla ei yksinkertaisesti ole aikaa kaikkeen koulutukseen. Priorisoinnin pulma.
Työntekijät ovat erilaisia. Jossain menee kultainen keskitie.
Joku jehu tulee aina kitisemään, mutta muutosvastarintaa löytyy aina myös johtopuolelta.
Johtajalla on usein kokonaisvastuu - joten tässä kin pitäisi olla aika tarkat vastuiden määrittelyt?
Mitä isompi organisaatio niin sitä huonommin tämä toimii.

26. Idea/väite: Vanhempiin ja luonnollisiin verkostoihin (kuten kaveripiiri) vaikuttamisen lisääminen.

Vastaajien määrä: 32

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,41	5	141	0,71

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 10

Vastaukset
Tärkeää. Tätä tehtävä mahdollisuuksien mukaan riittävästi.
Juuri näin.
Nuoren kanssa työskentely pitäisi aina lähtökohtaisesti olla myös perheen kanssa tehtävää työtä. Perhesuhteen vahvistamista/korjaamista, tukea myös vanhemmille ja muille sisaruksille.
kyllä, aina vanhemmat mukaan jos vaan tarve vaatii ja kaverit myös Kaveripiirissä voi tarvita samaa apua hyvä kertautuu monelle nuorelle
Tämä on tullut jo aikaisemmin. Kaveripiiri on tärkeässä roolissa sekä hyvässä että pahassa. Tähän kannattaa ehdottomasti vaikuttaa.
-Kyllä
Hieno, systeminen ja sosiaalisten suhteiden merkityksen ymmärtävä näkökulma.
Vanhempiin vaikuttaminen erityisesti erityisen tärkeää, tutkimusten mukaan varsinkin biologisilla vanhemmilla suuri rooli.
Nuori ei ole yksin.
Avainjuttua. Vanhemmuuden tukeminen oikeasti jo perheneuvoloista lähtien. Myöhäistä lähteä mukaan vaikeuksissa, jos riskit ovat näkyneet jo ylisukupolisesti.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 6

Vastaukset
-
Tämä on valovuoden päässä todellisuudesta. Vaaditaan mittava määrä muutosta asenteisiin ja rakenteisiin, että päästäisiin kunnolla toteuttamaan. Pilotoidaan monessa paikassa, mutta ei ota juurtuakseen mihinkään.
kaikkien paikalle saaminen
Kaveripiirille ollaa lojaaleja ja sitä on vaikea esim vaihtaa. Kavereiden vaikutus voi olla lopulta aika vähäinen hyvässä?
Riittääkö motivoitunutta henkilöstöä ja rahaa tähän+
Kaveripiiriin voi olla vaikea "vaikuttaa"

27. Idea/väite: Palveluiden alkamisen aikaistaminen ja kynnysten madaltaminen. Esim. perhetyö mahdolliseksi perheelle, vaikka nuori olisi jo muussa palvelussa.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,32	4	134	0,7

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset
Kyllä! Varhainen puuttuminen on ihan Super tärkeää! Ja kaikki mahdollinen tarvittava tuki käyttöön tarvitseville.
Aikajanan muuttaminen oikea-aikaisemmaksi! Hyvä idea.
Kyllä, perheille lisää tukea, nuori kuitenkin esim. sijoitettuna palaa jossain vaiheessa perheeseen
Tärkeä väite. Tätä sivuttiin jo aikaisemmassa kysymyksessä.
Uskon, vähentävän kalleimpia intervention keinoja.
-Tämä olisi varmasti hyvä asia
Kaikki konstit käyttöön! Miten nämä oikeasti jalkautetaan kaikkialle? Asennemuok-kausta, ymmärryksen lisäämistä, työntekijöiden jaksamisen tukemista.
Vahvistetaan niitä jotka pystyvät vahvistamaan itse asiakasta
Ylipäänsä perhe unohdetaan, kun nuori on sijoitettu. Perhetyötä pitäisi tehdä intensiivisesti myös sijoituksen aikana. Nuori oireilee lopun ikäänsä huonoja suhteitaan vanhempiensa - niihin on satsattava!

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 8

Vastaukset
Tämä on hyvä ajatus, mutta ensiksi haluaisin tietää mitä perhetyöllä tässä tapauksessa ymmärretään ja mitä tavoitteita sille asetettaisiin; kuka sitä tekisi? Eikö kaikessa palvelussa tulisi olla perhetyö osana?
-
Rakenteisiin pitää saada ravistelua ja myös erilaisten laimaantumisajatteluun. esim. lastensuojeluasiakkuus ei ole huono asia. Tämä ajattelumalli on vahvasti myös kouluissa ammattilaisten parissa. "Viimeinen keino" kuten Olli Luukkainen MTV3 uutisissa 16.2. totesi.
Usein ajatellaan että esim. psykiatria tai lastensuojelu voisivat tahoillaan ratkaista jonkun ongelmat mutta kokonaisuus vaatii usein koko perheen työskentelyä
Tämä vaatii perheiltä ja toimijoilta siotutumista.
Asiakkuuksien suunnittelu ja organisointi korostuu.
Raha ja henkilöstö
päällekkäinen työ

28. Idea/väite: Turvallinen oppimisympäristö kaikille.

Vastaajien määrä: 32

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4,69	5	150	0,86

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 14

Vastaukset
Todella tärkeää! Koulumaailmassa sattuu ja tapahtuu nyt niin paljon, että opettajien energia kuluu paljon järjestysmiehenä toimimiseen.... Kouluihin tarvitaan lisää puuttumiskeinoja / malleja ja lisää aikuisia!
Mikäli tämä saataisiin toimimaan, uskoisin, että suuri osa tuen tarvitsijoista ei joutuisi raskaimpien toimenpiteiden kohteeksi. Olisi ehkä merkittävin yksittäinen teko suomalaisessa järjestelmässä syrjäytymisen ehkäisyssä.
ryhmäyttämistä, taitoja ja osaamista oppimisympäristön luojilla eli opettajilla, yhteistyöverkostojen kanssa ketterää toimintaa.
Turvallisuus ennen kaikkea.
Tämä on koulun tärkein asia. Turvallinen oppimisympäristö hyvin monipuolisesti ajateltuna antaa oppilaalle ja koulun aikuiselle parhaat edellytykset edistyä. Ihan jokaiselle. Ei vaan oppilaille. Turvallisesta oppimisympäristöstä hytyy ihan jokainen, ei vain ne joilla on pulmaa. Niin levottomat kuin arat. Kaikki lähtee turvallisuudesta fyysisesti, psyykkisestä, sosiaalisesta ja pedagogisesta turvallisuudesta.
Koulussa nuorella vertaisryhmä, joka pystyy nuorta ohjaamaan hyvään tai huonoon. Fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallisessa ympäristössä lapsi ja nuori vahvistuu

hyvään suuntaan. Ja jos ongelmia tulee, niin nuorella lähellä aikuisia, jotka voivat auttaa ja joihin lapsi tai nuori luottaa.
koulupudokkuuden ja syrjitymisen vähentyminen.
-Tärkeä turvata tämä oppilaille
Vahvistamalla kaikkien hyvinvointia parannetaan myös reunoilla olevien tilannetta. Satsaamalla suureen massaan vähennetään polarisaatioon kohdistuvaa fokusta.
kyllä ja miten se tehdään:)
Hieno periaate
Kouluissa on tällä hetkellä liikaa väkivaltaa jonka toistumiseen saman tekijän toimesta ei koulussa pystytä kunnolla puuttumaan ja laki mahdollistaa väkivaltaisen oppilaan olemisen koulussa todella pitkään.
Ei voi liikaa korostaa! Vain turvallisuuden tunteessa voi oppia ja voida edes joten kuten hyvin.
Kouluille saatava muita ammattilaisia, jotka auttavat konfliktien ratkaisuisa jne.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Mistä lisäresurssit?
Koulut eivät ole valmiita tähän. Tämä tarvitsee alkuun resursseja ja opettajien täydennuskoulutusta.
Mitä tämä tarkoittaa? Jää helposti abstraktiksi
Turvallisuudesta pitää enemmän puhua ja pitää matalaa kynnystä kaikelle puuttumiselle mikä uhkaa turvallisuutta
Miten tätä mitataan? toiselle turvallinen ei ehkä ole sitä toiselle?
Tässä on paljon tehtävä toimintakulttuurien näkökulmasta. ihmiset ajattelevat eri tavalla turvallisuudesta.
Turvallisen oppimisympäristön haastaa tällä hetkellä some, jossa nuorten vuorovaikutus tapahtuu "piilossa ja näkymättämissä".
Pysyviä hyviä käytänteitä kouluihin ja opettajakoulutuksien muokkaaminen kasvattaja-osaamista vahvistavaan suuntaan.
Pystytäänkö luomaan aidosti - kaikille tarkoitettu malli vrs. yksilölliset haasteet / tarpeet - nähdäänkö niitä. Eli riippuu toteutusmallista. Ajatus itsessään hyvä, mutta jää vielä vähän yleiselle tasolle.
Liian vähän henkilöstöä eli kouluihin, joissa paljon pulmia monialaisia toimijoita osaksi kouluarkea. Osa koulutiloista ja ei tue erilaisia toimintatapoja.
Tarvii kyllä täsmennystä siitä, mitä oikeasti tarkoittaa.
Turvallisuus tulisi määritellä tarkemmin tässä
Miten?

29. Idea/väite: Aikaa rakentaa luottamusta.

Vastaajien määrä: 32

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,81	5	154	0,54

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 15

Vastaukset
Luottamus ei synny hetkessä, sen luominen vaatii aikaa. Hötkyillä ei kannata.
Luulisi, että tämä on jo ymmärretty. Luottamukselliset suhteet nuoreen ja perheeseen ovat selkein askel parempaa tulevaisuutta matkatessa.
tärkeää
Ei saa olla kiire - ihmisten kanssa työskentely on pitkäjänteistä hommaa.
Luottamus on pohja yhteistyölle ja muutokselle, ja sen luomiselle on oltava aikaa.
totta. Kaikkeen työskentelyyn tulee panostaa aikaa luottamuksen saavuttamiseksi ja tulosten aikaansaamiseksi. jo pienikin muutos voi olla merkittävä ja pos.tuloksista tulee aina antaa pos. palautetta
Vain luottamukselle voi rakentaa. Tässä tarvitaan aikaa ja mahdollisuuksia edistyä pienin askelin. Sisältää ajatuksen siitä, että ei ole kiire mihinkään vaan vähäiosempikin riittää alkuun.
Kohtaaminen on ainoa tapa rakentaa luottamusta ja yhteistyötä ja siihen pitää resursoida. Kuinka paljon meillä oikeasti on aikaa yksittäisen asiakkaan kohtaamiseen kaiken palavereiden ja papereiden kirjoittamisen ohella?
Luottamukselle rakentuu asiakassuhde, jonka varassa muutoskin on mahdollinen.
Aika on kultaa.
Aika ja asenne tärkeimmät, ihan sama mitä luodaan.
Tässä ollaan hyvän asiakassuhteen ytimessä.
Kunpa tätä jostain löydettäisiin kaikille sektoreille! Kouluissa olisi kohtaamisen mahdollisuudet, mutta hektinen arki ymmärrettävästi estää, vaikka olisi tahtotilaakin. Ponnisteltava tämän eteen kaikkialla!
Tämä on se tärkein kulmakivi kyseisen asiakasryhmän kanssa työskentelyyn!
Asiakkaan päätöksistä vastaavan työntekijän rinnalle jalkautuva työntekijä / ammatillinen tukihenkilö. Rakenteet kuntoon miten tukihenkilöitä rekrytään, koulututetaan ja työnohjetaan.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Aina ei ole tarvittavaa aikaa rakentaa luottamusta.
Viranomaisloogisuus. Myöskään palveluita ei koeta palveluiksi vaan rankaisemiseksi. Paljon on muututtava.
onko tähän resrusseja? Mennäänkö yleisesti liian nopeasti asiaan, mikä karkottaa asiakkaita.
jos on harvakseltaan tapaamisia ja työntekijät vaihtuvat
Mistä aika ja tahtotila.
Resurssipula ja osa meistä varmaan tekee töitä mielummin papereiden kanssa kuin asiakkaiden. Eli pitää löytää myös oikeat ihmiset hommiin.
Aikaa ei löydy.
"Tyhjän näköinen aika" tulee helposti täytettyä erilaisilla tavoitteilla - pitää osata perustella ja pitää kiinni siitä, että se aika todella on käytettävissä.
Usein aika on se, mitä meillä ei ole. Usein tilanne on jo kriisistynyt ja pitää toimia nyt.
Työntekijöitä ei ole tarpeeksi eikä aikaa. Vaatii suurta rakenteellista muutosta.
Raha, tahto, ymmärrys, aika
Työntekijät vaihtuu

30. Idea/väite: Aito, arvostava kohtaaminen jokaiselle, myös haastavalle nuorelle.

Vastaajien määrä: 32

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
4	5	4,94	5	158	0,25

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
Hyvä lähtökohta. Toki jos nuori räyhää ja rellestää ja on vaikka päihteissä, on em. kohtaamista mahdotonta järjestää. Asiaan kannattaa palata, kun nuori on rauhoittunut. Luottamuksen muodostuminen vie aikaa.
Peukku
<3
He sitä eniten tarvitsevat
anna hyvä esimerkki kunnioita aina toista hyvässä mielentilassa nuori voi ajatella ja kuulla ja tulla myös itse kuulluksi kun hetki houkuttaa puhumaan

Arvostava kohtaaminen on jokaisen oikeus. Haastava nuori kannattaa kohdata arvostavasti. Mitä haastavampi sen tärkeämpää.
Luottamusta rakennetaan, jos haastavassakin tilanteessa pystytään nuori arvostavasti kohtaamaan. Pitäisi konkreettisesti harjoitella, miten reagoida arvostavasti kun nuori vastaa esim. rumasti tai yrittää satuttaa. Mitä vaihtoehtoja silloin aikuisella on?
Nuorten luottamus aikuisiin ja palveluihin.
-Tietenkin
Noh, aitoa arvostusta ja huomiota tarvitsee jokainen - ihminen elää ja kehittyy sosiaalisissa, vastavuoroisissa suhteissa. Nuoret erityisesti.
Kyllä ja uskallus laittaa rajoja, silloin, kun niitä tarvitaan.
Sen kyllä huomaa, jos toista ei arvosta. Tekoa ei tarvitse hyväksyä, jotta voi työskennellä nuoren kanssa ja silti kunnioittaa häntä ihmisenä.
Voivoi, juuri näin! Hän, joka on ehkä vähiten saanut, tarvitsee eniten, kun oireilee. Lämpöä, hyväksyntää, hymyjä, myönteistä ohjausta ja malleja soveliaasta.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset
Joka tilanteessa, esim. poliisitoiminta, ei ole mahdollista, jos nuori on aggressiivinen ja päihtynyt. Tietyt virkatoimet täytyy hoitaa joka tapauksessa. Toki perusteellisemmat keskustelut yms. kannattaa jättää myöhemmäksi.
Ajanpuute ja viranomaisrakenteellisuus esteenä.
tarvitaan pitkäjänteisyyttä ja työntekijä ei voi olla väsynyt ja kynnistynyt työhönsä
Pelko kohtaamiseen. Selän kääntäminen tilanteille.
Tilanteet ja nuoret erilaisia, eli keinovalikoiman haastaviin tilanteisiin pitäisi olla laaja. Varmasti kokeneilla työntekijöillä olisi näistä esimerkkejä.
Tulee toteutua läpi palvelurakenteiden.
Miten ymmärrämme sanaparin haastava nuori - eivätkö he juuri haasta meitä olemaan paras mahdollinen versio aikuisuudesta.
Mistä saada tätä ymmärrystä toimijoille? Miettimällä omia oireilevia läheisiä? Kaikki nuoret yo-opiskelijat eivät esim. keksi lähi- tai tuttavapiiristään yhtään nuorta, jolla olisi vaikeaa... Ihmeellistä.
Työntekijät on uupuneita

31. Idea/väite: Vastuu muulle kuin järjestelmälle (prosessin johtaminen).

Vastaajien määrä: 22

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4,18	4,5	92	1,05

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Kyllä. Hyvä johtaminen ja selkeät toimintamallit ovat tärkeitä!
Jokaisella sijoitetulla tai raskaimmissa palveluissa olevalle nuorelle ja perheelle tulisi olla vastuullinen työntekijä, joka tuntee tilanteen hyvin ja pitää tilannekuvaa yllä.
perheillä tulisi olla tiedossa nimetty henkilö keneen voij olla yhteydessä ja joka auttaa byrokratia viidakossa.
asia kuuluu kaikille
Tästä oli aikaisemmin. Prosessinjohtajuus pitää olla. Pysyvyyttä, vastuunottoa, vastuunkantoa laajalla rintamalla johtuuden ja prosessinjohtuuden kautta.
Helposti haastavan lapsen kanssa annetaan vastuu järjestelmällä eli ei kenellekään. Jotta lapsen asioita saataisiin vietyä eteenpäin, niin sitä prosessia on jonkun johdettava aktiivisesti.
Vastuu ei ole liian kaukainen.
Asiakaslähtöisyys - yhden henkilön kanssa toimiminen sen sijaan, että pitää asioida useiden instanssien kanssa. "Yksi numero riittää."
Määriteltävä prosessin kantajien ja johtajien roolit ja vastuut sekä muut raamit. Jaettu johtajuus saattaisi olla mahdollista.
Vastuu myös nuorelle ja perheelle. Emme voi elätä niiden puolesta.
Järjestelmät ovat yhtä huonoja vastuun kantajia kuin "kaikkien vastuut" ja "yhteiset vastuut". Uuh taas.
En ymmärrä mitä tarkoitetaan järjestelmällä..... onko se muuta kuin sen työntekijät?

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
En ymmärrä ideaa. Ei prosessia järjestelmä johda vaan esim. lastensuojeluprosessia johtaa lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä.
-
Rakenteissa sudenkuoppia. XXXn esimerkki, miten vastuu jäänyt järjestelmälle. Nyt poliisi tutkii tilannetta ja yrittää etsiä virkavirheitä. Tässä vaiheessa sen pitäisi olla jo ilmeistä. Mutta ei ole, kun vastuu onkin siirtynyt ihmisiltä järjestelmälle.
Onko meillä työpaikkoja, joissa viihdytään niin pitkään, että pitkäaikaiset ihmissuhteet muodostuu? Pitäisi olla esim. palkkiojärjestelmä, kun sitoutuu työhön ja kehittää sitä edelleen. Työhyvinvointi on perusta sellaisille työntekijöille, jotka jaksavat rakastaa ja välittää lapsista. Palkkataso ei useinkaan motivoi pysymään "rivityöntekijän" työssä pitkään.
joillakin viranomaisilla on erilainen vastuu jo ammatissa toimimisen vuoksi
Kuka ottaa koppia?

Kuka ottaa vastuun?
Kunhan ei lapselle/ nuorelle.
En ymmärtänyt väittämää.
Vastuuta kokonaisuudessaan en ottaisi pois vaan muistuttaisin kutakin prosessissa olevaa toimimaan niiden mukaan. Prosessinjohtajan tehtävä on sitten koordinoita näitä. Hiustenhalomista, mutta jos sanotaan, että me otetaan jotain vastuullemme, saattaa se saada aikaan sen, että joku lopettaa työskentelyn ja viime kädessä asiakas kärsii.
Kenelle? Kuka muu voi ottaa vastuun esimerkiksi lakisääteisen palvelun toteuttamisesta kuin virkamies?
Mitä asialla tarkoitetaan?

32. Idea/väite: Perheiden (ja sisarusten) mukaan ottaminen työskentelyyn helpottaa työskentelyä ja lisää onnistumisia.

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
0	5	4,14	5	120	1,22

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset
Aivan varmasti juuri näin!
Näinpä
kyllä, tapauskohtaisesti
Käsitelty aikaisemmin. Ilman muuta perheet mukaan.
Kokonaisuudet kantaa.
-Kyllä varmasti näin on
Perhe nuoren ensisijainen kasvuympäristö, resurssien mahdollistaminen perheelle auttaa myös asiakasta. Liikuttamalla yhtä osa-aluetta vaikutetaan koko systeemiin.
Parhaassa tapauksessa kyllä, mutta oikea-aikaisesti tämäkin.
Todennäk. näin

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 7

Vastaukset
Onko tähän aina aikaa ja resursseja?
Samankaltaisia väittämiä ollut jo muutama. Haasteet ovat rakenteellisia ja niitä pitää melkoisesti ravistella, että ymmärrettäisiin kenen vuoksi teemme töitä.

perheen yhteinen halu ja jaksaminen tulee huomioida
Ollaanko avuntarpeesta samoilla linjoilla?
Tämä ei aina välttämättä toimi toivotulla tavalla tai voi myös vaikeuttaa tai estää nuoren edistymistä.
Perheet ovat erilaisia. Pitää tietää mistä aloittaa milloinkin
Mikäli täysi-ikäinen nuori, haasteena salassapitovelvollisuudet.

33. Idea/väite: Kokemusasiantuntijoiden mukanaolo peruskouluissa ja nuorisotaloilla yms. vähentäisi nuorten rikoksilla oireilua ja kiusaamista.

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4	4	116	1

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
Mahdollisesti. Mutta kokemusasiantuntijoiden "seulonta" tehtävään on huippu tärkeää; että tyyppi on oikeanlainen ja oikealla asialla.
Uskon myös vahvasti näin.
jes. ja tekee kohtaamisesta tasa-arvoisempia. vähentää stigmaa ja lisää nuorisolähtöisyyttä
kyllä, ovat uskottavia ja hyviä tässä työssä viranomaisten rinnalla
Kokemusasiantuntijoita (koulutettuja) pitäisi saada ennaltaehkäisevässä mielessä kouluille ja nuorisotaloille. Ei vain silloin kun on tilanne päällä. Kokemusasiantuntijoita voisi olla myös kohdennetusti tarvitseville nuorille.
Varmasti tavoittaisivat oireilevia nuoria hyvin.
-Kuulostaa hyvältä idealta ja nuorisolähtöiseltä.
Kynnyksettömyys, vaikuttavuus, tilanteen varhainen tunnistaminen.
Kohdennettuna tai oikea-aikaisena tilanteen mukaan.
Vaikea ottaa kantaa, mutta tätä olisi hyvä testata ja tutkia!
Tähän väitteeseen tarvittaisiin tutkimusta. Riittääkö pelkästään kokemusasiantuntijan läsnäolo?? Mikä rooli ko hlöllä siellä olisi?
Jos hyvin suunniteltu niin kokeilemisen arvoinen
Tuota kokemusasiantuntijuutta pitäisi arvioida, että mihin heidän apunsa on ok ja milloin ei.
Selvittää myös sitä, että miten heitä pitäisi kouluttaa - ottaa huomioon kohderyhmä ikä ja kehitysvaiheet yms. Kaikki ei sovi kaikille. Kenellä on heidän toiminnastaan riittävästi tietoa ja kuka osaa heidän työtään ohjata.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 10

Vastaukset
Tässä on myös riskinsä, jos kokemusasiantuntijaksi valikoituu vääränlainen henkilö ja viesti tulee väärin läpi joko tahallaan tai tahattomasti.
Pystyykö työntekijät ottamaan kokemusasiantuntijan kolleegakseen vai mahtaako siitä tulla omia ongelmia?
kokemusasiantuntijoiden tulee olla koulutettuja ja heidän oman tarinansa riittävältä osin käsitelty. työntekijöiden tulee kuitenkin ymmärtää kokemusasiantuntijuuden keskenäisyys ja mahdollistaa sen kehittymistä turvallisessa työyhteisössä jossa aikaa ja tilaa myös reflektoinnille.
heitä ei tule työllistää vaan myös kouluttaa työhön ja antaa työntekijän etuudet
Kouluja ja nuorisotiloja on paljon. Kokemusasiantuntijoita vähän.
Yksioikoinen idea. Joidenkin kohdalla varmasti. Mielummin laaja-alaista näkökulmaa kouluun ja vapaalle.
-Onko tutkittua näyttöä, että vähentäisi rikollisuutta?
Jos ei ole johdettu oikein, katastrofin ainekset
Saattaa toimia päinvastoin kuin tarkoitus. Nähdään että minä voin tehdä rikoksia ja istua vankilassa ja aikuisena minulla menee silti ihan hyvin
Vaarana myös ihannoiti tai käsitysten vääristäminen huonoon suuntaan. Oltava tarkka kokemusasiantuntijan tavoissa lähestyä. Vaikka nyt on hyvin, on matka voinut olla kuolemaakin lähellä, ja kaikki eivät selviä.

34. Idea/väite: Terveysongelmien aktiivinen etsiminen ja poissulkeminen oireilun taustalta (nepsy, kehitykselliset seikat, keskittyminen jne.) sekä tarvittava hoito.

Vastaajien määrä: 28

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,64	5	130	0,62

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 14

Vastaukset
Tärkeää! Lapselle / nuorelle olisi aina pystyttävä tarjoamaan juuri hänen tilaansa vastaava hoito.
Monesti esimerkiksi rikoskierteen voidaan sanoa olevan enemmän oire kuin sairaus. Psykososiaaliset syyt suuressa roolissa, joten esim sijoituksessa lastensuojelulaitokseen tulisi ottaa terveydentila paljon paremmin huomioon kuin tällä hetkellä ja sijoittaa lapsi sellaiseen paikkaan, jossa hänen terveydentilansa tulee riittävästi huomioitua.

Hyvä idea. Ja tämä olisi syytä tapahtua varhain, nepsyt/käytöshäiriöt tunnistetaan varhain, mutta osataanko niitä hoitaa ja antaa riittävää tukea tarpeeksi varhain.
kyllä, diagnoosi auttaa selvittämään joitakin asioita esim. käytöstä mutta ei selvitä koko ongelmaa. Tarvitaan kaikkia toimijoita yhdessä
Tutkimukset jo perustasolla varhaisessa vaiheessa.
Tosi tärkeässä osassa. Valitettavasti tämä kestää pitkään (jonot) ja monen lapsen tilanne ehtii mennä huonompaan suuntaan, kun tutkimuksia ja tuloksia odotellaan. Pitäiskö kokonaisarvion perusteella olla mahdollisuus nopeuttaa tutkimuksia?
Tasalaatuisen palvelun oikeus.
Nuoren kokonaistilanteen huominen. Terveysongelmien oikeanlainen hoito voi katkaista negatiivisen kierteen.
-Ehdottoman tärkeää
Ihmisen kokonaisuuden ymmärrys.
Tärkeää. Ei kuitenkaan saada mennä sairaus edellä, mutta asian selvittäminen ja selvitäksen mahdollistaminen tärkeää.
Nuoren ymmärrys itseä kohtaan lisääntyy ("en olekaan tyhmä"). Perhe saa tukea.
Ja tähän vaaditaan toimivaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.
Nuoren tilanteen arviointiin pitäisi aina liittää tuon asian arvioiminen.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 11

Vastaukset
Auttamisessa ei kuitenkaan tulisi edetä diagnoosi edellä, joskus kun oireet voivat kuitenkin johtua systeemistä ja perheestä, missä lapsi elää.
Vanhemmilla liian iso päätäntä valta lasten / nuorten tutkimuksissa ja hoitoon saattamisessa. Jos ammattilainen tekee päätöksen, että nuori on arvioitava ja saatettava hoitoon, pitäisi tämä olla helpompaa, vaikka vanhemmat vastustaisivat asiaa.
Jos oireiluun päästään kiinni vasta teini-iässä, on hankalaa antaa diagnoosi. Teini iässä nuoren halu olla "normaali", voi vaikeuttaa sitä että saisi vaikka "add/ oppimisvaikeus" tms diagnoosin. Varhainen diagnostiikka tärkeää, jotta perheet saavat tukea tilanteeseen oikea-aikaisesti. nuoruudessa mennään osin nuoruuden ehdoilla.
Terveysnäkökulman rinnalla muiden ratkaisujen huomioiminen ja etsiminen, jotta kokonaisuus ei unohdu.
diagnooseilla ei voi selittää ja oikeuttaa toimintaa lasten perheille psykoedukaatiota riittävästi
Perustason ruuhkautuminen. Resurssointi väärin asioihin.
Kannatan ideaa mutta laajentaisin näkökulmaa. "Nepsyoireilu" voi johtua traumasta tms. tilanteet, jossa suhde perheeseen ja aikainen puuttuminen mahdollistaa sen, että keskitytään olennaiseen.

Pystyykö hoidon kontaktien määrä vastaamaan tarpeeseen riittävästi ennalta estävästi.
Palveluiden saatavuus
Terveystieteiden palveluita joutuu monesti odottamaan pitkään ja yhteistyö haastavaa.
Pääsy terveystieteiden palveluihin ja tutkimuksiin haastavaa erityisesti silloin, jos nuorella on päihdeongelma.

35. Idea/väite: Koulujen rooli ongelmien varhaisessa tunnistamisessa ja ratkaisemisessa on keskeinen mahdollisuus.

Vastaajien määrä: 33

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,58	5	151	0,61

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 16

Vastaukset
Kyllä! Opettajat tunnistavat hyvin jo varsin varhaisessa vaiheessa lapset, joilla on tiettyä problematiikkaa.
Ehdottomasti samaa mieltä. Myös varhaiskasvatus mukaan.
Koulu muodostaa ison osan lapsen vuorokausirytmistä ja sosiaalisesta piiristä, joten luonnollisesti äärimmäisen tärkeä paikka havainnoida lasta ja hänen tarpeitaan.
Kyllä. Kouluilta tietoa varhaisessa vaiheessa yhteistyössä perheiden kanssa muille ammattilaisille, jotta yhteistyössä voidaan puuttua tilanteisiin.
Kouluihin ja opettajille pitäisi saada lisää tietoa sekä koulutusta tästä
kyllä, koulu tavoittaa lähes kaikki ja kouluterveydenhuollossa mahdollisuus tavata ja haastattaa kaikkia terveystarkastusten yhteydessä
Nuoret ovat isoimman osan päivästä koulun piirissä, joten on luonnollista, että täällä tunnistettaisiin. Kaikki saman katon alta -ajattelu toimisi. Koulut voivat tunnistaa, mutta tarvitsen rinnalle muita palveluita.
Lapset ja nuoret viettävät paljon aikaa koulussa ja kohtaavat siellä paljon aikuisia. Siellä olisi hyvä myös tunnistaa tarve ja toteuttaa interventiota.
Nuori viettää suuren osa ajastaan koulussa, joten siellä pitäisi olla myös paremmat valmiudet tunnistaa ja ratkaista haasteita.
-Erittäin oleellista
Kattaa ikäluokan lähes 100%
Nuoret ovat koulussa ison osan ajasta ja koulussa mahdollisuus nähdä monia asioita nuoresta, mitä muilla viranomaisilla ei lyhyillä tutustumisilla ole.
Kyllä!! Koulussa nähdään nuori (yleensä) päivittäin, kouluihin lisää sosiaalityötä.

Usein jo 1-2 luokkalaisesta nähdään että ongelmia on
Ellei kouluissa, niin missä? Kouluihin tarvitaan resurssia! Tarvitaan myös asennemuok- kausta sielläkin aina vain. Tahtotilaakin kuitenkin on, mutta tunnolliset opettajat uu- vuttavat itseään yhä varhaisemmin. Työtodellisuus osoittautuu pettymykseksi. OPET- TAJANKOULUTUKSEEN myös toimia: MIKSI erityispedagogista osaamista ei saada lisät- tyä tutkintorakenteeseen, vaikka tietoa tarpeesta tulee joka tuutista!
Kyllä vain, mutta vaatii muita ammattilaisia kuin opettajat. Voisiko miettiä monialaista Ankkurin tyyppistä toimintaa kouluille vrt oppilashuolto. Joka ottaa varhain asian hoi- taakseen; arviointi ja tarvittavat tukitoimet.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
Ammattilaisilla pitäisi olla mahdollisuus saattaa lapsi / nuori arvioon ja tarvittavaan hoi- toon helpommin, vaikka vanhemmat vastustaisivatkin!
Tunnistaako koulun tai varhaiskasvatuksen henkilöstö tilanteita, joissa pitää konsul- toida huoltajia sekä alueellista erityisopetusta?
Onko osaava henkilökunta ja toimintamallit. Opettajien tehtävä opettaa, joten kaikkea ei voi hallita.
kouluihin psykiatriset sairaanhoitajat, lisää resursseja
Koulut eivät voi toimia yksin. Oppilashuollon palveliden käsittämätön resurssipulma.
Mistä henkilöt toteuttamaan? Opettajilla jo oma perustyöstä ja oppilashuollonhenki- löstön resurssit riittämättömät. Oppilashuoltotyön aktiivisuus vaihtelee paljon koulu- jen välillä.
Opettajakunnalle lisää rohkeutta ja uskallusta työvälaineiden ja esim mentoroinnin kautta.
Koulujen laulu ajan puutteesta ja työtehtävien paljoudesta.
Aika ja priorisointi pitää turvata. Koululle asetetaan aika paljon muitakin tavoitteita ja tehtäviä.
On se todella tärkeä mutta pitää myös muistaa, että koulun eka tehtävä on opettami- nen. Jolla tavalla pitää lisätä huomaamista ilman että opettamisen laatu heikentyisi.
Kouluista tehty lasu asian tiimoilta ei johda työskentelyn aloittamiseen, koska resurssit ei riitä tai kriteerit ei täyty, tai ongelmaa ei tunnisteta
Heikkoutena opettajankoulutuksen puutteet tältä osin. Opettajatkin tarvitsevat muu- takin kuin "täydennyskoulutuksia".
Opettajat ei ehdi

36. Idea/väite: Suljettu vankila/lasulaitos – hybridi nuorille rikoksen tekijöille, missä tar-
vittavat tukitoimet saatavilla.

Vastaajien määrä: 27

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
------------	-------------	-----------	----------	-------	--------------

2	5	4,22	5	114	1,01
---	---	------	---	-----	------

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 21

Vastaukset
Ehdottoman tärkeä asia! Jos tekee vakavia rikoksia, on siitä seurattava myös tarpeeksi vakava rangaistus. Mutta toki nuoren tarpeet täytyy huomioida nykyistä paremmin esim. oppivelvollisuuden toteutuminen, kuraattori / psykologipalvelut jne.
Tällainen pitäisi ehdottomasti olla.
Olettaisin, että tästä olisi hyötyä. Myös lastensuojeluun erilaisia kohdennettuja palveluita, eikä vain halvimpaan paikkaan sijoitus.
Hatkahakujen suuri määrä kertoo siitä, että tilanne on tällä hetkellä heikko ja lapsi pitää saada aloilleen rikos- ja päihdekierteessä tavalla tai toisella. Olot voi olla karkaamisen osalta yhtä tiukat kuin vankilassa, mutta tukikeinot lastensuojelun puolelta vähintään yhtä vahvana kuin EHO-jaksolla.
mikäli tarvitaan pysäytystä päihdeoireiluun ym, täytyisi olla myös lapsille suunnattuja katkolaitoksia ym. Vakavimmissa tapauksissa myös vankilan tulee vastata nuoruuden tarpeisiin.
Nuorten kuntoutus on kaikista tärkeintä nuoren vangitsemisen aikana ja tällainen toimintamalli voisi hyvin tukea sitä.
kyllä, tapauskohtaisesti
Kuulostaa järkevältä.
Ehdottomasti erilaisia ratkaisuja eri tavoin oireleville ja käyttäytyville nuorille.
Parempi vaihtoehto kuin vankila..myös hatkaaminen pienentyisi, kuitenkin kyseinen ryhmä edustaa vahvasti myös hatkaamisten osalta.
-Tästä on käyty jo julkisestikin keskustelua ja tämä mahdollistaisi tuen alaikäisille nuorille. Tärkeää myös huomioida jo täysi-ikäistyneet nuoret.
Palvelut asiakkaan ympärille.
Näissä pitäisi olla myös mielenterveys/terapiapalvelut saatavilla.
Laitoksen työhön voisi integroida vaikka ammatillisen koulutuksen
Pitäisi kokeilla ja tutkia.
Kinkkinen juttu, puolesta ja vastaan. Nuori tarvitsee rajoja, mutta vankila ei ole oikea paikka kasvaa aikuiseksi! Lastensuojelulaitos tarvitsisi enemmän mahdollisuuksia asettaa tarvittaessa tiukat rajat nuorille.
Tietyille vahvassa päihde- ja rikoskierteessä oleville tämä voisi olla pelastava keino.
Tämä! Nuoria ei vankilaan, jos mitenkään vältettävissä! Olen paljon miettinyt, mikä olisi Koskelan nuorille oikea paikka. Psykiatrinen vankisairaala vaikuttaisi tarkoituksenmukaisemmalta kuin edes (kuntouttava) vankeus. Jotain on pahasti pielessä ko. nuorten mielissä, ja vankeus kuntoututtavanakaan ei lähde kovin hyvältä viivalta. Mielentilatutkimuksia odotellen, mutta syyntakeisuuden mahdollisuuden nähden. Jykevää

kuntoutusta ja terapiota ym. tarpeen, jotta tuollaisista teoista pääsisi teon sovittamisen jälkeen jatkamaan.
Vankila ei ole nuorten paikka. Uusia tapoja tarvitaan. Tällä nuorille voisi saada heidän tarvitsemansa tuen ja avun
Jos rikostelu liittyy päihteiden ongelmakäyttöön, niin laitoksessa pitäisi olla huomioitu; katkaisu, korvaushoito ja kuntoutus. Ja laitos pitäisi olla tarvittaessa suljettu ei niinkään vapaaehtoisuuteen perustuva. Siihen liitettynä perhetyö jne
Rajat on rakkautta

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Tämä on erittäin vaikea kysymys ihmisoikeuksien kannalta.
-
Onko vankila ollenkaan oikea paikka alle 18 -vuotiaalle? Nykyään myös psykopaattisia ihmisiä osataan valmentaa toimimaan yhteiskunnassa.
Vaatii rahaa ja jostain syystä poliittisia päättäjiä ei tämä ongelma ole juuri kiinnostanut. Onkin absurdia, että meillä otetaan lapsi huostaan ja annetaan palvelulupaus huolehtia lapsesta, mutta samaan aikaan hän hatkailee ja käyttää päihteitä sekä tekee rikoksia. En yhtään ihmettelekään, että aika usein kuulee myös huoltajilta kritiikkiä, että tilanne vain paheni lastensuojelulaitoksessa. Näin se tekeekin, jos toiminta on yhtä heikkoa kuin nyt.
Ensi sijassa kehittäisin tiiviimpää avolastensuojelulaitosta, jossa aidosti jalkaudutaan silloin kun tarvii, sinne kun tarvii. ja että tukea saatavilla koko perheellä nuoren omassa elinympäristössä.
pitää antaa esimerkki muille nuorille mitä rikoksesta seuraa
Kokonaisuudessaan erityisen haastava. Miten hoidetaan kotiin palaaminen.
Vaatii lisää kohdennettua koulutusta ja moniammatillisuutta lastensuojeluun.
Riittävät palvelut tarvitaan sitten myös arjen rakenteisiin kun siirrytään eteenpäin.
Lainsäädännöllisesti haastavaa.
Käytännön ongelmat? Onko alaikäisiä vankeja niin paljon, että kokonainen laitos täyttyy? Vaatii myös ympärivuorokauden vartiointia, resurssiongelmat?
Huono seura ja huono arvomaailma polarisoituu

37. Idea/väite: Rikosoikeudellisen vastuukärajan lasku 14 vuoteen.

Vastaajien määrä: 20

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
0	5	2,95	3	59	1,47

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
Kyllä! Nuoret ovat monella tapaa kehittyneempiä kuin aiemmin ja tämä täytyy huomioida myös rikosoikeudellisessa iässä.
Ei missään nimessä.
Tätä emme tarvitse, koska alaikäisiä tuomitaan ehdottomaan vankeuteen vain erittäin harvoin. Oikea vastaus olisi rikosprosessuaalisten pakkokeinojen käytön mahdollistaminen alle 15-vuotiaiden kohdalla vakavissa rikoksissa. Nyt jos osallisena on alle ja yli 15-vuotiaita, vaikeuttaa se tuntuvasti poliisin esitutkintaa, koska osalliset pääsevät sopimaan tapahtumista. Tämä sen takia, ettei alle 15-vuotiasta voi pidättää.
ehkä, tarvetta saattaisi olla
Lakimiesten hommia.
Tietyt toimenpiteet helpompi saada vireille.
-Oleellista harkita
Voisiko tässä olla jokin ohjauksellinen "velvoite/pakko" eli koulu+perhetyö/lastensuojelu / poliisi ym. puhuttaa, koska tällä ikäryhmällä taitaa olla aivomyrsky pahimmillaan ja hölmöily vahvana? Toki normaali korvausvelvollisuus ja/tai sovittelu.
Parempi olisi se että alle 15v nuorille tarjotaan palveluita ja "hoitoa". Siihen ei tarvita ikärajan laskua. Siitä ei ole mitään hyötyä, jos meille tulee lisää "lapsirikollisia". Tärkeä on se, että meitä ei estäisi puuttumasta tapauksiin se, että lapsi on alle 15-vuotias.
Ehkä jopa alhaisemmaksi voisi kokeilla.
Tätä käytetään tällä hetkellä härskisti hyväksi, ja se sanotaan ääneen. Siis sitä että tehdään rikoksia alle 15-vuotiaana tietäen että siitä ei seuraa juuri mitään (lasu-toimet ovat usein hitaita).
No joo, jos keinovalikossa on lapsen iän huomioivaa. Paatuneille järjestelmän hyväksikäyttäjille / porsaanreikien tuntijoille varmasti estäväkin vaikutus, eli ei huono. Vedän tämänkin vitosella, koska kyllä MONESSA ASIASSA ON LÖYDETTÄVÄ TOISIN TOIMIMISEN KONKREETTISIA KEINOJA JA RAKENTEITA JATKUVIEN PUHEIDEN JA FRAASIEN TOISTELUIDEN SIJAAN.
Tuo lisää työkaluja

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 10

Vastaukset
En ymmärrä mitä tällä tavoitellaan? Miten tuo auttaisi lasta?
Tämä ei voi olla ratkaisu. Kyllä pitää muita keinoja löytyä ensin.
Kts. nuorten aivojen kehitys. Aivotutkimuksista saadut tulokset jopa antaa osviittaa ikärajan siirtämistä toiseen suuntaan.

Nuorten aivojen kehitys ei ole valmis, syy-seuraussuhteet ymmärretään vasta täysin 20 vuoden iässä. Rikosvastuun lasku ei auta, silloin vain saisimme aiemmin nuoria vankilaan ja rangaistusten piiriin. Sen sijaan hoidollisia ja tukevia keinoja tulee kehittää, jotta alle 15 vuotiaat rikosoirehtivat ja heidän perheensä eivät jää yksin. tarvittaessa hoidollinen sijoitus, mutta ensisijassa kotiin riittävää aitoa tukea, ei vain viranomaisloogista paperinpyörittelyä ja kuulumisten kysymystä ilman konkretiaa: asiointituki, siivoustuki, lastenhoito tuki, vanhemmuuden tuki, vapaa-ajna tuki lapselle ym
Jos ikää lähdetään laskemaan niin onko tuokaan se oikea. Rikoksen tekijät ovat yhä vain nuorempia ja ikää käytetään myös osittain hyväksi. Siksi kannatan enemmänkin muita pakkokeinoja tms. silloin kun nuori ei ole vielä rikosvastuullisessa iässä. Rangaistus ei ole oikea tapa siihen.
mitä se muuttaisi? mitkä ovat tukitoimet?
Nuori on 15 v. vielä varsin kehittymätön.
Voi olla hieman epäoikeudenmukaista, koska nuoruusiän kehitys on vielä pahasti kesken ja alttius suuri jos jonkinlaiseen kokeiluun.
Ei ole oleellista. Kaikkien Ankkureiden pitäisi ottaa alle 15-vuotiaiden rikostelu myös työn kohteeksi.
Nuorisovankila tarvitaan mahdollisesti

38. Idea/väite: EHOja [erityisen huolenpidon jakso] poliisivankilan sijaan.

Vastaajien määrä: 23

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskiahajonta
1	5	3,87	4	89	1,1

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
Ehkä tietyissä tilanteissa. Vankila tarpeen mukaan, mutta toki vankilan pitäisi tarjota nuorelle soveltuvat puitteet tarvittavine tukitoimineen.
Kyllä hyvin resursoituina.
Nimenomaan tutkintavankeuden sijaan. Tämä onnistuisi vain siten, että EHO-jaksolle "pääsisi" yhtä selvällä ja nopealla prosessilla kuin tutkintavankeuteen. Nyt menee liikaa aikaa eri lausuntojen keräämisessä ja lapsi voi joutua tämän takia vangituksi. Lisäksi huomioitava se, että paikkoja on riittävästi. Tällä hetkellä kuukausien jono, joka johtaa myös osaltaan siihen, että lapsia vangitaan.
Ehoja tarpeen vaatiessa mutta pitäisi myös keskittyä nivelvaiheisiin. Laitoksesta/kotoa eholle siirtyminen muutaman kuukauden ajaksi ei ratkaise kokonaisuutta, vaan pitää olla rinnallakulkemista ym senkin jälkeen. Avotukeen pitää kiinnittää huomiota. Vankila on kuitenkin viimesijaisin, joten mieluummin EHO kuin vankilajakso.
tapauskohteisesti
Kasvatuksellista tukea tämän tyyppiset nuoret kaipaavat, ei koppia.

Nuortenn"syventävä kouluttautumien" vankilassa jäisi vähempään.
-Tälle olisi varmasti paikkansa
Kasvatuksellisuus, kasvatusalan ammattilaisten läsnäolon turvaaminen.
Tekojen vakavuusaste huomioiden eri vaihtoehto?
..mikäli nuoren kanssa on ammattilaisia auttamassa, että oikeisiin asioihin osataan kiinnittää huomiota nuoren tarvitsemalla tavalla.
Kyllä!
Jaksot tulisi olla vaan nykyisiä pidempiä jotta niistä saisi kaiken hyödyn

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Nämä ovat kaksi eri asiaa.
-
Vakavien rikosten yhteydessä eho ei ole oikea ratkaisu. Rikosasiat omanaan ja jatko-hoito yms. omanaan nuoren tarpeiden mukaan.
Rakenne ei heti kestä välttämättä tätä. Tulisi kehittää juuri rikoksilla oirehtiville oma eho, jossa päihderiippuvuus ei olisi esteenä tänne sijoitukseen, mutta yksistään päihderiippuvuus ei voi olla syy siirtää tällaiseen ehoon. päihderiippuvaisille ihan oma.
EHOja ei ole tarpeeksi
Kotiuttaminen harkiten sekä yhteistyössä toimijoiden kanssa. Vapaa-ajan ympyrät syytä tietää tarkkaan sekä saada tuki sinne.
EHOjen resurssit ja kapasiteetti
Saadaanko eho-jakson aikana "oikaistua/ uudelleen ladattua" mahdollisesti pitkään muodostunut ajattelu/asenne ja toimintatapa vai vaatiiko pidemmän prosessin?
Ei välttämättä tutkinnallisistakaan syistä onnistu, alaikäistähän ei pidetä kuin sen ver-ran mitä on pakko. Hyvin pian pitäisi kuitenkin päästä EHO:lle jos tarvetta sille on.
Harvoin tutkintavankeus kestää kahta viikkoa pidempään, pois lukien henkirikokset
Mitä tällä haetaan?
Raha

39. Idea/väite: Nuoreen perehtymiseen ja asiakasarvioon pitäisi satsata entistä enemmän.

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,66	5	135	0,55

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
Varmasti näin.
Tämä vaatii myös aikaa iltasella sekä aktiivista perhetyötä. Hyvä esimerkki on Pasila -nuorten kiireelliset sijoitukset. 6 nuorista on päätetty jättää sijoittamatta kiireellisesti koska sitoutuvat työskentelyyn. vain yhdellä kerrasta näistä piti sijoittaa pasilatyöstä huolimatta. Eli viisi olisi ollut ihan turhaa sijoitusta...
tehdään riittävän tietoon ja tutustumiseen pohjaavia kokeiluja ja toimenpiteitä. Ei heitellä lasta ja perhettä palvelusta toiseen, vaan pysähdytään alussa riittävästi, jotta tiedetään missä nyt ollaan ja minne halutaan mennä.
tivistetympi kontakti
Estäisi liukuhihnatyöskentelyn. Aika pitää olla. Mahdollistaisi myös prosessinomaisen työskentelyn aloittamisen ja pitkäjänteisen suunnittelun.
Luottamuksellinen suhde kantaa huomattavasti paremmin kuin ylhäältä käskevä.
Nuoren näkeminen kokonaisuutena.
-Ehdottomasti
Tarpeet ja tilanne kokonaisuudessaan esiin.
Takuulla! (pakko lyhentää pohdintoja, jotta ehtii kaikkiin vastata)
Tärkeää, mutta olettaisin, että se on pyrkimyksenä jo kaikilla? Mitä tällä haetaan?
Mitä paremmin tunnemme nuoren ja lähiyhteisön, sitä paremmin pystymme autta- maan
Tätä kysyttiin jo periaatteessa tuolla aiemmin

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset
Onko tähän tarpeeksi aikaa? Pitäisi olla! -> lisää resursseja!!! Mistä??
Taas pitää ravistella rakenteita. Oikeasti sijoittavat tahot eivät tunne asiakkaitaan tarpeeksi hyvin.
resurssipula, työntekijöiden uupumus?
Resurssikysymys. Harmillisesti.
Huomiointi milloin vaaditaan nopeita toimia ja milloin panostetaan nuoreen syventymiseen.
-Resurssit?
Resurssi => tahtokysymys.

Vaikea nähdä heikkouksia, haasteita toki kaikissa näissä, ja yleensäkin, kun muutosta kankeisiin "näin on aina tehty" -hommiin haetaan. Tarvitaan ravistelijoita, jotka kestävät ja jaksavat nuorten ja perheiden parhaaksi.
Liikaa asiakkaita

40. Idea/väite: Selkeä vastuunjako viranomaisille ja kokonaisvastuu kunnille.

Vastaajien määrä: 22

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,09	4	90	0,81

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 11

Vastaukset
Näinhän on jo. Kts. Luo luottamusta, suojele lasta aineisto.
Vastuunjaon on oltava selvä.
Kyllä. Vastuu kunnilla ja tarvittavat yhteistyökäytännöt poliisin ja eri järjestöjen kanssa tarpeen mukaan.
työn on hyvä olla suunnitelmallista
Liittyy prosessinjohtajuuteen. Tätä kautta saisimme selkeyden vastuunjakamiseen.
Tätä vastuuta usein pallotellaan viranomaiselta toiselle ja sen myötä asiat eivät etene.
Selkeät vastuut, eikä vastuun palloittelua.
Selkeys, pysyvyys.
Tätä mietin. Kunnassa nimetty instanssi, joka vastuussa. Ei henkilö, vaan rakenne. Vastuunjaot joo, mutta ei siloja, yhdyspintojen korostaminen, ettei jää kuiluja, joihin pudota vastuunjakojen välimaastoihin!
Selkeä vastuunjako todella olennaista!
Nuorille oma sosiaalityö.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 11

Vastaukset
Kokonaisvastuu kenestä ja mistä? Lapsesta on vastuussa aina myös vanhemmat.
-
Järjestöjen matalankynnyksen tuen unohtaminen, järjestöt tarjoavat stigmatonta kohtaamista, joka voi helpottaa myös viranomaispalveluihin sitoutumista.
Usein selkeä vastuunjako tarkoittaa kunnalla sitä, ettei kukaan jousta minnekään ja kaikki tekevät vain sen mikä on heille annettu.

toimintaan pitää sisällyttää kolmas sektori
Pallottelu. Kuka ottaa oikeesti päävastuun.
Henkilöstön suuri vaihtuvuus kunnissa.
Viranomaisloogisuus
Kokonaisvastuu pitää olla nuoren perheellä. Ei saa ruokita avuttomuutta. Meillä ei ole resursseja sallia kaikkien olla avuttomia ja antaa valtion huolehtia yksityisestä liiketoiminnasta eli lasten kasvatuksesta. Jolla tavalla pitää saada vanhemmat vastaamaan omista lapsistaan.
Miten tiedonkulku järjestetään, koska se on haaste tällä hetkellä
Mutta millä perusteella kokonaisvastuu kunnille? Perustelut?

41. Idea/väite: Kaikkien toimijoiden roolit selkeiksi.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,61	5	143	0,8

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
myös tietoa selkeästi perheille
Luo luottamusta, suojele lasta - aineisto auttaa tässä.
Todella tärkeää!
Tässä olisi vielä hyvä lisätä, että ymmärrys toimenkuvista ja mahdollisuuksista pitäisi olla kaikista keskeisistä viranomaisista.
tähän pitää kiinnittää huomiota. Yhteinen tavoite kaikille toimijoille. riittävästi aikaa pysähtyä aika ajoin miettimään missä kukin palvelu menee ja missä nuoren ja perheen tilanne on.
Selkeät roolit helpottavat yhteistyötä
kyllä, se selkeyttää lasta ja nuorta sekä muita toimijoita palvelun tasalaatuisuus ja läpinäkyvyys
Tätä jo käsitelty. Vastuiden tietäminen, dialogisuus, toimijoiden avoin keskustelu ja halu ratkaista pulmia on ykkösasia.
Kukin tietää mikä on oma ja toisen rooli asiakkuuksissa. Pällekkyyks vähenee.
Elämähän helpottuisi kummasti.
Tärkeä pointti. Verkostoissa voi myös osa toimijoista jäädä vain "lillumaan", jossei selkeitä vastuita jaeta. Silloin toimijan läsnäolosta ei välttämättä ole mtn hyötyä nuorelle, vaikka ajatus oli hyvä. Myös vastuu eri toimijoille, että edistävät omaa tehtäväänsä nuoren kanssa ennen seuraavaa verkostoa.

<p>Ja kädenojennusten välttämättömyydet kaikkiin suuntiin. Juuri nämä vastuiden "selkeydet" ovat yksi ongelma, koska ne PIRULLISET ONGELMAT. Oma tontti selvä ja toimittava tontin rajoilta pitkin käsin kaikkiin suuntiin kurotellen siten, että joku ottaa sitä "KOPPIA" oikeasti, eikä fraasina sitäkin.</p> <p>Aijai, tässähän aivan innostuu näistä!</p> <p>Roolit selkeiksi ja kaikille tutuiksi. Ei ole mitenkään itsestään selvää. Jokainen toimii hieman omilla poteroissaan.</p>
--

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 10

Vastaukset
-
Tykätään helposti olla omassa rakenteessa. Harva oikeasti ymmärtää verkostotyön mahdollisuudet.
Haittaako yhteistyötä ja tilannekohtaisen arvioinnin käyttöä? Lissäkö siiloutumista?
Monimutkaiset tilanteet eivät aina sopeudu selkeisiin rooleihin, voiko johtaa myös vastuiden liian tarkkaan rajaamiseen ja väliinpuotoamiseen?
välillä hoidetaan asioita keittiön oven kautta ja luvataan ehkä asioita mitä ei voi luvata
Vaatii laajaa päätöksentekoa ja polliittista yhteistyötä. Linajkysymys.
Jatkuva päivittäminen.
Omiin tontteihin ja poteroihin kaivautuminen -> moniammatillisuus voi kärsiä.
Myös perhen rooli!
Voi olla päällekkäisiäkin rooleja, ei se ole suuri ongelma

42. Idea/väite: Toimenpidekriteerien (esim. huostaanotto) pitäisi olla yhteneväiset.

Vastaajien määrä: 25

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,08	4	102	1

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 10

Vastaukset
Tietysti, mutta yksilöllinen tilanne vaikuttaa aina. Katsoisin, että meidän tulee yhdenmukaista monitoimijaisen arvioinnin toimintatapoja ja viitekehystä, jolloin myös tämä vaihe selkeytyy.
Todella tärkeää! Toimenpidekriteerit vaihtelevat tällä hetkellä liikaa eri viranomaisten kesken! Kuntarajat vaikuttaa, persoona vaikuttaa....

Hyvä tarkentaa, mutta edelleen jokaisella yksilöllinen tarina. Jos joku kriteeri ei täyty, niin pitääkö olla soveltamatta, jos asiantuntijana ymmärtää sijoituksen tarve. Keskeisempää olisi prosessinjohtajuus ja asiakkaan kokonaisvaltainen tilanne ja arvioida tilannetta sen mukaan.
kyllä, niin tasalaatuista kuin se voi olla.
Toisi yhteneväisyyttä ja selkeyttä myös alemmille tsoille. Tunnettaisiin palvelurakenne ja perheet/nuoret tietäisivät millaista tukea on mahdollista saada.
Vähentää asiakkaiden eriarvoisuuden kokemuksia.
Tasa-arvoinen ja -laatuinen kohtelu, sitä tulisi voida edellyttää.
No joo, yhtenäiset, mutta mahdollistaa tapauskohtainen harkinta. Ja siinäpä sitä sitten ollaankin...
Yhteneväiset mutta yksilölliset tarpeet huomioiden
Jokainen keissi on yksilöllinen ja jokaisella työntekijällä on oma ymmärrys ja osaaminen minkä perusteella tekee päätöksiä. Asiat eivät ole mustavalkoisia.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 11

Vastaukset
Miten tämä yhdenmukaistaminen varmistetaan?
Saattaa jäädä oikeita sijoituksia tekemättä ja mahdollisesti jopa toisinpäin.
Tilannekohtaisuus ja kokonaisvaltaisuus sekä asiakasnäkökulma haastavia jos liian tarkat universaalit kriteeristöt. Human judgement voi olla myös keskeistä kestävän ratkaisun tekemiseksi
työntekijöiden runsaat asiakasluvut , eivät ehkä aina hallitse kaikkia
Tilanteet ovat komplisoituneita ja yksilöllisiä. Selkeiden kriteerien avaaminen voi olla haastavaa - ehkä pisteytys?
Ihmisten elämät eivät mene manuaalin mukaisesti. Ammattilaisilla tulee olla riittävästi osaamista ja ammatillisia verkostoja, joiden avulla riittävän hyvä arvio on mahdollista tehdä.
Tilannekohtaisuus jää taka-alalle.
Yksilöllisten tilanteiden / tekijöiden arvottaminen voi olla haastavaa. Mutta toki silti niitä pitää pyrkiä viemään tasa-arvoiseen ja -laatuiseen arviokehukseen.
Sama sapluuna ei kuitenkaan koskaan toimi kaikkiin tilanteisiin, oltava mahdollisuus yksilöllisiin ratkaisuihin ja tilannearvioihin.
Sapluunamallit. Mekaaniset toiminnot.
Yhteneväiset rakenteet joskus eivät huomio yksilöllisiä tarpeita

43. Idea/väite: Viranomaispalveluiden pitäisi olla tasapuolisesti saatavilla.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,65	5	144	0,71

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 7

Vastaukset
Kyllä! Valtakunnallisesti on liian isoja eroja, millaisia palveluja on saatavilla. Jo Hki - Espoo -raja tuntuu välillä olevan melkoinen..
Varmaan tässä kahtiajakoisessa maassa pitäisi alkaa kehittämään asioita esimerkiksi asukastiheyden mukaan.
Alueelliset erot ovat suuria, mutta käytännössä riittävä tuki, oli se millä nimellä tahansa, pitäisi olla sitä tarvitseville. viranomaispalveluiden lisäksi hyödynnettävä järjestötoimijoita.
en ehkä tiedä mitä tällä kysymyksellä tarkoitetaan
Tasapuolisuus/tasa-arvo asuinpakasta riippumatta. Kaikilla samat lähtökohdat. Sisältää käsitteen tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta.
Heikoimmassa asemassa olevien huomioiminen.
Tasa-arvoisuus.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 8

Vastaukset
On haastavaa esim. haja-asutusalueilla..
Onhan se selvää, että talous ei kestä viedä Helsingin kaltaisia palveluita pieneen maaseudun kuntaan. Niitä pitäisi rakentaa luovemmin ja kehittää ammatillisia yhteisöjä, jotka taas pystyvät vastaamaan ketterämmin tilanteisiin harva-alueilla.
eivätkö ne ole?
Hyvin laaja tavoite - voiko toteutua, jos ei ole lakiin kirjoitettu.
Miten huomioidaan, ettei "kova ääniset" puske etusijalle?
Hyvin vaihtelevat toimintaympäristöt. Mutta pitäisi olla, kyllä.
Kyllä, mutta ei ole mahdollista täällä hetkellä koko maassa esim. pitkät matkat ja palvelujen keskittäminen suurempiin kaupunkeihin.
On vain niin erilaisia kuntia ja taloudellisia tilanteita. Josko SOTE-tuo mukaan yhteneväisyyttä....

44. Idea/väite: Nuorten palveluita vaikea löytää: Matalan kynnyksen palveluita lisää, esim. "teineuvolat".

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4,17	4	121	0,97

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 16

Vastaukset
Kyllä! Jos avun tarve on akuutti, palveluja pitäisi olla saman tien saatavilla ja tarpeeksi kattavasti.
Palveluista palveluita. Myös lakisääteisiä palveluita tulisi markkinoida ja tehdä suurelle yleisölle tutuksi.
hauska idea.
Mahdollistaisi varhaisen tuen.
Onkohan liikaa ja hajallaan paljon kaikenlaista? Toivon että ihmiset ottavat puhelimen käteen soittavat ja etsivät jos eivät jotain löydä, käytä sun verkostoja
Matalan kynnyksen palvelut ovat tärkeitä. Nämä pitäisi saada koulujen alaisuuteen ja siltä ohjata palveluita saman katon alta. Pirstaleisuus vähenisi.
Perheen tukeminen murrosikäisten haasteiden kanssa todella tärkeää.
Teinivouloista hyötyisi varmasti erityisesti vanhemmat.
Pysy perhe myös paremmin mukana palveluissa ja asiakkuuksissa.
Käsittääkseni tämän tyyliä on, mutta ovatko ne matalan kynnyksen palveluita - kynnys päästä / hakeutua korkea verrattuna lasten- ja äitiysneuvolatoimintaan.
Kyllä ja vanhemmille valmennusta, miten olla lempeä, mutta jäykkä vanhempi.
Hyödynnetään verkkopalvelujen mahdollisuuksia.
Nuoruus on niin kriittinen vaihe elämässä, että nuorille pitäisi melkein olla omat palvelunsa.
Kyllä! Tarvitaan kaikenlaista verkossa ja sähköisesti ja chattejä ym., mutta ne eivät ikinä koskaan korvaa ihmistä, joka auttaa ja tukee kokonaisvaltaisesti etenkin, kun pyydetään. Aiemmassa työssäni katselin surullisia tarinoita, kun vanhemmat itkevät apua erikoissairaanhoidolta ja lastensuojelulta, mutta mitään ei ole tarjota syistä se ja tuo (eivät täyty ruudukoissa rastien määrät/paikat, hieman karrikoiden). Karseita.
Jollain kokonaisvastuu nuoresta
Palveluita on, mutta ne toimii niin erillään toisistaan. Yhdessä tekemistä enemmän. Mutta voisi olla nuorten sosiaalityötä ja joku nuorten keskus, jossa olisi myös rikoksilla oireilevien nuorten palvelupolku.....eri toimijat yhdessä jne

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 15

Vastaukset

Ennen kuin perustetaan uusia organisaatioita, tulee muuttaa ammattilaisten tapaa kohdata asiakas ja luoda suhdetta asiakkaaseen. Vahvistetaan systeeminen ajattelua, dialogisuutta sekä kokonaisvaltaisuutta pois lähettämisen kulttuurin sijaan.
Miten palveluja mainostetaan? Kuka hoitaa palveluunohjauksen?
Nuorille on jo palveluita, osataanko niitä käyttää? Ennaltaehkäisy on jo välineitä.
Ajattelumalli palveluista pitäisi saada käännettyä pääläelleen.
Palveluiden lisääminen ei välttämättä ole oikea keino vaan nykyisten resurssien lisääminen, keskittäminen ja parempi markkinointi
Pelkästään palvelujen löydettävyyttä ei riitä - niiden pitää olla myös tilanteeseen sopivia, ja matalan kynnyksen palvelut eivät saa lisätä pompottelua luukulta toiselle.
pitäisikö olla kootusti jossain?
Vaatisi nykyisen järjestelmän pirstaleisuuden purkamista ja monialaista yhteistyötä paljon. Henkilöityy helposti.
Erilaisia palveluja, tämän hetkiset palvelut ei tavoita kaikkia. Esim häiriökäyttäytyvät nuoret ohjataan ulos.
Tarvitsisi useampaa palvelua saman katon alle - mikä olisi myös mahdollisuus.
Perus- vai erityispalveluita - resurssointi- ja järjestämiskysymys.
Kaikki vanhemmat eivät halua osallistua tai eivät ole kiinnostuneita tai heillä on itsellään suuria pulmia.
Vaatii resursseja...
Riippuu kunnista
Haastavaa löytää palvelut myös ammatillisilla

45. Idea/väite: Tiedon vaihto välillä hyvin jähmeää eri viranomaisten välillä.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4,32	5	134	1,01

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 11

Vastaukset
Niin totta ja niin turhauttavaa. Tämän asian on parannuttava. Lapsen etu ei todellakaan toteudu, kun viranomaiset joutuvat pohtimaan, mitä tietoja voi luovuttaa kenellekin.... Kokonaiskuvaa on siis välillä hyvin vaikea muodostaa.
Niin on
Edelleen tulisi kehittää sääntelyä tältä osin ja kouluttaa porukka noudattamaan sitä.

Ei uskalleta riittävästi kysyä perheeltä lupia tiedonsiirtoon, mennään liian usein tiedon siirron taakse ja jäädyään salaisuuksien varjelijoin. Lopulta se aiheuttaa sen että perhe joutuu yksin kantamaan vastuuta eri palveluiden yhteen sovittamisesta, jos ei jaksa, palvelut eivät toimi yhteen.
varmasti se siltä voi tuntua ja joskus varmasti onkin sitä mutta pitää myös muistaa vi- ranomaisten työn velvoitteet onko aina akuutti asia että heti tarvitsee apua?
Joustavuus on tärkeää tiedonvaihdossa. Auttasi kehittämään tunnistatumista, jolloin tämä olisi tietosuojaan näkökulmasta mahdollista ja suotavaa.
Tieto on usein toiminnan peruste. Jos tietoa ei ole, niin ei vielä toimita. Salassapito- määräyksien taakse usein piiloudutaan, vaikka asianomaiselta luvan pyytämällä asia olisi ratkaistu.
Näinhän se on.
Selkeimmillä valtuuksilla ja velvoitteilla onnistunee paremmin
Mitä paremmin tämä toimii sitä vähemmän päällekkäisyyksiä ja saisi kohdennettua työtä YHDESSÄ
Sitä on viety tämä yksikön tietosuoja äärimmilleen, joten voidaan peiliin katsoa

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 11

Vastaukset
Tietoa voi vaihtaa hyvin asiakkaan luvalla ja asiakkaan kanssa, eikä sitä muutoin tulisi vaihtaakaan, kun haluamme auttaa lasta ja perhettä.
Vaatii lakimuutoksia.
Voisi alkaa luottamuksen kautta hakemaan lupaa huoltajilta ja nuorelta työparityös- kentelyyn. Esim opettaja <3 sossu.
Vuosittain tiukkenevat yksilönsuojalain tulkinnat alkavat kiristämään monessa pai- kassa. Moni on yhä enemmän varuillaan siitä mitä sanovat ja kenelle. Usein yhteisestä nuoresta ei puhuta nimellä tai voida vaihtaa tietoa.
jos lupa tietojen vaihtoon on kysytty niin ei kai siinä ongelmaa pitäisi olla?
Tietosuoja. Väärinkäytön mahdollisuudet.
Lupaviidakko ja salassapitomääräykset usein tyrehdyttävät yhteistyötä. Keneltä kaikilta lupa ja pitääkö olla käsin allekirjoitettuna ja kuultuna vai riittääkö tässä asiassa pelkkä sähköposti vai.....
Paljon jää henkilöiden keskenäisen tuntemuksen ja luottamuksen varaan (konkreetti- sen infon osalta), rakenteellista järjestelmää on vähän; varsinkin moniammatillisti.
Väite toteaa tilanteen, mutta ei kerro miten se korjataan tai.
Lait ja velvollisuudet - siilo-/sektoriajattelu
Jäykät rakenteet

46. Idea/väite: Yksilön oikeuden menevät usein ympärillä olevien oikeuksien edelle. Esim. luokalla väkivaltainen oppilas, mutta opettaja ei saa tietoonsa diagnooseja yms.

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	4	4	116	1,16

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 10

Vastaukset
Totta ja todella ikävää. Miten yksi yksilö voi terrorisoida isompaa joukkoa eikä siihen voida puuttua tarpeeksi tehokkaasti? koulun saatava tietää oppilaiden diagnoosit, jotta opetusta / resursseja voidaan suunnitella tarpeen mukaisesti.
näin usein käy.
Liittyy laajemmin tiedonvaidon problematiikkaan.
Yhteistyön lisäämistä ja kodin ja koulujen välisen yhteistyön lisäämistä, jotta saadaan lupia tämän väitteen tuomien ongelmien rikkomiseksi. kyllä koulu tarvitsee tiedon nuoren erityispiirteistä "miten minä voin tukea sinun lapsesi kasvatusta?"
no pitää koota yhteispalaveri jossa asia selviää, terveydenhuolto mukaan
Uskoisin, että diagnoosit tiedetään, jos halutaan ne tietää. Tiedonkulku ja yhteistyö on äärimmäisen tärkeä. Matalalla kynnyksellä tiedonsiirtoa.
Aivan samaa mieltä. Ryhmä on kuitenkin lasten ja nuorten tärkeä vertaisryhmä ja ohjaa heitä sosiaalistumisessa eteenpäin. Jos sosiaalinen turvallisuus ei toteudu ja ryhmää ei kunnioiteta, niin usea nuori kasvaa turvattomassa oppimisympäristössä. Tiedon pitäisi kulkea, että tukea osataan antaa ja ymmärtää nuorta.
Totta, yksilön oikeudet ovat vahvat.
Diagnoosit-kyllä, jos on myös tietoa toimintatavoista ko. diagnoosin omaavan henkilön tukemiseksi ja/tai lisää aikuisia luokkaan sekä koulun yhteiset toimintatavat väkivaltaisen käyttäytymisen kohtaamiseen.
Mutta pitää sitä nuoren vanhemmilla joku vastuu olla tuosta tiedon vaihdosta. Ei pitäisi ottaa vanhemmilta vastuuta pois - ei meidän resurssit pysty ikinä korvaamaan vanhemmuutta. Vanhempien kouluja ja perhetyötä lisää

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Mitä diagnoosi auttaa? Tarvitaan kokonaisvaltaista lähestymistä kaikkien lasten osalta. Opettaja voi kutsua oppilashuoltotyöryhmän koolle oppilaan asioissa ja sitä kautta ryhtyä selvittämään asioita.
Salassa pito -säädökset hankaloittaa.... Lakimuutoksia vaaditaan!

Tämä vaatii paljon koulutusta ja aivan erilaista suhtautumista ammattilaisilta "omiin tarjottaviin palveluihin."
koulun oppilashuolto ja -terveydenhuolto eivät jaa tietoa
Perheet pitää saada mukaan.
Pelkkä tieto ei usein tilannetta helpota, tarvitaan myös resursseja toimintaa ja tukimuotoja rakentamaan.
Samaa mieltä väitteestä, mutta toisaalta - tekeekö opettaja jotakin diagnoosilla vai tulisiko jonkun muun tahon/oppilashuoltoryhmän olla tässä se, jolla on ajantasainen tieto? Tämä pohdinta nyt vailla todellista tietoa koulussa työskentelystä.
Tietosuoja on tärkeää, mutta ammatillisissa puitteissa ja turhan usein myös nuoren edun kannalta, menee yli.
Salassapito ei ole yksi yhteen oikeuden vastakohta.
Tarvitseeko ope diagnooseja vai yhteistyötä perheen, koulun tukitoimien ja monialaisen tiimin kanssa?
Tarvitaanko diagnoositietoa esim. arvostavaan kohtaamiseen?
Onko ongelmana kuitenkin diagnoosien tietoon saaminen, vaan ehkä yhteistyö olenaisempaa? Että opettaja saa tukea kouluarkeen nuoren kanssa toimimiseen? Pelkät diagnoosit eivät auta toimintaan.

47. Idea/väite: Toiminnallisuus (pelaaminen, ruokaryhmät, draamatyöpajat yms.) ja yhdessä tekeminen (leirit, fudisturnaus yms.) nuoren, työntekijän/kokemusasiantuntijan ja viranomaisten kanssa helpottaa yhteistyötä ja purkaa stigmoja puolin ja toisin.

Vastaajien määrä: 31

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
2	5	4,52	5	140	0,77

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Samaa mieltä! Tällaisista tapahtumista ainoastaan positiivisia kokemuksia. Lisää näitä!!
Kyllä näin on.
loistava idea
kyllä näin varmasti on
Toiminnallisuus, osallistaminen, osallisuus, harrastetoiminta matalla kynnyksellä, kokonaispäiväajattelu (koulu jaharrastukset yhdessä) "Islannin mallin jalkauttaminen". Tähään tarvitaan yhteistyötä - ei välttämättä kokemusasiantuntijoita.
Arjen tavallinen tekeminen tukee nuoret uudelleen ohjautumista.
Kanssakäymiseen ammattilaisten ja nuorten välillä tulee muutakin kuin vain virallinen stigma.

-Kyllä varmasti näin on
Tekemisen kautta mahdollista päästä epämuodollisempaan kohtaamiseen. Rooleista irti päästäminen helpottuu.
Luottamuksen syntyminen vie aikaa ja paljon erilaista vuorovaikutusta - onnistumisia ja erehdyksiä.
On mahdollisuuksia
Mahdollisuuksia on vaikka kuinka paljon jos on tahtoa

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 6

Vastaukset
-
Rohkeuden puute tehdä asioita toisin. Voihan myös aina vedota rakenteisiin ja kiireeseen.
kokemusasiantutijoille työnohjusta myöskin, pitää kohdella kuin muitakin työntekijöitä
Tässä pitää ajattelu muuttaa nykyisestä tavasta toimia. Kouluissa paljon tekemistä opituntien jälkeen ja tämä toiminta siittäisi ne iltaan. Jaksamispulma?
Pitää löytyä työntekijöiden sisäinen motivaatio, ja uskallus mennä myös oman mukavuusalueen ulkopuolelle.
Täytyy suunnitella hyvin ja sitoutua

48. Idea/väite: Moniammatillisesti ohjatut ryhmät, missä toiminnallisuutta vahvasti mukana ja osallisuutta, sekä yhteys perheeseen ja vastuusossuun. Pitkäaikaisia, vuoden-kaksi kestäviä.

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,66	5	135	0,55

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 7

Vastaukset
Moniammatillisuus, suunnitelmallisuus ja sitoutuneisuus tärkeää!
Tämä olisi hyvä juttu. Ei mitään kahden tunnin palavereja virastoissa. Tunti toiminnallista ja sitten päätöksen tekoon...
loistava idea
kuulostaa ihanalta! pitkäaikaista tukea. toiminnallisissa menetelmissä lapsi ja nuorikin puhuu paremmin ja pääsee mieluusti osalliseksi

Tätä käsitelty ja tässä on paljojn mahdollisuuksia. Toiminnallisuutta arkeen ja koulupäivien yhteyteen. Iltojen rauhoittaminen. Harrastetoimintaa ja toiminnallisuutta erityisesti niille, joille se ei ole yksinkertaista. Matalan kynnyksen harrastetoiminta.
Pitkäjänteisyys ja kokonaisvaltaisuus.
Olisi mielenkiintoista kokeilla tällaista ryhmää, uusien toimintamallien kehittämistä.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 8

Vastaukset
Ongelmana viranomaisten ym. vaihtuvuus. Moni eri taho / henkilö hoitaa samaa asiaa. Kohtaavatko tiedot...?
Vain muutama viranomais suostuu tähän. Luutuneet tavat tehdä töitä estää helposti innovoivan työn. myös turvallinen ja tuttu valta-asetelma on hankkialla laittaa alttiiksi tällaiselle.
ei kai mahdollista tänä aikana että olisi niin tiivistä ja pitkäaikaista resursseja lisää
Yhteistyövaade iso.
Työntekijöiden sitouttaminen.
Tarvitsee omistautumista ja kiinnittymistä asialle.
-Mikä tarkoitus ryhmällä olisi, tavoite? -Mihin pitkäaikaiset ryhmät perustuvat? -Kuka ryhmän muodostaa ja keille ne on suunnattu?
Mikäli työskentely vain ryhmämuotoista, otettava huomioon, millaisia ryhmiä kootaan ettei vahingossa edesauteta ongelmaa sen ratkaisemisen sijaan.

49. Idea/väite: Mamuperheiden parempi/tehokkaampi integrointi Suomeen. Suomen kieli, lain ja kulttuurin tuntemus tärkeää. Useita esimerkkejä siitä, miten suomea puhuvat mamunuoret vedättävät vanhempiaan, kun vanhemmat eivät ymmärrä suomea.

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,55	5	132	0,63

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 14

Vastaukset
Niin totta ja näkyy poliisitoiminnassa päivittäin. Väitän, että mamuperheiden parempaan integrointiin käytetyt varat maksavat itsensä moninkertaisesti takaisin!! Ja toki myös inhimillinen aspekti - on varmasti ihan eri asia kotoutua, kun on sellainen ajatus ja tunne, että tiedän edes perusasiat tästä maasta ja sen käytänteistä!

Iso huolenaihen. Meillä ei olisi varaa hukata suurta osaa nuorista.
Perheillä tulisi olla työntekijä joka myös jalkautuu kotiin. samalla oppii suomen kieltä ja tukee asioiden hoidossa, varmistaa että byrokratia viidakon palvelut toteutuu ja suomenkielen kurseille ja työhön saantiin kiinnitetään huomiota.
totta, pitäisi kotiuttaa tehokkaammin ja pitäisi kertoa ettei suomessa saa kurittaa lasta väkivallalla näin lapset eivät toistaisi vanhempiensa tapoja eivätkä käyttäisi väkivaltaa niin paljon
Ehdottomasti kannattaa panostaa maahanmuuttajiin ja myös vanhempiin.
Sekä tukipalveluja myös räätälöidysti heidän tarpeisiin. Esim kieliosaaminen.
Ulosjääminen altistaa syrjäytymiselle ja radikalisoitumiselle.
Parempi kielitaito helpottaa asiointia. Lisänä vastavuoroinen imtegroituminen -> kiinnostus myös uudesta kulttuurista, enemmän kuin sen näkeminen uhkama omalle. Maailma "pienenee" sukupolvi sukupolvelta ja vaikutteiden merkitys kasvaa.
-Tähän olisi tärkeää kiinnittää huomiota. Perhetyö osaksi kotouttamista?
Ehdottomasti, vanhemmat saisivat olla vanhempia ja lapset lapsia, perheen asetelma ja roolit selkeytyisivät.
Kyllä suomenkielen tehokursseja ja suomalaisen yhteiskunnan tapoja, lakeja ja säädöksiä myös vanhemmille.
Tärkeää!
Laajoja juttuja, mutta noinkin se on meneteltävä yhteiskunnallisen inklusion edistämiseksi. Esteettömyyden tavoittelua kaikilla tasoilla.
Tärkeää tukea koko perhettä myös tässä. Näin huoltajilla paremmat mahdollisuudet tukea nuorta

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset
-
tämän ymmärtäminen ei ole vielä tarpeeksi laajaa. Lisäksi rasisitinen asetelma estää poliitikkoja ryhtymään sellaisiin resursointiin, mitä tämä vaatisi. Hölmöintä on lyödä kielitaidotonta 13 -vuotiasta yleisopetuksen seiska -luokalle ja olettaa, että tuostahan tuo menee kohta lukioon. Tämä on arkipäivää pääkaupunkiseudulla.
monissa ko. perheissä käytetään kuritusväkivaltaa lapsiin ja vanhempien kesken koska se ehkä on kotimaassa sallittua ja opittua
Miten saada kaikki mukaan.
Jalkapallo ei ratkaise kaikkea, kuraattori yms muita käyntejä taustat huomoiden.
Mahdollistaminen myös pienten lasten vanhempien (äitien) osalta.
Tähän pyritään kaiketi jo, tarvitaan joku uusi vipu toteutukseen.

Onko heillä todella halua oppia suomea ja paikallista kulttuuria? Onko heillä todella MITÄÄN halua panostaa integraatioon? Tuntuu enemmän siltä kuin he olisivat Suomessa rahan ja sosiaalisen tuen vuoksi (ei kaikki, mutta monet). Voimmeko muuttaa heidän kulttuuriaan?

Kulttuurisensitiivinen ja arvostava työote. Suomalainen kieli ja kulttuuri ei ole tärkeämpi kuin maahanmuuttajan oma kieli tai kulttuuri, arvostava ja kunnioittava työote tässäkin oleellinen.

50. Idea/väite: Lapset, jotka hatkaa, tulisi pystyä sijoittamaan lastensuojelun toimesta paikkoihin, joista hatkaamiskynnys on selvästi korkeampi.

Vastaajien määrä: 29

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	3,93	4	114	1,13

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 13

Vastaukset
Kyllä. Hatkaaminen on iso ongelma ja asettaa hatkaavat nuoret tosiasialliseen vaaraan. Tätä problematiikkaa ja lakimuutoksia olisi hyvä miettiä akuutisti!
Osittain samaa mieltä. Tulisi myös olla resursseja luoda nuorille turvallisempia paikkoja. Myös siirtymissä lastensuojeluun tulisi hyödyntää nuorille tuttuja aikuisia.
Pitää kysyä miksi hatkataan ja paneutua juurisyihin. miten lapset kokisivat laitoksessa olon hyvänä.
kyllä, ja helpommin käyttöön lasta suojaavat rajoitukset!!!!
Nostaisi kaikkien lastensuojelulaitosten tasoa. Antasi mahdollisuuden erikoistua. Pyhähdyspaikkaa tarvitaan osalle nuorista ja lapsista. Avaisi yhteiskunnallista keskustelua. Voisi vaikuttaa yleisesti laitosten mitoitukseen.
Lapsia tulee suojella, myös itseltään.
Näin tehdään jo.
Tehostus myös kohtaavaan ja luottamusta rakentavaan työskentelyyn -> madaltaa hatkaamista. Tarvittaessa myös tehokkaammat rajaamiskeinot
Lastensuojelun tehtävä suojella lapsia myös heiltä itseltään. Tarvitaan keinoja (niitä kaikei on) ja mahdollisuuksia (aikaa, uskallusta) ottaa ne käyttöön.
Samalla on mahdollista etsiä juurisyitä hatkaamiselle ja lapsen/nuoren vahvuuksien, kiinnostuksen kohteiden ja uuden elämänsuunnan löytymiselle.
Hatkaaminen on nyt liian helppoa ja rikos/päihdekierre jatkuu hatkalla. Sijoituksen syy on yleensä juuri nuo ja mitään apua tilanteeseen ei tule jos ei pysy laitoksessa.
No joo, toki tämäkin, mutta hatkaamishalujen vähentämiseen pyrkivät toimet huomioidava myös. Turvalliseksi paikaksi laitokset, välittäviä, kiinnostuneita aikuisia kipuilevien nuorten lähelle tarjolle ja rajat rakenteistakin (hatkaamisten estämistavoite).

Laajoja juttuja. LASTENSUOJELULAIN muutokset siten, että edes siellä voitaisiin turvalisesti rajoittaa mm. päihteiden hankkimista ja käyttöä.
Vai pitäiskö miettiä heidän kohdallaan ehkä jotain muuta ratkaisua kuin laitokseen sijoitus.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Selvitetään ensiksi juurisyyt; tarkistetaan kenellä on suhde nuoreen.
Vaatii lakimuutoksia ja oikeanlaisia sijoituspaikkoja. Löytyykö tahtotilaa ja budjettia? Syytä olisi!
Vaatii lakimuutoksia
Tällä hetkellä tämä ajatus tuntuu kaukaiselta. joka viides sijoitettu nuori sekä hänen huoltaja ei tiedä kuka on tehnyt sijoittamis päätöksen. Jokaisessa sijoituksessa tulisi olla hyödynnettyinä kaikki oljenkorret. Näin ei tällä hetkellä ole.
henkilökunta ei uskalla rajoittaa kun eivät perustele toimintaansa tarpeeksi lapsen häiriö yms. käyttäytymisen kokonaiskuva ei ole tiedossa laitoksessa
Yleinen kriittisyys yhteiskunnassa lastensuojelutoimia vastaan. Onko tilaa "srtukturoidumpiin" lastenkoteihin.
Liiallisten rajaamiskeinojen vaikutukset silloin, kun on epäonnistuttu myös kohtaavassa ja läsnäolevassa työssä -> luottamus viranomaisiin ja aikuisiin murenee lopullisesti -> hyvin kauas kantoiset ja syvät vaikutukset.
Vaatii pitkäkestoista monialaista työskentelyä ja tarpeeksi pientä yksikköä, jossa on ammatillisesti sitoutunutta ja sitkeää henkilöstöä, jolla on myös jatkuvaa ohjausta/koulutusta sekä yhteiskunnan arvostuksen osoituksena tärkeästä työstä asianmukainen palkka.
Mitä sellaiset paikat ovat?
Lainsäädäntö kuntoon. Hatkaajan nouto/etsintä/kiinniotto muulle toimijalle kuin poliisille, ei poliisi ehdi sitä tekemään.
Mikä nostaa hatkaamiskynnystä? Mitä tarkoitetaan? Millä tavalla "paremmassa" paikassa hatkaamiskynnystä madallettaisiin?
Väkivalta lisääntyy?

51. Idea/väite: Lastensuojelun ja psykiatrian yhteistyö ei toimi riittävästi. Nykytilan tunnistaminen ja jatkossa em. tahoilta enemmän yhteiskehittämistä nuorten oikeanlaiselle oikea-aikaiselle auttamiselle.

Vastaajien määrä: 28

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
3	5	4,5	5	126	0,75

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset
Varmasti kehitettävää on tässäkin ja paljon!
Lastensuojelussa tulisi olla resursoituna myös psykiatrinen sairaanhoitaja sekä erityisopettaja. Nuorten oirehdinnan taustalta on pystyttävä tunnistamaan traumat ja nepsy-piirteet.
totta liian pitkät jonotusajat ja väliinputoajia pitemmällä tähtäimellä varhaista puuttumista jo pikku kriiseihin niin eivät kasva isoksi
Yhteistyö on äärimmäisen tärkeää. Ei vain lastensuojelun ja psykiatrian-Tähän pitää saada koko kenttä ja nuorten kanssa mukana olevat mukaan joustavasti.
Keskeinen yhteistyöpinta -> yhteistyön tiivistäminen hyvin tarpeen.
-Juuri näin!
Yhteiskehittämistä tarvittaisiin monella muullakin taholla - pitäisikö uusia rakenteita - esim. arviointiyksiköiden toiminta samoissa tiloissa / tiimissä.
Yhteisten tukimuotojen kehittämisen mahdollisuus ja mukaan vielä matalan kynnyksen tukihenkilöitä/elämänvalmentajia nuorille/ erilaisia ryhmävalmennuksia sekä valmentavaa perhetyötä
Oikea-aikaisuus ja yhdessä tekeminen!

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 6

Vastaukset
-
Tällä hetkellä sijaishuollon palveluista 90 % ovat yksityisten yritysten. Niiden tarkoitus on tuottaa rahaa osakkeenomistajille. Tämä tarkoittanee, että työtä tehdään juuri niin halvalla kuin vain voi.
nuorten motivointi hoitoon kiinnittymisessä puuttuu, luovutetaan liian aikaisin, lapsi ja nuori ei voi itse päättää tarvitseeko hoitoa vai ei
resurssihaaste
Oikeiden puutekohtien löytäminen ja hyväksyminen.
Siilot / Yhdistyneet nuorisopalvelut - United Youth services

52. Idea/väite: Lasten ja nuorten persoonallisuuden kehittymisen tukemiseen tarvitaan enemmän painoarvoa palveluiden kehittämisessä. Aikuiset voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa tähän suuresti. Ennaltaehkäisy tärkeää, tietoa ja koulutusta ammattilaisille.

Vastaajien määrä: 28

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
------------	-------------	-----------	----------	-------	--------------

1	5	4,25	4,5	119	0,97
---	---	------	-----	-----	------

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 7

Vastaukset
Kyllä!
Mitä tähän oikein muuta voi sanoa.
totta, tätä ei ole koskaan liikaa ajattelen että asiasta liinnotuneet ja tätä työtä tekevät osaavat ja tietävät nämä asiat
Hyvä idea. Yleisesti tämä on osa kokonaisuutta nuorten palveluiden kehittämisessä. Ennaltaehkäisystä ja tunnistamisesta lähtee kaikki jo lapsuudesta.
Itsetunnon ja minä -kuvan kehityksen tukeminen.
Kyllä, nuoret tarvitsevat hyväksyntää ja tukemista siihen, että ovat hienoja ja arvokkaita persoonia. Ei tarvitse olla kuin muut, erilaisuus on hyvä asia jne.
Taas muistuttaisin nuoren vanhempien ja lähipiirin aikuisten vastuuta tässä.

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 6

Vastaukset
-
Ei riitä, että lapsille opetetaan tunnetaitoja. Aikuisten, niin vanhempien kuin ammattilaistenkin, toiminnalla on myös väliä siinä, millaisiksi ihmisiksi nuoret kasvavat. esim. mallioppiminen, arvomaailma jne miten ne vaikuttavat nuoren valintoihin ja toimintaan.
Painopisteitä tulisi ilman muuta siirtää. myös asenteiden muutamista palvelun tarjoajissa. Aina en ole ihan varma, kuinka moni viranomainen muistaa olevansa palveluammatissa...
riittävästi aikaa palveluissa? kouluun lapsille lisää oman mielenterveyden hoitoa ikätasoisesti , esim. mitä teen jos olen ahdistunut
NUoruuiän palveluita pohdittaessa pitäisi lähteä lapsuudesta liikkeelle. Lasten ja nuorten palveluiden oleminen eri toimijoilla ja välissä oleva kuilu pitäisi sillata.
Aikuisten valmius hyväksyä kapeakatseisuus.

53. Idea/väite: Riittää, että asiat menevät eteenpäin.

Vastaajien määrä: 25

Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
1	5	3,4	4	85	1,29

Idean/väitteen sisältämät mahdollisuudet ja vahvuudet

Vastaajien määrä: 12

Vastaukset
Hyvä tavoite että eteenpäin mennään. Toki täytyy osata erottaa akuutit ja kiireettömät asiat ja puskea eteenpäin akuutteja asioita tehokkaammin.
Liian haastavat tavoitteet syö myös nuorten ja perheiden uskoa muutoksesta. Usein palavereissa tehdyt suunnitelmat ovat nuorten negatiivinen CV tai katteettomien lupauksen arkisto. Haastavissa tilanteissa isot tavoitteet ovat myös vaarallisia.
Hyvällä tavalla eteenpäin. Takapakkeja tulee, sitten aina pitää pysähtyä miettimään miten voidaan tehdä paremmin.
Kiinnostava väite. Onko aihe nyt niin tapetilla, että tärkeintä olisi tehdä pieniä positiivisia muutoksia?
hmm.. no ei riitä, pitää varmistaa että palvelut saadaan ja auttavat
Riittää, jos asiat menevät eteenpäin. IceHearts on loistava esimerkki.
Usein riittää pitkälle.
Onpas sellainen toimeen tarttumiseen ja kokeilemiseen kannustava väite 😊
Hyvä tämäkin - tässä on myös mahdollista ison ja välttämättömän muutoksen alku.
Kiitosta jo pienistäkin onnistumisista.
Mielenkiintoinen väite. Kyllähän se riittää, ja joskus stoppi ongelmien etenemisellekin on edistymistä, kunnes suuntaa saadaan vaihdettua. Eli, jos myönteiseen kehitykseen vaikuttaminen "menee eteenpäin", hyvä.
Muistettava vain, että joskus tulee takapakkeja ja pitää ottaa uudestaan liikkeelle lähtö - eikä se aina ole huono. Oikeanlainen ajoitus on tärkeää ja sitä ei tiedä kuin kokeilemalla!

Idean/väitteen sisältämät haasteet ja heikkoudet

Vastaajien määrä: 9

Vastaukset
-
Jo liian kovia tavoitteita tuijotetaan liikaa, saatta niiden etäisyys viedä motivaatiota. Toisaalta pitää tunnistaa tilanne, jossa kaikki eteenpäin meno on hienoa ja milloin voidaan tehdä tavoitteita. Tässä piilee vaara, ettei kompleksisuuden ja monimutkaisuuden eroa tunnisteta.
Voidaanko saada enemmän aikaan, jos sen lisäksi että asiat menevät eteenpäin on myös mietitty, mitkä olisivat tehokkaimpia, vaikuttavimpia tai panos/tuotos suhteeltaan fiksuimpia kehittämisen kohtia?
joku voi ajatella liukuhihna maisesti
Tämä vaatii pitkäjänteisyyttä ja työskentelyyn siotutumista.
Asiat eivät mene eteenpäin.

Pienillä tavoitteilla pieniin tuloksiin?
Kyllä täytyy pysytä arvioimaan sitä, meneekö ne sopivalla tahdilla eteenpäin, liian hitaasti tai liian nopeasti.
Mitä tarkoitetaan?